



ÅRSRAPPORT 2018–2019

// UNIVERSITETET I BERGEN

INNHOOLD

1. STYRETS BERETNING	4
2. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	8
3. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	12
3.1 Kunnskapsdepartementets styringsparametere	13
3.2 Midler til oppgradering av bygg ved selvforvaltende institusjoner	20
3.3 Midler til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger	20
3.4 Midler til verdensledende fagmiljøer	20
3.5 Midler tildelt over kap. 281 post 01 og post 45	22
3.6 Oppfølging av delegasjonsbesøk til Kina	23
3.7 Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter	24
3.8 Utviklingsavtalen	24
3.9 Andre interne virksomhetsmål	44
4. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	50
4.1 Overordnet vurdering av internkontroll	51
4.2 Arbeidslivskriminalitet	51
4.3 Samfunnssikkerhet og beredskap	52
4.4 Lærlinger	54
4.5 Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet	55
4.6 Inkluderingsdugnaden og 5 %-målet	57
5. VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER	58
5.1 Planer for virksomheten og styringsparametere for 2019	59
5.2 Planer for tildelt bevilgning	65
5.3 Større byggeprosjekter	67
6. ÅRSREGNSKAP 2018	72
6.1 Ledelseskommentarer	73
6.2 Regnskapsprinsipper	77
6.3 Resultatregnskap	81
6.4 Balanse	82
6.5 Noter	84
6.6 Likviditet – kontantstrømanalyse	105
6.7 Oppstilling av bevilgningsrapportering	106



1. STYRETS BERETNING

STYRETS ARBEID

Styret gjennomførte 7 ordinære styremøter og behandlet 135 saker i 2018.

Universitetets strategi 2019–2022 «Kunnskap som former samfunnet» er et styringsdokument for hele universitetet. Siden strategien ble vedtatt har en rekke av målene og tiltakene blitt realisert, det har skjedd betydelige institusjonelle endringer, store nasjonale reformer, endringer i virksomhetens rammebetingelser, økt satsing på digitalisering og styret har fått seg forelagt nye saker med ambisiøse nasjonale og internasjonale målsetninger. Styret har derfor gjennom hele 2018 arbeidet med strategien, vurdert måloppnåelse og etablert nye delmål. En revidert strategi ble vedtatt av styret i februar 2019.

Styret har i 2018 også jobbet med andre viktige saker som handlingsplan for Kina, humaniorastrategi, handlingsplan for innovasjon, ny kunstnerisk ph.d., oppfølging av masterplan for areal, nytt kvalitetssystem for utdanningen, merittering av undervisere og etablering av nasjonal universitetsavis.

Viktige aktiviteter og resultater i 2018

Utvikling av verdensledende miljø ved alle fakulteter er en sentral målsetting for UiB og virkemidler for å støtte opp om disse ambisjonene har vært drøftet med styret i flere saker gjennom året. Indikatorrapporten 2018 slår fast at norsk forskning stadig oftere blir sitert internasjonalt og at UiBs forskere er de mest siterte i Norge. UiB er også best av de norske universitetene når det gjelder suksessrate på prosjekter gjennom Horisont 2020.

Selv om UiB leverer gode nasjonale resultater er uttellingen fortsatt for lav når en vurderer resultatene opp mot andre europeiske universiteter som UiB ønsker å sammenligne seg med.

Bidrags- og oppdragsinntekter (BOA) til UiB utgjør 965 millioner kroner og viser kun en svak vekst på om lag 30 millioner kroner fra 2017. Skal UiB lykkes med ambisjonene om å utvikle flere verdensledende miljø er det avgjørende også å få enda bedre uttelling på nasjonale og internasjonale konkurransearenaer.

Å rekruttere gode studenter er kritisk viktig og med nær 10.500 førsteprioritetssøkere ble det satt ny rekord i antall søkere til UiB. Høsten 2018 var det registrert 17 468 ordinære studenter, det høyeste noensinne. Det ble avlagt 12 400 årsheter studiepoeng, en betydelig økning fra 2017. Antall kandidater økte også noe til 2 980 i 2018. Samtidig har flere studier lav gjennomstrømming, selv om hver student avlegger flere studiepoeng enn i 2017.

Studentene gir i stor grad uttrykk for at de studerer ved det studieprogrammet de helst vil tilhøre, og vel 80 % av masterkandidatene vurderer utdanningen som relevant for arbeidslivet. Mest fornøyd er studentene med at studieprogrammene er inspirerende og faglig utfordrende. Studentene er mindre fornøyd med læringsmiljø og eget utbytte. Minst fornøyd er de med muligheter for medvirkning.

Som ledd i arbeidet med å styrke innovasjon og legge til rette for entreprenørskap er det i 2018 åpnet en innovasjonshub for studenter, samtidig som det er etablert et tverrfaglig bacheloremne i bærekraftig innovasjon ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet og et masteremne i innovasjon ved Det medisinske fakultet. Det er også satt i gang et utredningsarbeid sammen med Norges Handelshøyskole og Høgskulen på Vestlandet med tanke på å etablere et tverrinstitusjonelt utdanningstilbud i innovasjon. I Media City Bergen (MCB) er studentene tett på bransjen og en rekke små og store samarbeid er i gang mellom UiB og medie- og teknologiaktørene i bygget.

UiB har fulgt opp en tydelig satsing på bærekraft med en rekke tiltak. Et gledelig resultat av innsatsen er at UiB er tildelt en ledende rolle i arbeidet med bærekraftsmål 14, Liv under vann, på vegne av FN-organisasjonen United Nations Academic Impact. UiB er også knutepunkt for paraplyorganisasjonen International Association of Universities (IAU) sitt arbeid med bærekraftsmål 14. Gjennom disse oppdragene har UiB inntatt en lederrolle internasjonalt innen akademia, i arbeidet for å fremme kunnskap og viten om et bærekraftig hav.

UiB har jobbet med målrettede tiltak for å redusere midlertidighet. Ved UiB tilsettes nå for eksempel alle eksternt finansierte forskere fast dersom prosjektperioden er to år eller mer

Totalt er andel midlertidige stillinger redusert fra 2017 til 2018. Samtidig er antall faste forskerstillinger økt fra 36 i 2017 til 66 i 2018. Reduksjon i omfanget av midlertidige stillinger vil fortsatt ha høy prioritet i årene framover.

Oppsummert er styret er tilfreds med samlet måloppnåelse i 2018. Gjennom revidert strategi har styret vedtatt nye delmål og tiltak på områder der UiB må øke innsatsen for å nå sine mål.

Styring og kontroll

Gjennom tertialvise rapporter får styret jevnlig oppdatering om gjennomføring av planer og budsjetter. Styret mener UiB har tilfredsstillende styring og kontroll, og forvalter ressursene forsvarlig og effektivt. Det pågår et kontinuerlig forbedringsarbeid for også å videreutvikle økonomistyringen ved fakultetene.

Når det gjelder lovpålagte krav til systematiske kartlegginger og utviklingsarbeid, gjennomførte UiB i 2018 en overordnet ROS-analyse for universitetets beredskap. I 2018 har videreutvikling av universitetets styringssystem for informasjonssikkerhet vært en prioritert oppgave. De nye reglene for personvern trådte i kraft i 2018. Det er utarbeidet en personvernerklæring, opprettet et personvernombud og kartlagt og dokumentert hvor personopplysninger blir lagret. UiB har også etablert et prosjekt for helhetlig internkontroll og et prosjekt for sikring av magasin og samlinger (Flytt 2022) som direkte oppfølging av museumstyveriet i 2017.

Utfordringer og planer for 2019

Universitetets reviderte strategi 2019–2022 «Kunnskap som former samfunnet» setter rammer for universitetets prioriteringer i 2019. Dette innebærer en videreføring av satsingen på områdene marin forskning, globale samfunnsutfordringer

og klima og energiomstilling. Samtidig skal breddeuniversitetets unike muligheter for fagligmobilisering, fordypning og samarbeid på tvers av faggrenser utnyttes. Følgende hovedmål ligger fast: UiB skal utvikle flere fremragende forskningsmiljøer. Innen 2022 skal alle våre fakulteter ha fagmiljøer i verdensklasse og flere fagmiljøer av høy internasjonal standard.

- UiB skal utdanne attraktive kandidater. Innen 2022 skal 85 prosent av kandidatene ha relevant jobb to år etter fullført utdanning.
- UiB skal innen 2022 være en ettertraktet kompetanseinstitusjon som har styrket sine langvarige relasjoner med omverden.
- UiB skal bidra i det offentlige ordskiftet og til den kunnskapsbaserte samfunnsutviklingen gjennom god formidling og dialog med omverden. Innen 2022 skal vi være ledende på digital formidling.

UiB har ambisjoner om å øke finansieringen fra EU og Forskningsrådets programmer. UiB er ikke tilfreds med uttellingen på de store satsingene fra Forskningsrådet og har ambisjoner om å konkurrere enda sterkere i europeisk målestokk i Horisont 2020 og ERC. God forskningsledelse som evner å motivere og støtte opp yngre forskeres potensial er særlig viktig. Støtte til langsiktighet i planlegging, rekruttering og karriereveiledning i forskningsledelsen er sentrale tiltak som skal iverksettes for økt søknadsdeltakelse.

Kunnskapsklyngene utgjør en viktig og nyskapende arena for samarbeid og utveksling av kunnskap med et bredt samfunns- og arbeidsliv. I årene som kommer vil UiB videreutvikle flere kunnskapsklynger.

Tilrettelegging for næringsmessig utnytting av forskningsresultater er en del av universitetets samfunns- og formidlingsansvar. UiB vil følge opp gjeldende strategi med en styrking av innovasjons og entreprenørskapsarbeidet og utarbeide en handlingsplan for innovasjon i løpet av våren 2019. En medisinsk inkubator i samarbeid med Helse Bergen er også under etablering.

Et godt læringsmiljø er avgjørende for studentenes læringsutbytte og for den samlede utdanningskvaliteten ved UiB. Dette forutsetter både god pedagogisk tilrettelegging og prioritering av støttefunksjoner. Det skal særlig satses på læringsstøtte, digitale læringsverktøy, digital arbeidsflyt for vurderingsarbeid, mentormodeller, praksis i alle studieprogram og økt internasjonalisering. UiB vil integrere digitale ferdigheter i alle studier gjennom etablering av tverrfaglige IKT-emner/kurs for utvikling av digital kompetanse. UiB vil også videreføre arbeidet med systematisk å øke studentenes læringsinnsats i alle studier.

UiB slutter seg til nasjonale og internasjonale intensjoner om åpen vitenskap, men målet om å ivareta og øke kunnskapsproduksjon gjennom forskning av høy kvalitet må være en absolutt forutsetning. Uten at kvalitetssikring i hele forskningsverdikjeden kan garanteres innenfor realistisk

ressursbruk, kan det være gode grunner til å være forsiktig med å sette i gang mange prosesser parallelt.

Det er gjort betydelig arbeid ved UiB de senere årene for å legge til rette for åpen forskning og satsing på infrastruktur for å håndtere forskningsdata. I 2019 skal UiB utvikle en helhetlig politikk og et rammeverk for hvordan institusjonen og de ansatte skal håndtere nasjonale og internasjonale krav til åpen forskning.

Prosjekt tjenesteutvikling skal legge til rette for fornyelse av de administrative tjenestene. Formålet er å sikre god støtte til universitetets primæroppgaver i oppfølging av strategi og handlingsplaner. Samlingen av sentraladministrasjonen i ett bygg vil være ett viktig virkemiddel for å utvikle en helhetlig administrasjon og ambisjonen er at bygget skal representere et nav i arbeidet med innovativ tjenesteutvikling i hele organisasjonen.

Bergen, 21.02.2019


Alf Erling Risa


Sofie Marhaug


Sausan Hussain


Erlend S. Grønvold


Bjørn K. Haugland


Dag Rune Olsen
rektor


Kjersti Fløttum


Jørgen Melve


Marianne Møgster


Hanne Foss Hansen


Bjørn Østbø


Kjell Bernstrøm
Universitetsdirektør

2. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

Forskning, utdanning, formidling og innovasjon er universitetets hovedoppgaver. All aktivitet ved UiB er tuftet på forskningsuniversitetets akademiske verdier. UiB skal være et nyskapende universitet, hvor grenser mellom fag krysses og kunnskapsfronter flyttes, på veien mot et bærekraftig globalt samfunn. UiB skal utforske, utdanne, utvikle og utfordre.

Faglig bredde, mangfold og høy kvalitet er fundamentet. Samtidig videreføres universitetets strategiske forskningsfelt innen det marine, klima og energiomstilling, og globale samfunnsutfordringer. Satsingsområdene skal gi målretting og tverrfaglig samarbeid inn mot disse tre områdene og være en viktig del av UiBs utvikling av fremragende forsknings- og utdanningsmiljøer på områder der UiB både har historiske, faglige og strategiske fortrinn.

Universitetet i Bergen

Grunnlagt 9. april 1946, åpnet i 1948, med utgangspunkt i Bergen Museum fra 1825

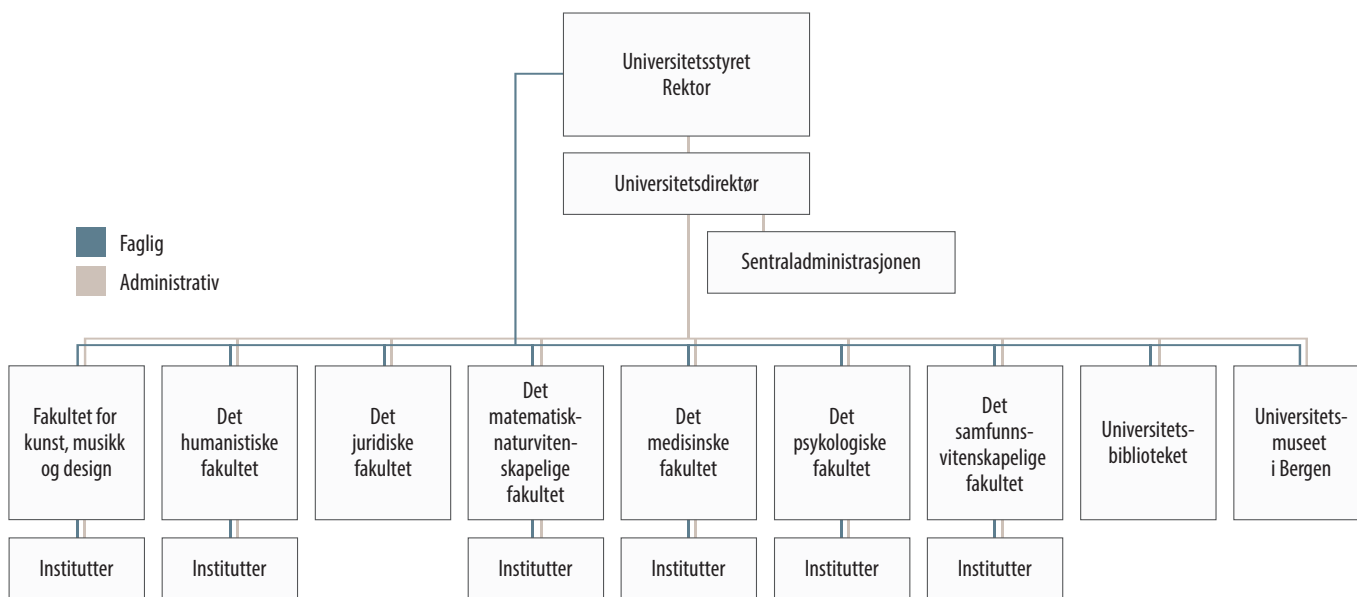
Universitetsstyret er det øverste organet ved UiB. Rektor er Dag Rune Olsen.

Universitetsdirektør er Kjell Bernstrøm.

Antall årsverk: 3 944

Antall registrerte studenter: 17 468

Antall doktorgrader: 226



Figur 1. Organisasjonskart UiB. I årsmeldingen vil følgende forkortelser bli brukt: **KMD**: Fakultet for kunst, musikk og design. **HF**: Det humanistiske fakultet. **JUS**: Det juridiske fakultet. **MN**: Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. **MED**: Det medisinske fakultet. **PSYK**: Det psykologiske fakultet. **SV**: Det samfunnsvitenskapelige fakultet. **UM**: Universitetsmuseet i Bergen

Universitetets forskningsresultater de siste årene viser at satsingen på kvalitet har gitt resultater i form av publikasjoner, doktorgrader, ERC-stipender og andre forskningsprosjekter av høy kvalitet. I 2018 er UiB tildelt 4 nye ERC-stipend og gjennom Marie Curie-programmet er UiB tildelt 8 stipend.

Høsten 2018 var det registrert 17 468 ordinære studenter ved UiB, det høyeste noen gang. Det ble avlagt 12 405 årsenheter studiepoeng, mot 11 884 i 2017, og 2 980 grader mot 2 907 i 2017. Samtidig har flere studier lav gjennomstrømming, selv om hver student avlegger flere studiepoeng enn i 2017.

Ved UiB ble det avlagt 226 doktorgrader i 2018, en økning på 4 kandidater sammenliknet med 2017. Om lag 43 % av de nye doktorene er utenlandske. Den høye andelen utenlandske doktorer bidrar til å synliggjøre UiB som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet.

De siste årene har det vært vekst i antall ansatte og i 2018 utgjør antall ansatte 3 944 årsverk. Om lag 53 % av disse var kvinner.

Universitetets inntekter var 5 mrd. kroner. Av dette 966 mill. kroner bidrags- og oppdragsinntekter (BOA), en økning på ca. 30 mill. kroner fra 2017.

Tabell 1. Noen nøkkeltall for Universitetet i Bergen

	2015	2016	2017	2018
Studenter høst	15 462	16 028	16 884	17 468
Avlagt 60-studiepoengsenheter	10 711	10 951	11 884	12 405
Publikasjoner*	3 058	3 223	3 146	
Doktorgrader	246	227	222	226
Inntekter (i mill. kroner)	4 331	4 237	4 676	5 010
– av dette bidrag/oppdrag (BOA)	864	859	936	966
Årsverk	3 625	3 683	3 830	3 944
andel kvinner	51 %	52 %	51 %	53 %

* Tall for publikasjonspoeng er ikke klar før 1. april.

Gjennomgangen av årets resultater gis etter rapporteringskrav satt av Kunnskapsdepartementet i tildelingsbrev og øvrig styringsdialog. Først gis en rapport på departementets styringsparametere i kapittel 3.1. Deretter gis status på ulike andre rapporteringskrav gitt fra departementet (3.2–3.7). Kapittel 3.8 gir status for utviklingsavtalen mellom UiB og departementet, mens kapittel 3.9 gis oversikt over interne resultatmål nedfelt i universitetets strategi.

Birkelandsenteret for romforskning (BCSS) har i 14 år utviklet og bygget et avansert måleinstrument som i april ble lastet om bord i en SpaceX-rakett og skutt opp mot Den internasjonale romstasjonen (ISS). Instrumentet er nå montert på ISS, og skal de neste årene gå i bane rundt jorden, blant annet for å gi mer kunnskap om gammaglimt fra tordenskyer og lyn i tordensystemer.

Arkeologer fra **Centre for Early Sapiens Behaviour (SapienCE)** dokumenterte verdens eldste kjente tegning, funnet i en hule i Sør-Afrika. Saken ble publisert i Nature i september og ble plukket opp av internasjonale mediehus som BBC og NY Times. Anslag viser at de mer enn 1 000 unike medieoppslagene verden over hadde en potensiell rekkevidde på 1,9 milliarder lesere. Analysen av tegningen gir en ny dimensjon til å forstå når det tidlige mennesket ble som oss. Den viser at de første Homo Sapiens fra Sør-Afrika hadde kognitive ferdigheter som gjorde at de kunne lage grafiske motiver, ved hjelp av forskjellige teknikker tilpasset ulike medier, minst 30 000 år tidligere enn antatt.

Time Magazine listet i 2018 professor **Gerd Kvåle** og **Bjarne Hansen** ved Det psykologiske fakultet og Helse Bergens OCD-team blant de 50 mest innflytelsesrike når det gjelder å forbedre verdens helsetjenester. De har utviklet en metode for å kurere angst og tvangslidelser på bare fire dager. I oktober 2018 ble **Bergen Center for Brain Plasticity** etablert, lokalisert ved Haukeland universitetssykehus og ledet av Kvåle og Hansen. Senteret er støttet av UiB, Helse Bergen, Bergens forskningsstiftelse og Kavlifondet.



I Media City Bergen sitter studentene tett på medie- og teknologibedriftene. Foto: Eivind Senneset

3. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

3.1 KUNNSKAPSDEPARTEMENTETS STYRINGSPARAMETERE

3.0.1 SEKTORMÅL 1: HØY KVALITET I UTDANNING OG FORSKNING

Andelen bachelorkandidater som fullfører på normert tid (DBH)

Styringsparameter	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst. 2018
Andelen studenter på bachelorutdanning som gjennomfører på normert tid	33,89	36,0	35,0	37,3	34,7	36,6	34,6	47,67

Det er ingen tydelige tendenser i utvikling av fullføring i bachelorgraden på normert tid. Nivået har variert mellom 34 % og 37 % de siste årene og gjennomføringsraten i bachelorprogrammene ligger under gjennomsnittet for norske utdanningsinstitusjoner.

Andelen som gjennomfører på normert tid er lavere enn ønskelig, til tross for flere igangsatte tiltak. En nærmere vurdering av gjennomstrømming er gitt under omtale av universitetets utviklingsavtale i kapittel 3.8.

Andelen masterkandidater som gjennomfører på normert tid (DBH)

Styringsparameter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst. 2018
Andelen studenter på masterutdanning som gjennomfører på normert tid	58,4	55,7	56,2	53,2	50,9	52,0	50,24

I likhet med bachelorprogrammene er det ingen betydelig endring i gjennomføring på toårige masterprogram, selv om det har vært en liten bedring fra 2017 til 2018. Om lag 75 % av studentene oppnår kvalifikasjon innen ett år etter normert tid. I motsetning til bachelorprogrammene er gjennomføringen på normert tid høyere ved UiB enn landsgjennomsnittet de siste fem år, og til dels betydelig høyere enn ved sammenlignbare institusjoner.

Andel ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år

Styringsparameter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst.
Andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år	68,1	74,0	77,4	65,3	70,7	68,8	68,29

Med unntak av 2016, der kun 65 % av kandidatene tatt opp 6 år tidligere hadde avlagt grad, har gjennomstrømming på ph.d.-programmet de siste årene vært svært god og ifølge Tilstandsrapporten for høyere utdanning blant de beste av universitetene.

Av kandidatene som startet i 2012 har 69 % fullført doktorgraden innen 2018. Resultatet er om lag på UiB sitt snitt for de siste 7 årene. Det er også noe bedre enn snittet for statlige doktorgradsgivende institusjoner.

Forskerutdanningen er preget av jevn kjønnsbalanse og en kandidatgruppe med en høy andel utenlandske statsborgere. 226 kandidater tok doktorgraden i 2018 (121 kvinner/105 menn). Dette er 4 flere enn i 2017. Det er nå vel 1 600 kandidater i programmet, en økning på 35 kandidater fra året før. Av UiBs doktorgradskandidater er 54 % kvinner og omlag 40 % er utenlandske statsborgere.

Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten

Styringsparameter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst. 2018
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,12	4,1	4,06	4,08	3,98	4,08	4,03

Resultater fra Studiebarometeret viser at studentene stort sett er fornøyde med studiekvalitetene ved UiB og at studentene stort sett studerer ved ønsket studium. Samtidig gir barometeret innspill til forbedringspunkter.

Alt i alt har studenter ved UiB en positiv oppfattelse av studiekvaliteten. På en skala fra 1–5 har studentene gitt en gjennomsnittsskår på 4,1. Dette er om lag på samme nivå som i 2017 (4).

Tallene indikerer at studentene ved UiB i det store og hele er fornøyde med studieprogrammene de går på. Samlet gir UiB-studentene skåren 4,1 på påstanden *Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på*. Tallene viser at studentene ved Det juridiske fakultet (JUS) er mest tilfreds, med en skår på 4,3, tett etterfulgt av studentene ved Det medisinske fakultet (MED) og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN), begge med en skår på 4,2. Lavest skår på tilfredshet gir studentene ved Det humanistiske fakultet (HF) og Det psykologiske fakultet (PSYK), begge med 3,9.

Faglig tidsbruk per uke (timer) blant heltidsstudenter

Styringsparameter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst. 2018
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	-	33,6	35,37	35,45	34,58	34	34,4

UiB-studentene bruker i snitt 34 timer i uken på egenstudier, inkludert tid brukt på studiearbeid sammen med andre studenter. Dette er om lag samme resultat som i 2017. Tidsbruken varierer fra SV/HF-studentene som i snitt oppgir å bruke 27/28 timer til KMD-studentene som oppgir 44 timer. Det er imidlertid liten sammenheng mellom studentenes tid til studier og oppfatningen om eget læringsutbytte.

Studentene ved MED tilbys mest undervisning med vel 22 timer i uken. Dette er betydelig mer enn JUS-studentene som oppgir undervisningsmengde på 7 timer ukentlig. JUS-studentene er imidlertid de studentene som bruker mest tid på egenstudier, selv om de oppgir noe lavere egentid enn i 2017. En oversikt er gitt i tabell 2.

Tabell 2. Studentenes tidsbruk per uke

Fakultet	Egenstudier	Læring UiB organisert	SUM Tidsbruk	Endring
HF	19,3	9	28,3	-1,2
MN	22,2	12,9	35,1	-0,1
MED	20,9	22,2	43,1	0,3
SV	18,3	8,5	26,8	-2,8
JUS	29,2	7,1	36,3	-1
PSYK	21,5	11,6	33,1	0,7
KMD	27,5	16,6	44,1	-1,1
UiB	22	12,3	34,3	-0,8

Flere studenter jobber ved siden av studiene og i snitt bruker studentene ved UiB 7 timer på betalt arbeid. Studentene ved MN er de som jobber minst, med et snitt på 5 timer, mens SV-studentene jobber mest, med i snitt 8 timer.

Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter

Styringsparameter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst. 2018
Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter	1,75	1,32	1,44	1,59	1,54	1,64	1,11

Andelen utreisende studenter gjennom Erasmus+ programmet har vært relativt stabilt de siste årene. De fleste av universitetets studenter reiser imidlertid via bilaterale avtaler. I 2018 reiste 375 studenter gjennom slike avtaler mot 285 studenter via Erasmus+ programmet. For øvrig har det vært en økning i antall utvekslingsstudenter, både inn og utreisende fra 2017 til 2018. Antall innreisende studenter økte fra 1 230 til 1 320, mens utreisende studenter økte fra 650 til 717.

Antall publikasjonspoeng per FoU-årsverk*

Styringsparameter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst.
Antall publiseringspoeng per faglig årsverk	1,58	1,48	1,51	1,56	1,5	-	

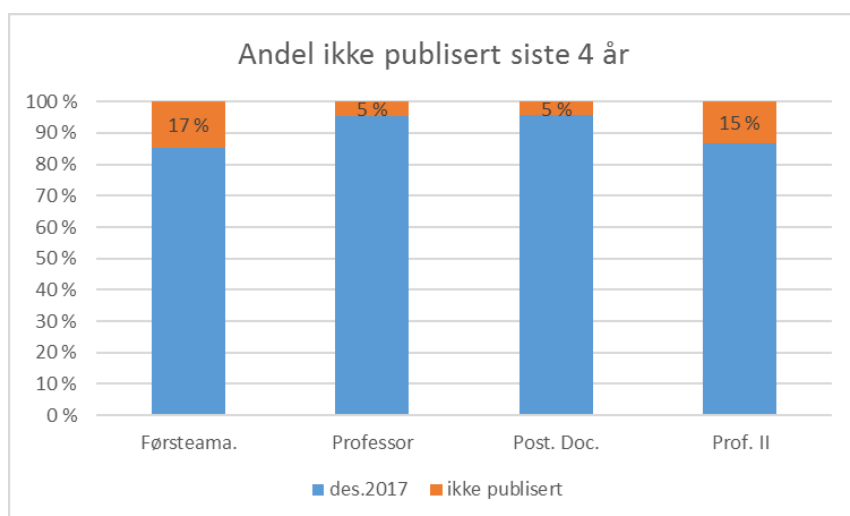
* Tall for 2018 rapporteres med frist 1. april 2019

Publikasjonspoeng per fagårsverk har de siste årene vært stabilt på rundt 1,5.

Publiseringsomfanget ved UiB er i stor grad innfor stillingsgruppene professor, førsteamanuensis, Forskere 1109 og rekrutteringsstillinger. Når det ses bort fra publikasjoner knyttet til personer uten tilsetningsforhold er hele 78 % av publiseringsaktiviteten i sektoren knyttet til disse stillingskodene.

En relativt liten andel av de tilsatte står for en stor del av publiseringsaktiviteten. Dette gjelder både ved UiB og sektoren for øvrig. Det er bekymringsfullt at en relativt stor andel av universitetets ansatte ikke har publisert de siste 4 årene. For gruppen professorer utgjorde denne andelen 5 %, postdoktorer 5 % og for førsteamanuensisene hele 17 %, jf. figur 1. Dette er om lag samme nivå som oversikten som tidligere er gjort for perioden 2010–2013. Tilsvarende tall for siste 2 år for professor og førsteamanuensis er 9 %, og 25 %. Dette er noe bedre enn for perioden 2010–2013 som viste 10 % for professorer og 30 % for førsteamanuensis.

Både publiseringsaktiviteten innenfor ulike stillingskategorier og den skjeve fordelingen innenfor stillingskategoriene, tilsier at universitetets rekrutteringspolitikk, god tilrettelegging av arbeidstiden og forskningsledelse vil være viktig for UiBs forsknings- og publiseringsaktivitet de neste årene.



Figur 1. Antall som ikke har publisert siste 4 i ulike stillingsgrupper

Verdien av Horisont 2020 kontrakter per FoU-årsverk

Styringsparameter	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk	2977	13420	9314	11243	10604	

Uttelling i EU-finansierte prosjekt varierer noe fra år til år, avhengig av søknadsvolum og omsøkt beløp, gjennomslag, utlysninger m.m. I 2018 gikk antall nye prosjekt opp til 26 fra 21 i 2017, men tildelt beløp gikk noe ned fra året før. UiBs handlingsplan for EU-finansierte satsinger spesifiserer et mål om 20 % økning i tildelt beløp i forhold til FP7. Totalt har UiB oppnådd kontrakter for €58,4 millioner, som er mer enn samlet beløp for FP7. Dersom resultatene fra de siste fire år videreføres i 2019 og 2020, vil den totale nominelle økningen bli på 47 %. Men for å få en reell videre vekst fra 2018 er det viktig å opprettholde og øke nivået på nye kontrakter.

3.1.2 SEKTORMÅL 2. FORSKNING OG UTDANNING FOR VELFERD, VERDISKAPING OG OMSTILLING**Andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning**

Styringsparameter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst.
Andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning	75,63	-	69,85	-	75,47	-	

NIFUs kandidatundersøkelser gjennomføres hvert annet år. Siste rapport viser resultater fra Kandidatundersøkelsen av mastere et halvt år etter eksamen 2017. Undersøkelsen ble gjennomført fra slutten av november 2017 til slutten av februar 2018. Totalt var det en forbedring på 6 % i andelen sysselsatte etter fullført utdanning. Ved UiB er mye av forbedringen knyttet til realfagene, som i 2015 hadde en svært høy ledighet (17 %). I 2017 undersøkelsen var denne redusert til 9 %.

Bidraginntekter fra Forskningsrådet per faglige årsverk

Styringsparameter (tall i 1000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst. 2018
Bidraginntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk	171,4	152	188	205	208	208	211	157

Totalt steg inntektene fra forskningsrådsfinansierte program med 4,5 %. Sammenholdt med utviklingen i det vitenskapelige personalet gir dette en økning på 1,8 % i forskningsrådsmidler per faglige årsverk.

Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglige årsverk

Styringsparameter (tall i 1000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst. 2018
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk	166,11	155	121	126	117	129	130	143

Kategorien andre bidrags- og oppdragsinntekter utgjorde i 2018 394 mill. kroner, om lag samme nivå som i 2017, både totalt og per stilling.

I 2018 utgjorde gaver en stor del av universitetets bidrags- og oppdragsinntekter, med vel 108 mill. kroner. For øvrig er kommer en stor del av inntektene fra statlige etater og kategorien stiftelser og organisasjoner, mens inntekter fra private næringsliv utgjør en mindre del av inntektene. En oversikt gis i tabell 3.

Tabell 3. Bidrags- og oppdragsinntekter utenom EU og Forskningsrådet.

	2015	2016	2017	2018
Statlige etater	114 446	110 783	126 359	101 865
Kommunale/ fylkeskommunale etater	5 357	7 860	5 656	10 823
Næringsliv/ private	47 252	41 934	51 247	46 633
Utlandet eks. EU.	27 590	31 368	31 667	30 517
Stiftelser og organisasjoner	65 024	52 276	62 523	95 900
Gaver/ gaveforsterkning og tilskudd	109 535	98 174	109 429	108 193
SUM	369 204	342 395	386 881	393 931

UiB planlegger å gå spesielt inn i problemstillinger knyttet til andre bidrags- og oppdragsinntekter i 2019, i første omgang i form av analyser for universitetets forskningsutvalg våren 2019.

Andel forskningsinnsats i MNT-fag

Styringsparameter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst.
Andel forskningsinnsats i matematiske, naturvitenskapelige og teknologiske fag (MNT-fag)	40 -		42 -		42 -		

UiB skal følge opp de nasjonale føringene for økt forskningsinnsats innenfor MNT-fagene og har satset betydelig på disse, gjennom rammestyrking, tildeling av stipendiater og postdoktorer og med sterk oppmerksomhet om infrastruktur gjennom bevilgninger til utstyr og opprustning av bygningsmassen.

NIFUs anslår at 42 % av UiBs FoU-utgifter er knyttet til MNT-fag. Andelen er uforandret fra 2015, men noe høyere enn estimat fra 2013. I tallgrunnlaget inngår FoU-utgifter ved MN, Naturhistorisk museum og Sars-senteret for marin molekylær biologi. Flere relevante miljøer omfattes ikke, eksempelvis informasjonsvitenskap ved SV eller basal biologisk forskning og medisinsk teknologi ved MED.

MNT-fag utgjør den største delen av UiBs forskningsvirksomhet, og omfatter flere av de mest fremragende forskningsmiljøene og to av hovedsatsingsområdene til universitetet. Bare NTNU hadde en større andel MNT-fag i 2017, med 54 %. NTNU har en klar teknologiprofil, mens UiB har en profil mot naturvitenskap og matematikk.

3.1.3 SEKTORMÅL 3. GOD TILGANG TIL UTDANNING

Kandidater på helse- og lærerutdanningene

Helseutdanning	Måltall	Kandidater
Klinisk ernæringsfysiologi	24	18
Farmasiutdanning MA	25	19
Medisinutdanning	164	170
Odontologiutdanning	45	41
Psykologi profesjonsutdanning	80	81
Tannpleierutdanning	30	14
Lærerutdanning	Måltall	Kandidater
Integrert MA 5 år	28	52
PPU og PPU-Y	211	145

Innenfor klinisk ernæringsfysiologi ble det i 2018 uteksaminert 18 kandidater. Dette er langt unna måltallet på 24. Etter UiBs oppfatning ble måltallet i sin tid satt før høyt, siden begrunnelsen for måltallet var snittkandidater i perioden 2009–2011 og UiB aldri har vært i nærheten av et slikt antall uteksaminerte kandidater innenfor

dette programmet. En mulig forklaring på det høye måltallet kan være at også kandidater fra programmene i human ernæring inngikk i beregningen da måltallet ble fastsatt. Inkluderes også disse kandidatene vil UiB i så fall overstige måltallet i 2018.

Det er tidligere pekt på at måltallet innenfor farmasiutdanningen er problematisk, siden denne utdanningen er etablert og drevet uten basisfinansiering av studieplasser fra departementet. Antall kandidater i 2018 er likevel lavere enn UiBs egne forventninger til programmet. Innenfor medisnutdanningen oppfyller UiB måltallet for 2018. Odontologit utdanningen har også en for lav kandidatuttelling med 41 kandidater.

Innenfor psykologistudiet er kandidatuttellingen tilfredsstillende.

For tannpleiestudiet gjelder samme argumentasjon som klinisk ernæring. UiB har aldri vært i nærheten av 30 uteksaminerte kandidater og mener måltallet er satt for høyt. Kandidatuttellingen innenfor dette studiet er for svak de siste årene, med et betydelig frafall. Det er derfor satt i verk tiltak for å øke gjennomføringsgraden i studiet.

Innenfor lærerutdanningen er det en gledelig økning i antall kandidater innenfor de integrerte programmene. Innenfor PPU er det et stykke igjen til måltallet, til tross for en positiv trend de siste årene.

Oppbygging av studenttallet på PPU over kort tid har vist seg å være krevende. Særlig har det vært et problem å organisere tilstrekkelig kapasitet for obligatorisk praksis. Samtidig har en stor andel av søkerne ikke vært kvalifisert til opptak på grunn av krav om undervisningskompetanse i to fag i UiBs forskrift om PPU-opptak. I 2018 ble opptaksforskriften endret til krav om undervisningskompetanse i ett fag. Opptaket økte etter dette fra 160 i 2017 til 280 i 2018. Gitt at andelen som fullfører videreføres på samme nivå som tidligere, vil aktivitetskravet vil bli oppfylt i 2019.

3.1.4 SEKTORMÅL 4. EFFEKTIV, MANGFOLDIG OG SOLID HØYERE UTDANNINGSSEKTOR OG FORSKNINGSSYSTEM

Antall studiepoeng per faglige årsverk

Styringsparameter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst. 2018
Antall studiepoeng per faglig årsverk	310,0	303,1	319,7	320,4	331,7	334,0	428

Studiepoeng per faglig årsverk har økt noe de siste årene. Økningen gjenspeiler økt studentopptak og økt antall avlagte studiepoeng per student.

Andel kvinner i dosent- og professorstillinger

Styringsparameter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst. 2018
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	23,8	24,1	24,8	26,0	27,4	28,5	31,04

De to siste årene har andelen kvinner blant professorene økt fra 25 til 29 % og blant instituttlederne fra 21 til 37 %. UiB fikk i 2018 også én kvinne blant de syv ledere for fremragende forskningsentre.

Selv om mye er oppnådd, har UiB fortsatt mange likestillingsutfordringer. En sentral utfordring handler om mangel på kjønnsbalanse i vitenskapelige toppstillinger. Rekruttering av kvinner til professorstillinger og faglige lederstillinger har derfor vært et viktig satsingsområde de siste fire årene.

Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger

Styringsparameter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gj.snitt statlige inst. 2018
Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger	25	25	25	25	21	18	17

Totalt er 23 % av UiBs ansatte i undervisnings- og forskerstillinger midlertidig ansatt. Når det korrigeres for ansatte i åremålsstillinger, slik det gjøres i KDs styringsparameter er andelen 18 % i 2018, en reduksjon på 3 % fra 2017.

Nedgangen er et resultat av en aktiv politikk der hovedregelen ved UiB nå er at alle forskerstillinger knyttet til eksternt finansiert virksomhet med varighet mer enn to år skal være faste med mindre det er tale om vikariat for navngitte personer. Det samme gjelder alle administrative stillinger. For tekniske stillinger må det evt. foreligge særskilt faglig begrunnelse, men også disse skal være faste ved varighet mer enn to år. I 2018 har fakultetene vedtatt egne handlingsplaner med tiltak for å redusere omfanget av midlertidige stillinger.

Effekten er størst innenfor forskerstillinger, der nedgangen er hele 15 %. For enkelte andre stillingskategorier, som førsteamanuensis og universitetslektor har det imidlertid vært en økning. Det gjenstår således noe arbeid før UiB kan si seg fornøyd med utviklingen innenfor undervisnings- og forskerstillinger som helhet.

Andel av samlingen og objektene ved universitetsmuseene som er tilstrekkelig sikret og bevart

Museumsprosjektet i Bergen begynte i 2008 som en respons på Riksrevisjonens kritiske merknader om samlingenes bevaringstilstand. Siden har det vært investert betydelige midler fra UiB og Riksrevisjonen har da også registrert en vesentlig forbedring av tilstanden til samlingene. Dette arbeidet fortsetter som en omfattende kvalitetsheving og reorganisering av museets magasiner, ikke minst i forbindelse med rehabilitering av MP3. Målet er en fullverdig sikring og bevaring av alle gjenstandene.

Det er fortsatt et stykke igjen før UMs samlinger er tilfredsstillende sikret. Det er dette det meget omfattende prosjektet «Flytt 22» skal oppnå, slik at en i 2022 vil være i en situasjon der museets samlinger er vel ivaretatte og med ingen eller liten risiko for vannskader eller andre risikofaktorer. Med dette magasinprosjektet, med sikringstiltak i utstillingene i HS10, og med rehabilitering av MP3 gjennomført i perioden 2016–2019, følger UiB opp KDs ønske fra styringsdialogen i 2018.

Tabellene 5 og 6 gir en oversikt over tilstanden for sikring og bevaring av museets samlinger.

Tabell 5. Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende sikret

Tilfredsstillende sikring	Kultur*		Natur**	
	Resultat 2018	Mål 2019	Resultat 2018	Mål 2019
Indikatorer:	%	%	%	%
S kalls ikring	90	100	100	100
Tyveris ikring	90	100	90	90
Branns ikring	98	100	100	100
Vanns kaderis iko	60	75	60	75
R utiner og bereds kap#	50	85	50	85
Totalt magas inareal (m2)	6 400	6 400	3 100	3 100

Tabell 6. Andel av samlingene/objektene som er tilfredsstillende bevart

Tilfredsstillende bevaring	Kultur		Natur	
	Resultat 2018	Mål 2019	Resultat 2018	Mål 2019
Indikatorer:	%	%	%	%
Luffuktighet og temperatur	70	80	85	90
Lysforhold	98	100	98	100
Aktiv konservering	70	75	95	96
Preventiv konservering	86	88	95	95
Andel digitalisering av objektene/samlingene***	90	95	73	80
Andel av objektene/samlingene som er tilgjengelige på WEB	67	68	30	40
Totalt antall objekter/samlinger ****	1 465 000	1 500 000	4 340 000	4 360 000

3.2 MIDLER TIL OPPGRADERING AV BYGG VED SELVFORVALTENDE INSTITUSJONER

Kunnskapsdepartementets modell for midler til oppgradering av bygg ved de statlige selvforvaltende institusjonene har eksistert siden 2015. I 2018 var det satt av 75 mill. kroner til dette, og midlene ble delt mellom NTNU, NHH og UiO.

3.3 MIDLER TIL SAMARBEID, ARBEIDSDELING, KONSENTRASJON OG SAMMENSLÅINGER

UiB ble tildelt til sammen 10 mill. kroner i SAKS-midler til sammenslåingsprosessen med Kunst- og designhøgskolen (KhiB) i 2016 og 2017, og ytterligere 5 mill. kroner i 2018. Midlene har blitt brukt til å fristille personer til å jobbe med tilrettelegging for fusjonen og til å dekke faktiske kostnader som følger av sammenslåingen. Det er også disponert midler til arealformål i nybygget i Møllendalsveien.

3.4 MIDLER TIL VERDENsledende FAGMILJØER

I 2015 bevilget Kunnskapsdepartementet til sammen 70 mill. kroner over en 5 års periode til rekruttering av internasjonale toppforskere. Bergens forskningsstiftelse har bidratt med 68,5 mill. kroner i samme periode til finansiering av Toppforskningsprogrammet, og samarbeidet mellom UiB og BFS er avtalefestet i Avtale om program for internasjonal rekruttering av toppforskere til Universitetet i Bergen, datert 24. juni 2015. I henhold til avtalen skal UiB årlig rapportere samlet faglig og økonomisk status for satsningen.



Etter mange år med renovering, overleverte Statsbygg Universitetsmuseet til UiB i august. De ansatte kunne da begynne arbeidet med å få på plass nye og spennende utstillinger. Her blir skjelettet av den berømte «Plasthvalen» plassert i en montér. Foto: Simon Brandseth

De fem toppforskerene leverte alle rapporter med oversikt over aktivitet per 1. november 2018. Rapportene indikerer at prosjektene går som planlagt, med unntak av HF som har problemer med å rekruttere informatikkstipendiater til Institutt for filosofi og førstesemesterstudier.

I tråd med avtalen er det utarbeidet en kommunikasjonsplan for Toppforskningsprogrammet. Det er utarbeidet egne nettsider med fylldig presentasjon av hver av toppforskerne uib.no/forskning/91071/toppforskprogrammet.

3.5 MIDLER TILDELT OVER KAP. 281 POST 01 OG POST 45

UiB mottok i 2018 midler til 10 stipendiater med totalt 4,1 mill. kroner. Stillingene er fordelt med 4 stillinger til MN øremerket IKT-sikkerhet, 3 stillinger til KMD øremerket nytt doktorgradsprogram innenfor kunstnerisk utviklingsarbeid. De 3 siste inngikk sammen med 5 andre i en fordeling til ulike prioriterte områder ved UiB: satsingsområdene, humaniora og nordområdene. UiBs måltall for rekrutteringsstillinger i 2018 var 581 stillinger. Ved rapportering til DBH i oktober var det tilsatt 621 årsverk på grunnbevilgningen.

UiB er tildelt 5 mill. kroner til en arbeidsgruppe som skal utrede ulike modeller for et studium i klinisk medisin. Arbeidet er igangsatt i 2018 og ventes ferdigstilt høsten 2019. Midlene brukes til å dekke frikjøp av ressurser til utvalgsdeltakelser og lønnskostnader til sekretærfunksjon samt driftskostnader utvalget har. Det er regnskapsført 0,8 mill. kroner på tiltaket i 2018.

UiB er tildelt 2,7 mill. kroner over kap. 281 post 45 som del av modernisering av utstyrsparken på Vestlandet. Midlene er brukt til å dekke en avansert spesielløsning for datalagring knyttet til videoredigering og undervisningslaboratorium for UiBs virksomhet i Media City Bergen (MCB).

Midler tildelt som bevilgning over andre kapitler

UiB er også tildelt midler over kap. 258 post 21. Dette gjelder 5,45 mill. kroner til SLATE. Midlene brukes til utvikling og drift av senteret. Det er i 2018 regnskapsført 7,4 mill. kroner ved senteret. Senteret er plassert ved PSYK og senteret sender egen årsrapport til departementet.

Det er videre tildelt 2 mill. kroner over kap. 226 post 21 til drift og utvikling av Kart i skolen og miljolare.no. Bevilgningen er stilt til rådighet for MN. Hele bevilgningen er regnskapsført i 2018.

Ytterligere mottar UiB 16,3 mill. kroner til Holbergprisen og kap. 287 post 56. Midlene rapporteres utenom årsrapporten etter krav fra departementet.

Fra andre departementer har UiB mottatt bevilgninger på 2,2 mill. kroner fra Kulturdepartementet til kunnskapsbase på mediefeltet under kap. 335. post 73, 4 mill. kroner til Jusformidlingen i Bergen fra Justisdepartementet vis Statens Sivilrettsforvaltning under kap. 470 post 72.

UiB har også mottatt tilskudd fra Helsedirektoratet som bevilgning til integrert dobbeltkompetanse for tannleger (2,9 mill. kroner), til kvalifiseringsprogrammet for tannleger med utdanning fra land utenfor EU/EØS (5,9 mill. kroner) og til spesialistutdanningen av tannleger (15,6 mill. kroner) alle disse under kap. 770, post 70.

3.6 OPPFØLGING AV DELEGASJONSBESØK TIL KINA

UiB har lang erfaring med samarbeid med Kina, og handlingsplanen som ble vedtatt i 2018 bygger videre på dette. Universitetet har sekretæransvar for det nordiske senteret på Fudan-universitetet, og professor Thomas Ågotnes ved Institutt for informasjons- og medievitenskap vant i 2018 en prestisjetung pris fra det kinesiske utdanningsdepartementet. Rektor Dag Rune Olsen mottok høsten 2018 æresprofessorat ved Shandong-universitetet, der UiB spesielt samarbeider innenfor helseforskning.

Universitetet i Bergen deltok i Kunnskapsdepartementets reise til Kina våren 2018 med 27 delegater. Fagmiljøene som deltok fra UiB har rapportert at utbyttet av turen var veldig bra. Særlig tre punkter framheves:

1. Styrking av velfungerende langvarige samarbeid

A. Nansen-Zhu senteret. Dette langvarige samarbeidet som UiB, Nansensenteret og NORCE har med flere kinesiske partnere feiret 15 år i 2018. Dette ble markert både ved arrangement for alumner ved senteret, i tillegg til faglige seminar, både i og ved siden av det offisielle programmet. Det ble også holdt flere møter med formål å utvide samarbeidet innenfor nye tema.

B. UiB har allerede et godt samarbeid med Renmin University Law School gjennom vårt China Law Centre. I Beijing besøkte rektoratet og UiB-forskere Renmin og undertegnet en mer generell MoU om forskning- og utdanningssamarbeid i bredere forstand. Det er i dag kontakt mellom forskingsmiljø på UiB og Renmin også ut over samarbeidet på juss.

C. Nordic Centre. I Shanghai ble seminaret 'Welfare challenges: Chinese and Norwegian Outlooks' organisert av UiB, Fudan University og Sino-Nordic Welfare Research Network (SNoW). Dette langvarige samarbeidet og forskernettverket på velferdsforskning ble utvidet med nye forskere både fra UiB og kinesisk side.

2. Etablering av nye forskingssamarbeid for å styrke UiBs strategiske satsinger

Ocean University of China er et av Kinas beste universiteter på marin forskning. Enkeltforskere på UiB har hatt samarbeid med OUC tidligere, men i løpet av denne turen besøkte UiB-ledelsen OUC og signerte en MoU for forskings- og utdanningssamarbeid i bredere forstand.

UiB etablerte også et samarbeid og intensjonsavtale om etablering av et nytt senter for marin molekylær biologi med Ocean University China i Qingdao. Det nye kinesiske nasjonale forskingslaboratoriet Qingdao National Laboratory for Marine Science and Technology (QNLN) vil også være involvert i dette nye senteret, som er tenkt etter modell av SARS internasjonale senter for marin molekylærbiologi ved UiB. Dette nye samarbeidet vil styrke UiBs strategiske satsing på Marin forskning og utdanning.

3. Kontakter mot nye miljø som kan bli relevante for forskingsmiljø ved UiB i framtiden.

Enkelte fagmiljø ved UiB brukte turen til å knytte nye kontakter med relevante kinesiske forskingsmiljø. Blant annet ble det opprettet prosjektsamarbeid mellom forskere på Universitetsmuseet, UiB og The National Museum of Ethnology. Også UiB sitt Senter for klima og energiomstilling (CET) og Norsk Medborgerpanel knyttet flere viktige nye kontakter, blant annet en som blir inkludert i planlagt prosjektsøknad fra UiB.

Besøket i mai ble fulgt opp av universitetsledelsen med et nytt besøk til flere samarbeidspartnere i Kina i oktober 2018. En ny intensjonsavtale skal signeres i Beijing i starten av 2019.

3.7 SAMFUNNS- OG EFFEKTMÅL FOR BYGGEPROSJEKTER

De nyoppussede lokalene til Naturhistorisk museum skal sikre ivaretagelse av nasjonalkulturhistoriske verdier i Bergen. Utstillingene i Naturhistorisk museum er for tiden stengt på grunn av renoveringen, hvor Norges eldste museumsbygning fra 1865 nå tilbakeføres til sin mest mulig opprinnelige stand med ny festsal og nye utstillinger. Museumsbygningen vil være universitetets sentrale møteplass og formidlingshus der formålet er å framheve bygningens historiske kvaliteter og spesielle atmosfære og samtidig tilby nye formidlingsformer og gode publikumsfasiliteter.

For effektmål av øvrige byggeprosjekter vises det til omtale under kapittelet *Oversikt over større investeringsprosjekter*.

3.8 UTVIKLINGSAVTALEN

3.8.1 UTVIKLINGSMÅL 1. UiB SKAL UTVIKLE FLERE LEDENDE FORSKNINGSMILJØ. ALLE FAKULTETENE SKAL HA FORSKNINGSMILJØ I VERDENSKLASSE OG FLERE FAGMILJØ AV HØY INTERNASJONAL KLASSE.

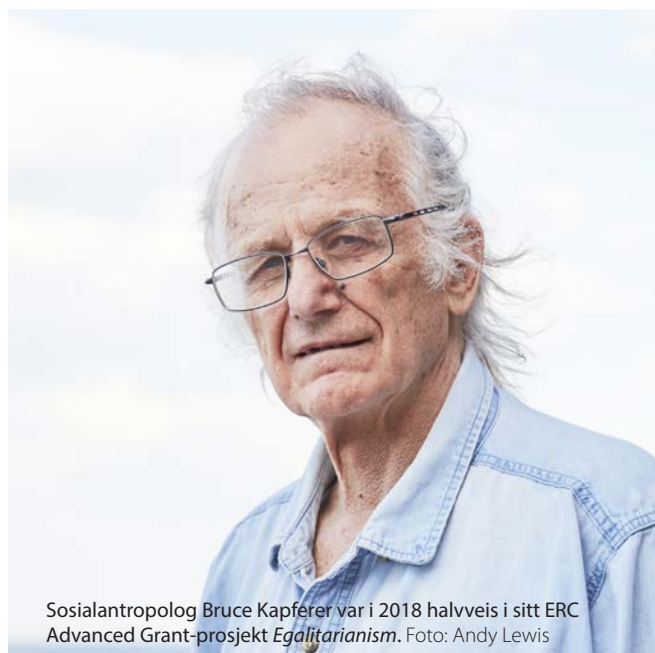
Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter innenfor følgende områder:

- Økt antall ERC-tildelinger fra Horisont 2020 og i grunnforskningsprogrammene i Forskningsrådet
- Etablering av program for utvikling og dyktiggjøring for forskningstalenter
- Styrke publiseringskvaliteten

Midtveis i planperioden ligger UiB godt an til å nå målene i Handlingsplan for EU-finansierte satsinger. Totalt har UiB ved inngangen til 2019 fått tilslag på deltakelse i 101 prosjekt til verdi av 57 millioner euro, av disse 16 ERC-stipend. Til sammenligning fikk UiB tilslag på totalt 102 prosjekter i EUs 7. rammeprogram (2007–2013) til en samlet verdi av 54 mill. euro. Av disse var 9 ERC-stipend.

Målsetningen i handlingsplan for EU-finansierte satsinger er å oppnå minimum 20 ERC-stipend i perioden 2016–2022. Med en tildeling på 13 stipend per 2018 bør denne målsettingen være godt innenfor rekkevidde. Det samme gjelder handlingsplanens ambisjon om minimum 7 starting grants i løpet av perioden, der UiB ved inngangen til 2019 allerede har innfridd målsettingen.

Det gjenstår fortsatt betydelige midler til fordeling i Horisont 2020, og det antas at UiBs samlede aktivitet i H2020 vil ligge høyt over aktiviteten i det 7. rammeprogrammet. For øvrig må UiBs gjennomslag også ses i lys av at det



Sosialantropolog Bruce Kapferer var i 2018 halvveis i sitt ERC Advanced Grant-prosjekt *Egalitarianism*. Foto: Andy Lewis

samlede budsjettet for H2020 er på 80 mrd. kroner mot 51 mrd. kroner i det 7. rammeprogrammet, noe som tilsier en vekst på 60 %. EUs nye rammeprogram, Horisont Europa, som vil løpe fra 2021–2028 planlegges med et budsjett på 100 mrd. kroner.

Ved utgangen av 2018 har UiB sendt 238 søknader om ERC-stipend siden 2007. Av disse er 107 under H2020-programmet. Suksessraten har ligget på rundt 10 % de siste åtte årene, med en topp for utlysningene i 2017. Så langt er det UiO og UiB som har størst gjennomslag i ERC i Norge. I forhold til institusjonsstørrelsen har de to hatt relativt lik uttelling i H2020.

En sammenligning med UiO og NTNU viser at UiO skiller seg fra UiB ved flere Starting Grants, jmfør tabell 7. Det er et prioritert mål i handlingsplanen for EU-finansierte satsinger å øke antallet Starting Grants, og dette bør ha høyt fokus de kommende årene. Tabell 7 gir oversikt over antall ERC-stipend per institusjon der UiO er klart størst med 30 prosjekt mot UiBs 16 og NTNU med 4.

Tabell 7. ERC stipend etter type tildelt per 1.1.2019

	Advanced	Consolidat	Starting	Synergy	Totalt
UiB	2	7	7		16
UiO	3	11	15	1	30
NTNU	1	1	2		4

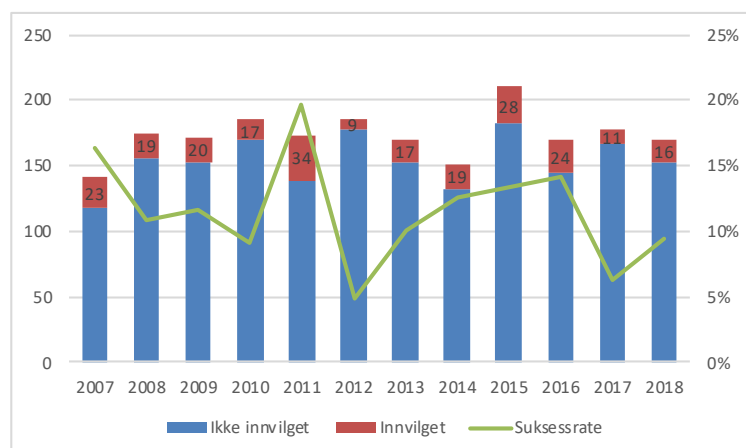
Av universitetets 16 ERC-stipend i h2020 er 7 tildelt miljøer ved MN. To fakultet, JUS og KMD har ingen stipend. En oversikt er gitt i tabell 8.

Tabell 8. ERC-stipend per fakultet

	Advanced	Consolidator	Starting	Totalt
HUM		1	1	2
MN	1	3	3	7
MED		1	1	2
SV		1	1	2
PSYK	1			1
SARS		1	1	2
Totalt	2	7	7	16

FORSKNINGSRÅDETS FRIPRO-PROGRAMMER

Over tid har UiB hatt en relativt stor nasjonal andel av midlene fra NFR-programmene for fri prosjektstøtte. Uttellingen de siste fem år har likevel vært varierende. Etter tre års nedgang fra 2013 av, økte bevilgningene fra FRIPRO ved UiB fra 2016 til 2017. Økningen skyldes effekter av finansieringsprogrammet Fellesløftet III, samt gjennomslag i FRIPRO i 2016.



Figur 2. Søknader og gjennomslag FRIPRO (arrangementsstøtte utelatt).

Figur 2 viser utvikling i søknader og gjennomslag over en tiårsperiode. Søknadstall er oppgitt for årstallet for søknadsfrist. Prosjekter som får gjennomslag får budsjettvirkning fra påfølgende år, og vanligvis full budsjettvirkning etter to år.

Søknader til FRIPRO nådde en topp ved fristen i 2015, da blant annet toppforsk-stipend i fellesløft III ble utlyst. Det er grunn til å merke seg at UiB hadde en svært lav uttelling i 2017-utlysningene med kun 6 % suksessrate. I 2018 økte gjennomslaget noe (9 %) og UiB fikk totalt innvilget 16 nye prosjekter.

UiB oppnådde like mange prosjekt som NTNU, men under halvparten så mange som UiO. De siste tre årene har søknaden vært jevn, men færre har oppnådd bevilgning i 2017 og 2018. Totalt har UiBs andel av tildelte prosjekt nasjonalt i denne perioden vært 15 % – noe større andel på FRImedbio (17 %) enn FRIhumsam (15 %) og FRInatek (13 %).

Universitetet i Oslo har en klar dominans innen FRIPRO-tildelingene. UiO ble tildelt 39 prosjekt i 2018, mot 16 ved UiB og 17 ved NTNU. Det er verdt å merke seg forskjellene etter søknadstype. UiB fikk bare ett mobilitetsstipend og to stipend til unge forskertalent i 2018. Både NTNU og UiO fikk betydelig flere unge forskertalent, og UiO fikk betydelig flere mobilitetsstipend i 2018. UiB gjør det relativt bra på forskerprosjekt, jf. tabell 9.

Tabell 9. FRIPRO 2018 etter prosjektttype

	UIB	UiO	NTNU
Forskerprosjekt	13	19	5
Unge forskertalent	2	9	10
Mobility	1	10	1
Arrangement	0	1	1
Totalt	16	39	17

Som for ERC-prosjektene er antall FRIPRO-prosjekter ulikt fordelt mellom fakultetene. Tabell 10 viser totalt antall FRIPRO-prosjekter per fakultet.

Tabell 10. Totalt antall FRIPRO-prosjekter 2014-2018 per fakultet

	Mobilitets- stipend	Forsknings- prosjekter	Unge forsknings- talent	Totalt
HF	1	2	2	5
MN	10	24	6	40
MED	5	19	7	31
SV	3	7	4	14
JUSS		1		1
PSYK	2		2	4
KMD				
Andre	2	2	0	4
Totalt	23	55	20	99

* Arrangementsstøtte og posisjoneringsmidler er utelatt

Deler av årsaken til de fakultetsvise forskjellene er ulike størrelser og muligheter innenfor de ulike finansieringskildene. Det er likevel en relativ skjev fordeling innenfor for eksempel FRIHUMSAM, med en stor overvekt av prosjektene ved SV-fakultetet. HF hadde imidlertid best gjennomslag i 2018 fordelingen, mens PSYK og JUS ikke fikk nye prosjekter i 2018.

Gjennomgang av universitetets ERC-kandidater (14 av 16) viser at 9 av disse tidligere har mottatt prosjektstøtte fra Forskningsrådet, hvorav 7 gjennom FRIPRO-ordningen. Dette gjør den svake uttelling fra Forskningsrådet siste år særlig bekymringsfull. Svak uttelling i NFR gjelder både årlige tildelinger fra FRIPRO-programmene, og støtte til store eksellens-satsinger fra SFF, SFI og FME-ordningene.

Samtidig viser oversikten at søknadskvalitet er en viktig forutsetning. Det blir derfor viktig å tilrettelegge for søknadsskriving både gjennom et effektivt administrativt og forskningsfaglig støtteapparat, gode og kunnskapsdelende fagmiljøer og kulturer. Det er i den forbindelse gjort endringer i universitetets forskningsutvalg, som nå har fått en tydeligere strategisk innretning, med tilrettelegging av tettere dialog mellom prodekanene for forskning og forskningsadministrativ avdeling (FA). Det er også en ambisjon å øke antall UiB ekspertevaluatorer i EUs rammeprogrammer.

Flere forskningsmiljøer peker på tidspress, komplekse regler for deltakelse og vanskeligheter med å finne relevante utlysninger som hindrer for økt deltakelse. For å imøtekomme dette legges det opp til økt analyse og muligheter for gjenbruk og videreutvikling av søknader gjennom etableringen av ny database med informasjon om universitetets samlede søknadsaktivitet. God forskningsledelse blir vesentlig i de kommende årene, både forskergruppeledelse og også på instituttnivå. De kommende årene vil UiB fortsette sitt fokus på tilrettelegging for karriereplanlegging og forskningstid.

FORSKNINGSTALENTER

Karriereutviklingsprogrammet Momentum har blitt positivt evaluert og vil bli videreført i en revidert utgave i 2018. Kandidatene som deltok i programmet uttrykker i evalueringen at de har fått økte kunnskaper og motivasjon til ledelsesoppgaver, eksternfinansiering og prosjektutvikling. En av kandidatene i Momentumprogrammet fikk tildelt BFS starting grant i 2018. Før oppstart vil programmet bli videreutviklet basert på tilbakemeldingene fra kandidatene og universitetets målsetninger for karriereutvikling. I et revidert program ønsker UiB å basere innholdet i seminarene mer på universitetets egen kompetanse. Man tar sikte på at programmets andre kull vil starte høsten 2019.

Rekruttering av unge forskningstalenter er også støttet av Bergen Forskningsstiftelse (BFS). Gjennom denne ordningen har BFS ytt viktige bidrag til rekruttering i vitenskapelige stillinger ved UiB. 38 kandidater er siden 2005 tatt opp programmet gjennom stipender på til sammen 650 mill. kroner. Av disse kandidatene har 18 senere fått innvilget prosjektmidler fra Forskningsrådets FRIPRO-programmer, mens 21 av søkerne har søkt EU-midler (status) og 3 er tildelt ERC-stipend. Resultatene tilsier av BFS-ordningen bør brukes aktivt i universitetets rekrutteringspolitikk også i framtiden. Det samme gjelder Marie Curie-stipendordningen fra EU. I 2019 vil UiB i samarbeid med BFS starte et eget karriereutviklingsprogram for UiBs aktive BFS-stipendiater. Hensikten er å sikre en god integrering av BFS-kandidatene, skape gode og tverrfaglige nettverk og styrke deres muligheter til å oppnå ERC og drive sterk og langsiktig forskning.

I 2018 ble ytterligere to unge forskere tildelt 35 millioner fra BFS og UiB.

Marie Skłodowska-Curie actions (MSCA)

MSCA er EUs mobilitetsprogram som tilbyr finansiering for forskere på alle nivå, og tillater vertsinstusjoner å rekruttere fremragende utenlandske forskere til forskningsopphold over noe tid, og dermed legge til rette for nettverksbygging og strategiske internasjonale partnerskap.

MSCA-stipend utgjør den største andelen av UiBs EU-prosjekter. Ved utgangen av 2018 hadde universitetet mottatt 26 stipend for besøkende forskere i H2020-programmet. Ni av stipendene har gått til HF, av disse var fem tildelt i 2018. MN har tilsvarende antall prosjekt. 14 var Individual fellowships, som gir støtte til erfarne forskere for opphold ved institusjon i utlandet, vanligvis i to år.



Arjan Schakel og Selina Våge mottok BFS Starting Grant i 2018.
Foto: Foto: Ole M. Kvamme, UiB

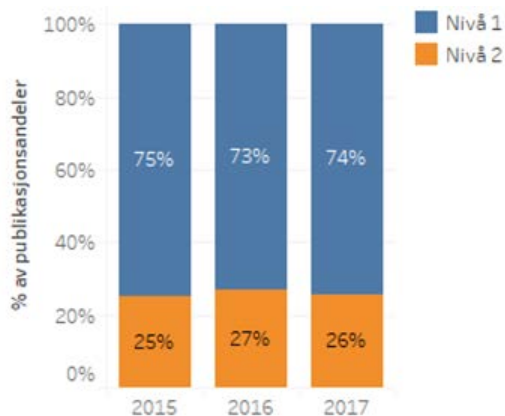
Tabell 11. MSCA-stipend 2014–2018.

	2014	2015	2016	2017	2018	Totalt
HF			1	3	5	9
MED	1	2			1	4
MN		5	1	2	1	9
PSYK					1	1
SV		1				1
Sentre				2		2
Totalt	1	8	2	7	8	26

Styrke publiseringskvaliteten

Som en indikator for kvalitet benyttes omfang av nivå 2-publisering. Nivåinndelingen er basert på kvaliteten til publiseringskanalen som ikke alltid stemmer overens med kvaliteten til de enkelte publikasjonene i kanalen. Verdiene må derfor tolkes varsomt.

Stort sett holder UiB seg på et konstant høyt nivå for nivå 2-publisering (26 %). Publiseringsomfanget på nivå 2 er likevel gått noe ned i 2017. Lavere tall nivå 2-publisering forklarer således delvis nedgangen i produktiviteten som vist i figur 3.

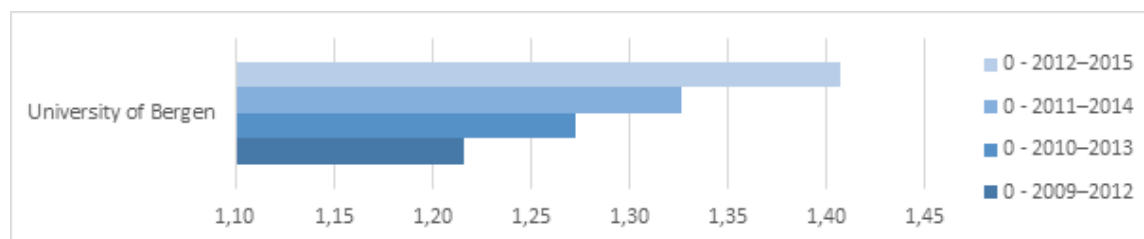


Figur 3. Relativ fordeling av forfatterandeler, kategori 1 og 2

Siteringer

En annen måte å indikere kvaliteten på et vitenskapelig arbeid er å beregne hvor ofte arbeidet er blitt sitert i ettertid og således har påvirket forskningen. Den anerkjente Leidenranking publiserer siteringsgjennomslaget for universitetene på årlig basis. Beregningene tar utgangspunkt i Web of Science (WoS) og verdiene for siteringsgjennomslaget er delt på det som er verdensgjennomsnittet for de ulike fagfeltene. Verdier større enn 1 betyr at institusjonen er hyppigere sitert enn det som er vanlig på verdensbasis. Tabellen viser de nyeste beregningene (2018).

UiB viser en vedvarende positiv tendens for siteringsgjennomsnittet. Den ligger i 2018 på 1,41. Tallene er basert på publikasjoner utgitt mellom 2012 og 2015.



Figur 4. Siteringsindekser for UiB 2009–2015

Basert på data fra Web of Science ble det i samarbeid med NIFU gjort en siteringsanalyse for UiB, brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/2493481. NIFU anslår at materialet dekker ca. 70 % av UiBs vitenskapelige produksjon. Analysen viste at UiB siteres totalt 47 % mer enn verdensgjennomsnittet og at det har vært en positiv utvikling i siteringstallene.

Også på de store rankingene Times og QS har UiB forbedret sin plassering på indikatoren siteringer. I Times er plasseringen forbedret fra 138 i 2015 til 73 i 2018. I QS rankingen er tilsvarende forbedring fra 237 i 2015 til 163 i 2018. En oversikt er gitt i tabell 12.

Tabell 12. Rankingplassering for siteringer 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Times	138	117	95	73
QS	237	207	161	163

Også forskningsbarometeret, som ble publisert i mai 2018, viser at UiB er blant de mest siterte UH-institusjonene i Norge.

Oppsummering utviklingsmål 1

Tildelingene til UiB utgjør 24 % av ERC-stipendene i Norge. Størst andel har UiO med 46 %. ERC støtter nysgjerrighetsdrevne forskningsprosjekter, såkalt blue skies research, og er derfor et godt mål på høy forskningskvalitet. ERC er innrettet slik at det er en støtte for den individuelle forskningsfriheten – en høy suksessrate i dette programmet er også derfor en god indikator på kvaliteten ved UiB. UiBs uttelling har også vært bedre i Horisont 2020 programmet enn i de tidligere rammeprogrammene, målt i forhold til totalt antall stipender til Norge. Tildelingene til UiB utgjør 24 % av ERC-stipendene i Norge og UiB er godt på vei til å nå målsettingen på dette parameteret. Dette er en bra uttelling i nasjonale sammenligninger, men i europeisk sammenheng er uttellingen fortsatt lavere enn de universitetene UiB vil sammenligne seg med. Noen miljøer gjør det veldig bra, utfordringen er å engasjere hele universitetets fagbredde. Gitt fortsatt stor bevilgninger i Horisont 2020-programmet vil UiB imidlertid øke sine ambisjoner for uttelling av antall ERC-stipend.

Innenfor Forskningsrådets FRIPRO-programmer er imidlertid uttellingen mer variabel og uttelling er noe lavere enn ambisjonene. Både innenfor ERC- og FRIPRO-prosjektene skal det legges til rette for at flere fagmiljø blir tildelt slike stipend.

Erfaringer og resultater fra programmet som organiseres i samarbeid med BFS viser viktigheten av fortsatt videreutvikling og prioritering av rekrutteringsprogram for unge forskere.

En analyse foretatt av NIFU viser at forskningen ved UiB siteres 47 % høyere en verdensgjennomsnittet. I flere internasjonale rankinger scorer UiB høyt på ulike siteringsindekser. Også Forskningsbarometeret som ble publisert i mai 2018 viser at UiB er blant de mest siterte UH-institusjonene i Norge.

Selv om siteringstallene er bedret de siste årene er det likevel en utfordring at flere forskere ikke publiserer over en lengre periode, jf. kapittel 3.1. I resterende av avtaleperioden skal denne problemstillingen analyseres ytterligere og eventuelle tiltak settes i verk.

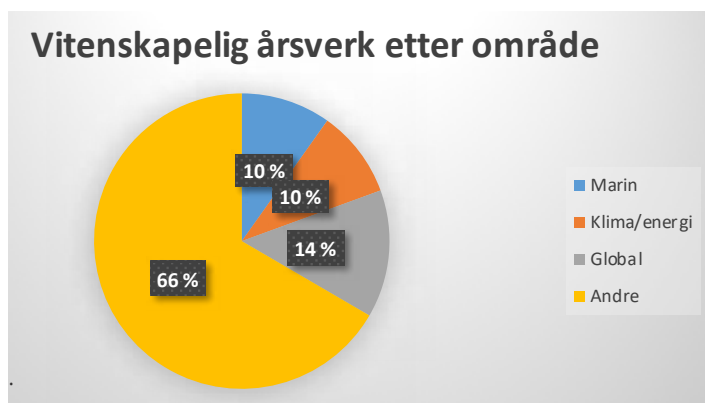
3.8.2 UTVIKLINGSMÅL 2. UiB SKAL HA EN INTERNASJONALT LEDENDE POSISJON INNENFOR UNIVERSITETETS STRATEGISKE FORSKNINGSFELT MARIN, KLIMA OG ENERGIOMSTILLING OG GLOBALE SAMFUNNSUTFORDRINGER

Måloppnåelsen innenfor satsingsområdene vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall innenfor følgende områder:

- Økt finansiering innenfor universitetets strategiske forskningsfelt marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer, med særlig fokus på Horisont 2020, Norges forskningsråd og andre eksterne kilder:
- Økt antall siteringer innenfor universitetets strategiske forskningsfelt marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer
- Økt samfunnsrelevans og samfunnsbidrag, knyttet spesielt til FNs bærekraftsmål.
- Videreutvikling av studieprogrammer innenfor universitetets strategiske satsingsområder marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer

Om satsningsområdene ved UiB

Siste oppdaterte oversikt over antall årsverk per satsningsområde viser at 1/3 av UiBs vitenskapelige årsverk arbeider innenfor ett av de tre satsningsområdene



Figur 5. Vitenskapelige årsverk etter område

UiB har klare mål om vekst i finansiering innenfor de strategiske forskningsfeltene. Det er imidlertid utfordrende å gi reliable mål på dette, fordi det krever at institusjonens inntekter avmerkes etter faglig formål. Så langt har dette ikke vært mulig i økonomisystemet.

I 2018 har UiB tatt i bruk en egenutviklet modul i økonomisystemet kalt «Preaward». Målsetningen er å få bedre rutiner rundt forvaltningen av ekstern finansiert virksomhet generelt. Alle søknader om ekstern finansiering skal registreres her, med kobling til regnskapsdata om aktivitet i prosjekter som får bevilgninger. Innenfor dette systemet blir også alle prosjekt avmerket i forhold til hovedsatsingsområdene, noe som vil muliggjøre fortløpende monitorering av status. Systemet er imidlertid fremdeles under innkjøring, og vil kreve en periode med arbeid for å etablere gode rutiner og datakvalitet.

I UiB sitt preawardsystem, som altså er i sitt første år etter implementering, er det registrert søknader med søknadsfrist i 2018 for totalt 3,2 mrd. kroner fordelt på 423 prosjekter. I tillegg er det registrert 182 søknader uten søknadsbeløp, dvs totalt 605 søknader. Anslagsvis 60 % av prosjektene er lagt inn per nå.

Over halvparten av søknadene registrert i Preaward (343) med søknadsfrist i 2018 var sendt innenfor UiBs tre satsingsområder fordelt med 129 søknader på globale samfunnsutfordringer, 121 søknader på klima/energiomstilling og 93 søknader på marin. 26 av disse er nå enten igangsatt, signert eller under forhandling. 85 av søknadene er enten avslått eller trukket, mens resten er under behandling. Det ble søkt om minst 1,5 mrd. kroner til satsingsområdene i 2018. Per nå er ikke korresponderende regnskapstall tilgjengelig for aktiviteten under satsingsområdene. I 2019 vil BOA-prosjektene bli merket slik at det skal være mulig å ta ut slik rapport i forbindelse med 2019-rapporteringen.

For forskningsrådsfinansierte prosjekt og EU-finansierte prosjekt gir data fra Forskningsrådets offentlige prosjektbank en pekepinn på utviklingen, fordi prosjekter her blir avmerket opp mot satsingsområdene i regjeringens langtidsplan. Regjeringens satsing på klima, energiomstilling og marin overlapper med UiBs satsingsområder.

Prosjektbanken er imidlertid bare delvis oppdatert for prosjekt med oppstart i 2018, og finansiering fra andre kilder dekkes ikke. Beløpene avviker fra regnskapsført aktivitet, fordi de ikke er justert for endringer og utsettelse i prosjektene, og kan også omfatte gjennomstrømmingsmidler som blir viderefordelt fra flerpartnerprosjekt der UiB er koordinator.

Klima og energiomstilling

Kartlegging av UiBs faglige profil i 2017 viste at ti prosent av FoU-årsverkene ved UiB kunne knyttes til klima- og energiforskning.

Legger vi Forskningsrådets tall til grunn er Universitetet i Bergen klart størst i Norge på klimaforskning. Satsingen er tverrfaglig, men har utspring i miljøene knyttet til Geofysisk institutt. Instituttet er klart i verdenstoppen, har flere aktive ERC-stipend og gjør blant annet at UiB rangerer som nummer 10 innen oseanografi på ARWU-rankingen. En betydelig del av avtalebeløpet er knyttet til SFF SapienCE ved HF. Dette er primært et arkeologisk prosjekt, men har også arbeidspakke knyttet til paleoklima og konsekvenser av klimaendringer for tidlige mennesker.

Satsingen på energiomstilling er også betydelig, men har mindre vekt i forhold til andre aktører i Norge, spesielt NTNU. Aktiviteten innen dette feltet har økt i 2018 blant annet ved tilsettelse av energidirektør og åpning av Bergen Offshore Wind Centre. UiB har søkt om FME-status for Senter for klima og energiomstilling ved SV-fakultetet. Et stort byggeprosjekt (EnTek-bygget) er under planlegging, og skal huse aktører fra akademia og industri i en egen energiklynge.

Tabell 13. Forskningsrådsfinansierte prosjekt merket klima/energi.

Institusjon	Prosjekter		Inntekter (tall i mill. kroner)	
	Klima	Energi	Klima	Energi
UiB	56	17	482	98
UiO	57	41	219	260
NTNU	67	78	326	1 531
UiT	38	1	161	3
Andre	85	23	149	258
SUM	303	160	1 337	2 149

Tabell 14. Nye forskningsrådsfinansierte prosjekt etter årstall for prosjektstart. (SFF SapienCE inngår i 2017-tall.)

	Prosjekt		Avtalebeløp (tall i mill. kroner)	
	Klima	Energi	Klima/energi	Andel av UiBs bevilgning
2014	10	5	57	14 %
2015	16	5	156	26 %
2016	11	3	106	19 %
2017*	19	4	244	35 %
Totalt	56	17	563	25 %

Forskningsrådets statistikkbank viser at klima- og energisatsingen utgjør en betydelig del av UiBs finansiering fra forskningsrådet, og at trenden er stigende. 2018-data var ikke tilgjengelig på rapporteringstidspunktet. I 2017 er hele beløpet til SapienCE ført under klima, mens klimadelen bare utgjør en begrenset del av senterets forskningsvirksomhet.

Energi utgjør en mindre del av UiBs EU-finansierte virksomhet. På dette feltet er SINTEF og NTNU klart ledende i Norge, mens UiB kun har deltatt i tre energi-relaterte EU-prosjekt med oppstart de siste fem årene.

Innen klima er UiB den klart største aktøren på EU-finansiert virksomhet i Norge, med over dobbelt så stor uttelling som nest største aktør, ifølge forskningsrådets avmerkinger. Her er ingen prosjekt med oppstart 2018 registrert, men UiB har blant annet hatt to klimarelaterte ERC med oppstart i 2018. En oversikt er gitt i tabell 15.

Tabell 15. EU-finansierte prosjekt merket klima/energi med oppstart 2014-2017.

Institusjon	Klima	Energi
UiB	128	22
NTNU	60	11
NORCE	27	5
NFR	24	10
Andre	204	102
SUM	442	150

Marin

Kartlegging av UiBs FoU-virksomhet i 2017 viste at 10 % av årsverkene kunne knyttes til marin forskning. Virksomheten er i dag i stor grad organisert rundt den marine klyngen på Marineholmen. Klyngen omfatter mer enn 150 virksomheter med over 3500 ansatte. Universitetet i Bergen har en framtrædende rolle og en ledende posisjon innen fagfeltet i Norge, sammen med Havforskningsinstituttet som er en viktig nasjonal og lokal samarbeidspartner. I tillegg til å rangere som nummer 10 for oseanografi i ARWU, rangerer UiB som nummer 38 i verden i kategorien Earth and marine sciences i QS-rankingen for 2018.

Tabell 16. NFR-bevilgninger til prosjekt merket marin 2014–2017. Kilde: NFR statistikkbank.

	Prosjekt	Beløp
UiB	32	377
UiO	30	236
NTNU	33	329
UiT	32	218
Andre	59	489
SUM	186	1 649

Tall for 2018 er ennå ikke tilgjengelig, men utviklingen fra de fire forutgående år tyder på en jevn utvikling av prosjektporteføljen.

Tabell 17. NFR-bevilgninger til marin forskning 2014–2017. Kilde: NFR statistikkbank.

	Prosjekt	Beløp	Andel av NFR-bevilgning
2014	10	73	18 %
2015	9	101	17 %
2016	8	93	16 %
2017	5	110	16 %
Total	32	377	17 %

Også innen EU-finansiert virksomhet er UiB størst nasjonalt på marin vitenskap, ifølge NFRs statistikkbank.

Tabell 18. EU-finansierte prosjekt til marin forskning 2014–2018.

	Beløp	Prosjekt
UiB	47	17
UiT	26	11
HI	25	15
NIVA	22	9
Andre	228	87
Totalt	347	139

I 2018 ble UiB tildelt status som global akademisk hub for FNs bærekraftsmål 14, «liv under hav». Dette er en sterk tillits erklæring for UiB og vil kunne ha positiv effekt på universitetets synlighet globalt innen fagfeltet.

Globale samfunnsutfordringer

Satsingsområdet globale samfunnsutfordringer har bakgrunn i en lang tradisjon for å fremme fremragende forskning og utdanning innen utviklingsrelatert forskning, med tilhørende samarbeid med partnere i sør. Forskningen har hatt stor samfunnsmessig betydning og bringer et kritisk vitenskapelig perspektiv inn i diskusjoner om ulike globale utfordringer. Satsingsområdet samsvarer godt med FN sine bærekraftsmål og overordnede satsingsområder i EU. UiBs kartlegging fra 2017 viser at 14 % av forskningsårsverkene kan knyttes til virksomheten. MED har administrativt ansvar for satsingen, men flere fakultet bidrar sterkt til både forskning og utdanning innen feltet.

I motsetning til de øvrige satsingsområdene, overlapper ikke globale samfunnsutfordringer i de nasjonale satsingsområdene i regjeringens langtidsplan for perioden fram til 2018. Det er derfor heller ikke mulig å sammenholde satsingen med forskningsrådets tematiske inndelinger. I den reviderte langtidsplanen har regjeringen inkorporert en ny langsiktig prioritering, «Samfunnssikkerhet og samhörighet i en globalisert verden», som delvis dekker UiBs satsingsområde. Dette bør gi nye muligheter for fagmiljøene.

Fagmiljøene selv har arbeidet med ytterligere kartlegging av virksomheten i 2018. Aktiviteten omfatter blant annet følgende:

- SFF: CISMACH – Centre for Intervention Science in Maternal and Child Health, ved CIH
- Centre on Law and Social Transformation, etablert i 2014 i et samarbeid mellom SV-fakultetet, JUS og CMI
- CROP – Comparative Research Programme on Poverty, i samarbeid med international Social Science council
- Store prosjekt ved institutt for sosialantropologi, blant annet ERC advanced-prosjektet Egalitarianism og toppforsk-satsingen på havnivåendring (Mare Nullius). Instituttet som helhet ble vurdert som verdensledende i forskningsrådets evaluering i 2018.
- UiB har hentet ut over halvparten av midlene i Forskningsrådets Globvac-program – 156 millioner ifølge forskningsrådets prosjektbank

Publisering og sitering

Per 2018 finnes få oversikter der universitetets publiseringsevne tydelig kan kategoriseres innenfor universitetets strategiske forskningsområder. Dette gjelder i særdeleshet området globale samfunnsutfordringer.

NIFUs rapport fra 2018 viser likevel eksempler på siteringsutvikling innenfor ulike fagområder. Rapporten viser blant annet en positiv utvikling for klimafag og marine fag, med geofag og biologi som eksempler. Særlig UiBs siteringsindeks i geofag er svært høy (220, mot et verdensgjennomsnitt på 100) og har et stort innslag av høyt siterte artikler. En oversikt er gitt i tabell 19.

Tabell 19. Siteringsindikatorer for UiB. Fag innen naturvitenskap og teknologi, 2013–2015.

Fagfelt	Antall artikler (WoS)	Totalt antall siteringer	Siteringsindeks	Siteringsindeks – forskjell fra norsk gjennomsnitt	Andel 10 prosentil	Andel 1 prosentil	Andel nivå 2*
Geofag	618	8125	220	+49	19 %	4,3 %	34 %
Biologi	563	3871	127	+1	12 %	1,6 %	16 %

* Omfatter alle publikasjoner, ikke bare Web of Science-indekserte. Nivå-2 er beregnet ut fra forfatterandeler. Publikasjoner med mer enn 300 forfattere inngår ikke i beregningene. Bare fagfelt med 20 eller flere publikasjoner er vist i tabellen (mindre fagfelt er inkludert i total).

Det pågår nå et nasjonalt arbeid for bedre tilgang til bibliometridata og analyseverktøy for disse. Når dette er på plass vil UiB kunne bidra med en bedre analyse over siteringsutviklingen innenfor utvalgte fagområder.

Samfunnsrelevans og samfunnsbidrag, knyttet spesielt til FNs bærekraftsmål

UiB er det første universitetet i Norge som har institusjonalisert arbeidet med Agenda 2030 i organisasjonen, i hovedsak gjennom etableringen av SDG Bergen, Ocean Sustainability Bergen (OSB) og den årlige Bærekraftskonferansen i Bergen i februar. SDG Conference Bergen ble arrangert for første gang i 2018, og har som mål å samle universitets- og høyskolesektoren i Norge i møte med beslutningstakere, frivillige organisasjoner, næringsliv og flere for kritiske diskusjoner om hvordan sektoren forholder seg til Agenda 2030 og bærekraftsmålene.

UiB tok i 2018 også initiativet til etableringen av Nasjonal komitee for Agenda 2030 i UH-sektoren, der representanter fra ledelsen ved NTNU, NMBU, UiT, UiO, samt en representant fra Universitets- og høgskolerådet (UHR) og Norsk Studentorganisasjon (NSO) deltar. Viserektor for globale relasjoner ved UiB leder komiteen, og representanter for UD, Norad og KD er invitert med observatørstatus, for å gjøre samarbeid og dialog mer direkte.



Statsminister Erna Solberg på SDG Conference Bergen i 2018.
Foto: Eivind Senneset

Målet med komiteen er å styrke universitetenes rolle som relevant aktør i den globale debatten om samfunnsutfordringene som Agenda 2030 fokuserer på, både nasjonalt og internasjonalt.

Ocean Sustainability Bergen arbeider med partnerinstitusjoner i hele verden innenfor havforskning. Som et resultat av UiBs fokus på arbeidet med Agenda 2030 og etableringen av OSB spesielt ble UiB høsten 2018 tildelt en ledende rolle i arbeidet med bærekraftsmål 14, Liv under vann, på vegne av FN-organisasjonen United Nations Academic Impact (UNAI). Gjennom sin status som SDG 14 Hub skal UiB inspirere og motivere partnere globalt i arbeidet for kunnskap om et bærekraftig hav.

Universitetet i Bergen ble også valgt av nettverksorganisasjonen International Association of Universities (IAU) til å være leder-institusjon for SDG 14 i deres IAU Cluster on Higher Education for Sustainable Development, lansert i 2018.

På det årlige politiske høynivåforumet til FN i juli 2018 deltok UiB som del av den offisielle norske delegasjonen. SDG Bergen samt forskere fra UiBs Senter for klima og energiomstilling (CET) var sterkt representert gjennom deltakelse både i workshops og på det offisielle norske sidearrangementet under forumet.

Gjennomføring på studieprogrammer innen satsingsområdene

For alle satsingsområdene gjelder det at relevante emner inngår i svært mange studieprogram. Eksempelvis kan juridiske emner være sentrale for mange problemstillinger innen alle satsingsområdene, og IKT-emner være viktige verktøyfag. Her listes kun hele studieprogram som er direkte rettet inn mot temaene.

Marin

På utdanningsiden tilbyr Universitetet i Bergen fire studieprogram som inngår i marin-satsingen – alle er femårige masterprogram:

- Sivilingeniør i havbruk og sjømat
- Sivilingeniør i havteknologi
- Profesjonsstudium i fiskehelse
- Internasjonal Master of Science in Marine Biological Resources

I tillegg inngår marine emner i de ordinære bachelor- og masterprogrammene i biologi, og som del av videreutdanningsprogrammet for naturfaglærere samt Lektorprogram i naturvitenskap og matematikk.

Av masterprogrammene som inngår i satsingsområdet er sivilingeniørstudiene etablerte i 2016 og 2017. Det er følgelig ikke uteksaminert kandidater på programmene ennå. Profesjonsstudium i fiskehelse har vært tilbudt over lang tid. I forbindelse med etablering av satsingsområdet ble flere gamle program faset ut, og antall

studieplasser på fiskehelse er økt fra 10 i 2013 til 25 fra 2015. Internasjonal Master of Science in Marine Biological Resources er et studieprogram forankret i faglig samarbeid mellom ni europeiske universiteter. Utdanningen leder til en fellesgrad, som medfører at UiB og de andre involverte institusjonene tildeler vitnemål i fellesskap. Programmet ble opprettet i 2018.

Tabell 20. Fullføring Masterprogram i fiskehelse

	2014	2015	2016	2017	2018
Gjennomført normert tid	43 %	50 %	79 %	88 %	63 %

Klima og energiomstilling

Innen klima og energiomstilling er det lagt til grunn følgende studieprogram:

- Bachelor i petroleum og prosesssteknologi
- Bachelorprogram i klima, atmosfære og havfysikk
- Masterprogram i petroleum og prosesssteknologi
- Integriert masterprogram i energi (sivilingeniør)

Integriert masterprogram i energi (sivilingeniør) ble etablert med første opptak i 2017, og har følgelig fortsatt ingen ferdige kandidater, men har blitt godt tatt imot blant studiesøkende. I 2018 hadde programmet 364 søkere til 20 studieplasser. Gjennomføring på de øvrige programmene er noe lavere enn snittet for universitetets øvrige bachelor- og masterprogrammer.

Tabell 21. Gjennomføring på normert tid, studietilbud innen klima og energiomstilling

	2014	2015	2016	2017	2018
BA i petroleum og prosesssteknologi	18 %	52 %	43 %	36 %	28 %
Bachelorprogram i klima, atmosfære- og havfysikk	38 %	5 %	14 %	18 %	32 %
Masterprogram i petroleum og prosesssteknologi	40 %	42 %	68 %	50 %	62 %

Globale samfunnsutfordringer

Satsingsområdet Globale samfunnsutfordringer lister fem relevante studieprogram, alle på masternivå. Studiet innen helse – Master's Programme in Global Health – hadde første opptak i 2017, og har ingen ferdige kandidater. Av de øvrige hadde M.Phil.-programmet ved Hemil-senteret første opptak av 19 studenter i 2016. Systemdynamikk ved SV-fakultetet har vært aktivt lenge, men har relativt lav grad av fullføring på normert tid. Programmene innen utviklingsgeografi og offentlig administrasjon er karakterisert ved lavt studenttall, og resultatene vil derfor variere naturlig mye over tid.

Tabell 22. Gjennomføring på normert tid, studietilbud innen globale samfunnsutfordringer.

	2014	2015	2016	2017	2018
Master of Philosophy in Global Development Theory and Practice					58 %
Master's Programme in Development Geography	83 %	66 %	80 %	80 %	-
Master's Programme in System Dynamics	31 %	31 %	17 %	20 %	27 %
Master's Programme in Public Administration	70 %	66 %	35 %	58 %	33 %

Oppsummering utviklingsmål 2

Universitets-strategiske satsinger er basert på langvarig forskningsinnsats og med bidrag fra ulike fagtradisjoner knyttet til tematiske områder med stor samfunnsrelevans. Oversikter viser også at satsingsområdene utgjør en omfattende andel av UiBs ressurser, både i form av eksternt finansierte prosjekter, og intern ressursallokering i form av årsverk.

Måleproblemer i form av kategorisering av fagfelt gir imidlertid upresise svar i forhold til utvikling over tid. Dette gjelder særlig for publikasjoner. I 2018 er arbeidet med kategorisering prioritert med tanke på en mer presis analyse når utviklingsavtalen skal evalueres i 2020.

Måleproblemer er særlig knyttet til kategorisering av publikasjoner. Målsettingen er at disse utfordringene skal løses gjennom et nasjonalt prosjekt for tilgang til bibliobetridata.

I tråd med strategien er det opprettet flere nye studieprogram. En sammenligning med universitetets øvrige programmer viser imidlertid ikke bedre gjennomstrømming i disse programmene.

3.8.3 UTVIKLINGSMÅL 3. UiB SKAL STYRKE UTDANNINGSKVALITETEN

Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall:

- Pilotering av modell for fremragende undervisning ved alle fakultet
- Andel kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad
- Økt gjennomstrømming i studieprogrammene
- UiB skal øke sin deltakelse og uttelling i nasjonale konkurransearenaer for studiekvalitet
- Inngå samarbeidsavtale med Universitetet i Oslo for å styrke forskning og utdanning i humanistiske fag

Pilotering av modell for fremragende undervisning ved alle fakultet

Meritteringsordninger var i 2018 på plass ved fakultetene MN, HF og SV. Fakultetene som ennå ikke har ordningen på plass skal innføre dette i løpet 2019.

Andel kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad

	2015	2016	2017	2018
Andel kandidater med utvekslingsopphold	28,4 %	30,5 %	26,6 %	24,0 %

UiB har en målsetting om at minst 40 % av kandidatene skal ha hatt et utvekslingsopphold i utlandet som del av gradsutdanningen. UiB kom nærmest dette målet i 2016 da 30,5 % av de ferdige kandidatene hadde vært på utveksling. Det har vært en svak nedgang siden 2016 – i 2017 var andelen kandidater med utvekslingsopphold 26,6 %, og i 2018 gikk den ytterligere ned til 24 %. Samtidig ser vi en økning i antall personer som reiste på utveksling i 2018 (719 i 2018 mot 653 i 2017).

NIFUs kandidatundersøkelse fra 2018 viser at en større andel av studentene enn de som er angitt ovenfor, har utenlandsopphold i løpet av studiene. Kandidatundersøkelsen fanger opp både de som var på utveksling og som på eget initiativ hadde utenlandsopphold i forbindelse med studiene. Samlet sett viser den at 41 % av UiB kandidatene hadde et utenlandsopphold i løpet av studiene.

Økt gjennomstrømming i studieprogrammene

Gjennomstrømming i studieprogrammene er en utfordring, spesielt knyttet til bachelornivået, og i større grad til de akademiske, disiplindefinerte studieprogrammene enn de profesjonsorienterte.

Tabell 23. Gjennomføring på bachelor og 2-årige masterprogram*

Startkull	Bachelor		Master	
	Normert	5 år	Normert	4 år
2008 HØST	33 %	45 %	52 %	78 %
2009 HØST	32 %	43 %	51 %	78 %
2010 HØST	35 %	45 %	56 %	79 %
2011 HØST	32 %	44 %	54 %	78 %
2012 HØST	34 %	43 %	54 %	78 %
2013 HØST	32 %	42 %	57 %	79 %
2014 HØST	34 %	43 %	51 %	74 %
2015 HØST	33 %		55 %	
2016 HØST			53 %	

* Tall fra universitetets egen database gir noe forskjellig data i forhold til departementets indikator beregnet av DBH. Trenden er imidlertid lik for de to beregningsmåtene.

Andelen studenter som gjennomfører sin utdanning på normert tid har vært stabil de siste årene. Innenfor bachelorprogrammene ligger andelen som gjennomfører på normert tid på om lag 34 %, mot 55 % innenfor de 2-årige masterprogrammene.

Selv om gjennomføringen på normert tid er relativt lav innenfor de toårige mastergradene, gjennomfører om lag 80 % påstartet grad. Innenfor bachelorgraden er tallene betydelige lavere. Her gjennomfører om lag 45 % graden de starter på. De senere år er det imidlertid gjort flere tiltak som vil kunne vises i resultatene for 2019 og 2020, blant annet oppfølging av tiltakene som går fram av handlingsplan for kvalitet i utdanning, opprettelse av læringslabben, og konsolidering av virksomheten ved SFU bioCEED som startet i 2014.

Et nytt prosjekt «Frafall og studentnær oppfølging», som startet ved SV-fakultetet i 2016, fokuserer på å gjøre overgangen fra videregående til universitet mykere, øke faglig-sosial integrering, flere tilbakemeldinger for å oppleve mer mestring, avklare forventninger til studiet og til studentene, samt fokus på jobbrelevans og praksis i studieløpet. Med utgangspunkt i dette har hovedtyngden av tiltakene foreløpig vært satt inn i de første semestrene, herunder etablering av et omfattende gruppemottak ved semesterstart, med mer og bedre seminarundervisning og flere obligatoriske innleveringer. I tillegg er det gjort et arbeid for å styrke den sosiale integreringen av studentene for å skape kullfølelse og for å bygge relasjoner mellom studenter og instituttet. Det kan være noe tidlig å se effekten av tiltakene allerede for 2015-kullet, jf. tabellen over.

UiB skal øke sin deltakelse og uttelling i nasjonale konkurransearenaer for studiekvalitet

Med etableringen av DIKU har sektoren fått en ny nasjonal arena for kvalitetsutvikling i høyere utdanning, som UiB har ambisjoner om å være aktivt tilstede på. DIKU utlyste høsten 2018 ut insentivmidler for to ordninger: Program for studentaktiv læring, samt Norgesuniversitetets prosjektmidler.

To av fire søknader fra UiB nådde opp i konkurransen om prosjektmidler i 2018 og samtlige fakultet er representert i til sammen 11 UiB-søknader til DIKUs nye Program for studentaktiv læring. Tildeling midler til prosjekter etter denne ordningen ventes å finne sted i mars 2019. To fagmiljø, ved to ulike fakulteter, har i 2018 startet arbeidet med å forberede søknader om status som sentre for fremragende utdanning i 2019.

Avtalen med universitetet i Oslo

Det er ennå ikke inngått avtale med UiO knyttet til satsingen innenfor humaniorafagene.

Oppsummering utviklingsmål 3

Gjennomstrømmingen i studieprogrammene er fortsatt en utfordring ved UiB. Resultater fra arbeidet i 2018 vil først få full effekt noen år fram i tid, men det bør likevel være en bedring fram til rapporteringen for 2019. Det samme gjelder antall kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad, hvor det er et stykke igjen til målsettingen oppnås.

Det understrekes likevel at det innenfor master- og profesjonsutdanningen er betydelig gjennomføring i studieprogrammene, men at studentene bruker lengere tid enn normert. I gjennomgangen av universitetets strategi i 2018 forslo også studenten at gjennomføring på normert tid ikke burde være målekriterium, men det burde fastsettes et målparameter som tar høyde for ønsket mobilitet i studiene.

Modell for meritterende undervisere er nå innført ved tre fakultet og resterende fakulteter skal etter planen innføre tiltaket i løpet av 2019. Alle fakultetene deltar i den nasjonale konkurransen om midler til studiekvalitet. Resultat av søknadene vil imidlertid først finne sted i 2019

3.8.4 UTVIKLINGSMÅL 4. UiB SKAL VÆRE EN PÅDRIVER FOR INNOVASJON, NÆRINGSUTVIKLING OG OMSTILLING I OFFENTLIG SEKTOR

Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall:

- Innen 2020 skal følgende klynger være i etableringsfase, helsecampus Årstad, marine klyngen, middelalder, klimaklyngen og energiklyngen
- Øke etter- og videreutdanningstilbudet
- Tildeling av minst ett Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) eller tilsvarende virkemidler som for eksempel Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) og Forskningscenter for miljøvennlig energi (FME)
- Økt antall uteksaminerte kandidater i lektorutdanningene
- Styrking av samarbeid om lærer-/lektorutdanning på Vestlandet ved å:
 - Tilby fag til hverandre der institusjonene har komplementær kompetanse
 - Samarbeid om forskning og utviklingsarbeid (FoU) og videreutdanningstilbud
 - Måloppnåelse vurderes ut fra framdriftsrapporter fra etablerte samarbeidsorgan mellom UiB og Høgskulen på Vestlandet

KLYNGER

Alrek Helseklynge

Alrek Helseklynge har som mål å bli et internasjonalt kraftsentrum som skal skape innovative helse- og omsorgsløsninger i primærhelsetjenestene for hele mennesket, ved hjelp av fremragende forskning og utdanning, fullverdige praksisarenaer og tverrfaglig samhandling. Byggeprosjektet har estimert ferdigstilling i 2020. Partnere i klyngen er: Høgskulen på Vestlandet, Bergen kommune, Helse Bergen, NORCE, Folkehelseinstituttet, Haraldsplass Diakonale sykehus, Hordaland fylkeskommune (tannhelsetjenesten).

Etableringen av Alrek Helseklynge er organisert med en styringsgruppe og en arbeidsgruppe som forbereder saker for behandling i styringsgruppen. For 2018 er det satt av midler til samarbeidsprosjekter i arbeidet med helseklyngen. Målet er å tilrettelegge for et utvidet faglig samarbeid for miljøene som skal inn i Årstadveien 17.

Marin klynge

Universitetet i Bergen skal skape en verdensledende marin forskningsklynge. Den skal utvikle ny kunnskap om våre havområder, marine ressurser og akvakultur for å realisere potensialet for bærekraftig verdiskaping i de marinrelaterte næringene. På Marineholmen er allerede et banebrytende miljø innen marin forskning, utdanning og innovasjon samlet. Over 150 virksomheter og flere tusen mennesker har sitt daglige virke på Marineholmen. Sammen utvikler disse kunnskap og havområdene våre, marine ressurser og akvakultur. Saman utviklar dei kunnskap om havområda våre, marine ressursar og akvakultur.

I 2018 fikk marineholmen nasjonale midler til etablering av Ocean Innovation Norwegian Catapult AS (OINC AS) som blant annet har som mål å tilby små og mellomstore bedrifter testfasiliteter. Fasilitetene vil også kunne benyttes i forskning og utdanning og dermed bidra til styrking av infrastruktur for den marine satsingen ved UiB. OINC AS er et av fem katapultsentre i Norge som blant annet vil få vesentlig finansieringsstøtte gjennom SIVA. Knyttet til katapulten vil UiB, i samarbeid med partnere, også etablere et RAS-anlegg på Marineholmen.

Klimaklynge

Klimaforskerne samles i Geofysen. Universitetet er vertskap for Bjerknessenteret for klimaforskning, det største klimaforskningssenteret i Norden og et av de ledende i Europa. Bjerknessenteret samler store deler av klimaforskningsmiljøene ved Geofysisk institutt, Institutt for geovitenskap og Institutt for biovitenskap, i tillegg til klimaforskere ved Uni Research, Nansensenteret og Havforskningsinstituttet. Knyttet til samlingen planlegges rehabilitering av Jahnebakken 3 / Allégaten 70, med oppstart i 2019. Hele bygningskomplekset vil etter dette være rehabilitert.

Energi- og teknologiklynge

UiBs energi- og teknologiklynge er nært knyttet til planleggingen av det nye EnTek-bygget. Klyngen og bygget skal bli en arena for samhandling mellom akademia, næringsliv, offentlig sektor og instituttsektoren. EnTek skal bli Bergens teknologibygg, som skaper et spennende nytt rom for samarbeidet mellom forskningsinstitusjoner og næringsliv innen energi- og teknologiutvikling. Det pågår arbeid med å behandle og revidere prosjektet i henhold til merknader etter reguleringsplanen sin 1. gangs behandling. Det er en kompleks sak med mange utfordrende forhold både mot naboer og myndigheter som må løses før planen kan innsendes til 2. gangs behandling. Det vises for øvrig til omtale av byggeprosjektet under kapittel 5.2.

Middelalderklynge

Middelalderklyngen er etablert i 2018. Klyngen legger til rette for økt samarbeid, mellom fagmiljøer og samlinger ved UiB og eksterne partnere. Klyngen skal støtte opp om samfunnsoppdragene til samarbeidspartnerne: forskning, utdanning, formidling og forvaltning, med fokus på nyskaping og innovasjon. Klyngen har følgende samarbeidspartnere: Hordaland fylkeskommune, Bergen kommune, Bymuseet i Bergen, Riksantikvaren, Museum vest (Det Hanseatiske Museum og Schøtstuene), Høgskulen på Vestlandet og Norsk institutt for kulturminneforskning.

Etter- og videreutdanning (EVU)

De siste årene har det vært en økning både i studenter og inntekter innenfor universitetets etter- og videreutdanningstilbud. En oversikt er gitt i tabell 24. I 2018 ble en handlingsplan for etter- og videreutdanning ved UiB vedtatt. UiBs ambisjoner på EVU-området må også sees i lys av politiske signaler om økt fokus på livslang læring.

Tabell 24. Inntektsutvikling, etter- og videreutdanning i perioden 2014–2018.

	2014	2015	2016	2017	2018
Inntekter (tall i 1000)	12 217	15 382	15 604	19 086	22 517
Studenter	1 438	1 260	1 427	1 544	1 697
Studenter MOOC		8 047	22 636	8 449	3 959
Studieemner					67

Innovasjon

Over de senere år har UiB sett gode resultater av satsing på innovasjon og nyskaping. Antallet forretningsideer registrert i kommersialiseringselskapet Bergen teknologioverføring (BTO) økte med 50 % fra 2017 til 2018, og nivået er nær doblet fra 2016. Også patentsøknader og lisenser viser en sterkt positiv utvikling.

Tabell 25. Aktivitet i BTO-prosjekter 2016–2018

	2016	2017	2018
Mottatte forretningsideer	40	52	78
Registrerte patentsøknader	15	10	21
Inngåtte lisensavtaler	3	1	4
Nye foretaksetableringer	2	3	0

Hovedtyngden av aktiviteten skjer ved MED og MN. Disse fakultetene har iverksatt egne handlingsplaner for innovasjon i 2018. Innovasjon er også et sentralt element i UiBs handlingsplan for samarbeid med arbeidslivet. Samarbeide med forskningsinstitusjoner, forvaltning, samfunns- og næringsliv om å bygge kunnskapsklynger for å styrke innovasjonskraft og forskning i Bergen er viktige prioriteringer. Strategien peker på seks klynger som enten er iverksatt eller under planlegging, herunder media, helse, marin, klima, energi og middelalder. I tillegg deltar UiB i finansteknologiklyngen Finance Innovation, som i 2018 fikk status som «Norwegian Centre of Expertise» (NCE) av forskningsrådet.

Ingen SFI-utlysning var aktiv i 2018, men det ble drevet posisjonering mot utlysningen som vil komme i januar 2019. Midlene skal brukes til å knytte tettere relasjoner til næringsliv, noe som ble påpekt som svakhet i evalueringen av SFI III søknader i regi av UiB. Alle søkermiljøer er i tett kontakt med vertsfakultet/institutt og FA. UiB er ikke tildelt FME i 2018.

Tilrettelegging for næringsmessig utnyttning av forskningsresultater er en del av universitetets samfunns- og formidlingsansvar. I tråd med dette er arealer for innovasjon tiltenkt inn i universitetets planlagte kunnskapsklynger. I Media City inngår allerede en inkubator (Greenhouse), og på Marineholmen ligger Nyskapingsparken tett på flere av UiBs kunnskapsklynger. I desember 2018 åpnet også en egen innovasjonshub for studenter. Denne er i hovedsak styrt av studenter og skal være et møtested for kreative studenter som ønsker å jobbe med å utvikle nyskapende ideer sammen med andre studenter. Tiltak for tilrettelegging for innovasjon er gitt i universitetets masterplan for areal. Det er et stort behov for inkubatorareal på campus Årstad/Møllendal og det arbeides nå med å få på plass et nytt inkubatorbygg i området, (jf. omtale i kap. 5.2).



UiB åpnet innovasjonshub for studenter i desember 2018. Foto: Ole M. Kvamme, UiB

Lektorutdanningen

Integrert lektorutdanning, antall uteksaminerte kandidater per år

	2014	2015	2016	2017	2018
Antall uteksaminerte kandidater	15	32	36	34	50

Økningen i antall lektorkandidater skyldes i all vesentlighet at det har vært en markant økning i opptaket på lektorprogrammene i perioden 2014–2018. I 2009 ble det tatt opp 75 lektorstudenter på integrert lektorutdanning. Dette er økt til 128 studenter i 2017 og 158 i 2018.

Parallelt med at opptakene i perioden har økt, er det i gjennomført tiltak for å styrke lektorutdanningen. Lektorutdanningen fikk ny styringsstruktur fra 2017, med en egen styringsgruppe som består av utdanningsdekanene på de fakultetene som tilbyr lektorutdanning. Samtidig ble ansvaret for oppfølging lagt til Studieadministrativ avdeling. Høsten 2017 ble det satt ned en arbeidsgruppe som fikk i oppgave å identifisere strukturelle og økonomiske flaskehalsar i lektorutdanningen, og å foreslå løsninger og bedre ressursutnyttelse.

Rapporten ble lagt fram høsten 2018, og styringsgruppen sluttet seg hovedtrekkene i rapporten. I tråd med anbefalingene i rapporten er det ansatt en fagdirektør for lektorutdanningen, som får overordnet ansvar for faglig oppfølging av lektorutdanningen. I 2019 vil det bli arbeidet videre med å følge opp tiltakene i rapporten, viktige tiltak vil være organisering av studieløpet for å unngå kollisjonsproblematikk og for å redusere frafallet,

samt tiltak for å styrke arbeidet med praksis og ressurs situasjonen. Styringsgruppen er opptatt av at et forenklet løp for praksis må prioriteres og at praksisløpet må bli mer samordnet mellom fakultetene.

UiB har inngått et forpliktende samarbeid med HVL om lærer-/lektorutdanning på Vestlandet. Målsettingen er å tilby fag til hverandre der institusjonene har komplementær kompetanse, samarbeid om forskerskoler og videreutdanningstilbud.

Oppsummering utviklingsmål 4

UiB er godt i gang med etableringsarbeidet for kunnskapsklyngene og de fleste klyngene ligger godt an til etablering i løpet av 2020. Mest usikkerhet er knyttet til energiklyngen. Samtidig vil videre utvikling av den marine klyngen, blant annet gjennom flytting av Havforskningsinstituttet (Hi) avhenge av statlig finansiering og planlegging.

Innenfor etter- og videreutdanning følger arbeidet opp tiltak fra handlingsplanen. Arbeidet er godt i gang, selv om det ennå er et stykke igjen til målsettingen er nådd. Det samme gjelder tildeling av sentre som (SFI, BiA og FME), der UiB fortsatt kun har ett senter for forskningsdrevet innovasjon.

Den integrerte lektorutdanningen er fortsatt en utfordring. Til tross for at utdanningen er bygget opp de siste årene gjennom høyere opptak og flere uteksaminerte kandidater, er gjennomføringen relativt svak. To av programmene kom også dårlig ut i Studiebarometeret som ble annonsert i februar 2019. Heller ikke samarbeidet med Høgskulen på Vestlandet (HVL) er kommet så langt som ønskelig per utgangen av 2018. Det første møtet i det nye samarbeidsorganet er planlagt våren 2019.

3.9 ANDRE INTERNE VIRKSOMHETSMÅL

UiB skal utdanne Norges mest attraktive kandidater. Innen 2022 skal 85 % av kandidatene ha relevant jobb to år etter fullført utdanning.

Andel kandidater med relevant jobb*

	Bachelor	Master	Profesjon
HF	41 %	78 %	
MN	70 %	79 %	
MED	100 %	89 %	99 %
SV	53 %	79 %	
JUS		93 %	100 %
PSYK	72 %	73 %	97 %
KMD	42 %	75 %	
TOTALT UiB	54 %	82 %	98 %

Kilde: Kandidatundersøkelsen 2018.

* Kunst og designhøgskolen i Bergen ble en del av Fakultet for kunst, musikk og design 1. januar 2017. Kandidatene som inngår i undersøkelsen gikk ut i 2016, av den grunn oppgis tallene for disse kandidatene for seg, mens kandidatene fra Griegakademiet inngår i tallene for HF.

Karrieresenterets kandidatundersøkelser gjøres hvert annet år og siste undersøkelse ble gjort i 2018. Til forskjell fra NIFUs undersøkelse som måler andel i jobb 6 måneder etter avlagt grad, omfatter Karrieresenterets undersøkelser kandidater 2 år etter avsluttet eksamen.

Kandidatundersøkelsen viser at 77 % av UiB-kandidatene er veltilpasset på arbeidsmarkedet. Det betyr at de er i relevant arbeid på tidspunktet for undersøkelsen. Arbeidsledigheten for UiB-kandidater var på 6 %, noe som er samme nivå som i 2016. Tilsvarende er andelen UiB-kandidater som jobber ufrivillig deltid, eller oppgir å ha ikke-relevant jobb på linje med resultatet fra Kandidatundersøkelsen 2016.

For øvrig påvirker gradsnivå sannsynligheten for å få relevant arbeid i langt større grad enn fakultetstilhørighet. Mens kun halvparten av bachelorkandidatene har relevant arbeid etter 2 år, gjelder det 82 % av masterkandidatene og 98 % av kandidatene med 6-årig profesjonsutdannelse. NIFUs spesialkandidatundersøkelse fra januar 2018 viser også en høy andel av yrkesdeltakelse for masterkandidatene, med et gjennomsnitt på 97 % tre år etter uteksaminering.

Mens hele 78 % av masterkandidatene fra HF oppgir å ha relevant jobb, er tilsvarende andel hos bachelorkandidatene 41 %. Samme tendens gjør seg også gjeldende hos kandidater fra SV og hos kandidater med bakgrunn fra KMD.

Det er relativt store forskjeller i hovedbeskjeftigelse når man bryter tallene ned på fakultet. Arbeidsledigheten er høyest hos kandidater fra SV og MN, hvor en tiendedel er uten jobb. Andelen med fast ansettelse er høyest hos kandidater fra JUS og lavest blant kandidater fra MED og KMD. 14 % av kandidatene arbeider deltid, av disse jobber drøyt halvparten av disse ufrivillig deltid.

Arbeidsmarkedet er bedret for realistene. 23 prosent av kandidatene fra MN oppgir at de ikke har relevant jobb. Dette er 9 prosentpoeng bedre enn i forrige undersøkelse. Det har imidlertid vært en økning i arbeidsledighet for studenter på PSYK og SV (henholdsvis 3 og 4 %).

Fulltidsekvivalente studenter per vitenskapelig ansatt

Den vitenskapelige staben skal ha kapasitet til å følge opp studentene, samtidig som tid til forskning blir skjermet og ivaretatt. Da er det sentralt at antallet studenter per vitenskapelig ansatte er på et fornuftig nivå.

Tabell 26. Studenter (høstsemester) per årsverk i faglige stillinger. Kilde: DBH

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
UiB	7,2	7,1	7,4	7,6	7,7	7,7
UiO	8,1	8,0	7,9	7,5	7,4	7,3
NTNU	7,7	7,8	7,6	9,3	8,8	8,6
UiT	7,2	7,4	7,2	8,0	8,0	7,9
Totalt	7,6	7,7	7,6	8,2	8,1	7,9

UiB ligger på nivå med de øvrige BOTT-universitetene når det gjelder studenter per ansatt. Utviklingen er imidlertid motsatt av hva som er ønskelig, og innebærer at studenttallet øker raskere enn årsverk i vitenskapelige stillinger. Hvis denne trenden fortsetter vil kapasiteten til oppfølging av studenter og tid til forskning bli redusert.

UiB skal innen 2022 være en ettertraktet kompetanseinstitusjon som har styrket sine langvarige relasjoner med myndigheter, næringsliv, kulturliv og samfunnsliv

UiB har et langvarig faglig engasjement i samfunnsutfordringer som klima, helse, marin, migrasjon og fattigdom. Universitetets arbeid med bærekraftsmålene inngår i denne tradisjonen. Universitetenes rolle som kunnskapsressurs er i økende grad etterspurt fra nasjonale og internasjonale myndigheter og organisasjoner. Dette omfatter formidling, kunnskapsforvaltning og overføring gjennom aktiv samfunnsdeltagelse og rådgivning i komiteer, utredninger og utvalg. UiBs engasjement i bærekraft er et av flere eksempler på hvordan UiB kan utvikle rollen som vitenskapsrådgiver

Samarbeidet med aktører innen helse- og utdanningssektoren – som Helse-Vest, Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune er omfattende, og etableringen av Alrek helseklynge og satsing på lektorutdanningen er viktig. Fylkeskommunen og Bergen kommune er også viktige samarbeidspartnere for UiB. Ikke minst innen skolesektoren er det mange kontaktpunkter. En tydelig trend i utdanningssektoren er mer samarbeid mellom utdanningsnivåene. Det er tre universitetsskoler i Hordaland knyttet til universitetet, og samarbeidet med såkalte partnerskoler er økende.

UiB Alumni satser offensivt på alumner i inn- og utland som universitetets ambassadører og et internasjonalt UiB Alumni nettverk er nå under etablering. I 2018 sendes det ut nyhetsbrev til 5 700 alumner. Antall sidevisninger og besøkene på nettsidene til UiB Alumni har i 2018 økt med henholdsvis 45 % og 25 %

Målsettingen med alumnusarbeidet er å styrke UiB Alumni som et nyttig kunnskapsnettverk av og for studenter og alumner

- å utvikle alumner til en stolt ambassadør for UiB, nasjonalt og internasjonalt
- utvikle alumner til en viktig karrierebygger for studenter og alumner

Sosiale medier er en viktig plattform når det kommer til synlighet. Twitter og Facebook er de viktigste kanalene, og antall følgere øker stadig. I overkant av 51 000 følger nå UiB på Facebook, en økning på omlag 4 000 siden januar i fjor. Følgerne er unge og majoriteten er kvinner.

UiB skal bidra i det offentlige ordskiftet og til den kunnskapsbaserte samfunnsutviklingen gjennom god formidling og dialog med omverdenen. Innen 2022 skal vi være ledende i Norge på digital formidling

Økende konkurranse om både studenter og forskningsmidler, nasjonalt og internasjonalt, krever en økende satsing på profilering og synliggjøring: av fag, forskningsresultater, læringsmiljø, studentlivet og UiBs betydning for samfunnet rundt. UiB skal vise samfunnsengasjement og ansvar gjennom aktiv dialog med omverdenen. DigUiB-programmet har gjort et viktig grunnlagsarbeid for digitalisering av undervisning og formidling.

En sammenkoblet digitalisert verden har åpnet for samhandling på tvers av geografi og institusjonelle grenser. Det etableres nye kulturelle, organisatoriske,



Foto: Eivind Senneset

teknologiske og forretningsmessige plattformer og økosystemer der studenter, ansatte og universitetet deltar. Dette skaper både muligheter og utfordringer. Universitetet må utnytte og legge til rette for slik deltakelse, og øke sin evne til å kunne utnytte slike til beste for universitetets virksomhet.

Universitetets ambisjoner er nedfelt i en egen strategi for digitalisering. Planen skisserer ambisjoner innenfor følgende områder:

- Gjennomgående digitalisert infrastruktur
- Brukerorienterte digitale tjenester
- Det digitale universitet
- Det administrativt selvbetjente universitet
- Kultur for endrings- og gjennomføringsevne

Omfanget av populærvitenskapelig virksomhet

Formidling av universitetets kunnskaper til profesjonelle brukere, politikere og allmennheten er en sentral oppgave. God formidling er også en bidragsyter til å øke kjennskapen til UiB og derigjennom også heve universitetets omdømme.

Samlet sett har UiB økt sin synlighet i media i 2018, med om lag 17 000 registrerte redaksjonelle saker mot om lag 12 000 i 2017. I internasjonale medier er det spesielt to saker peker seg ut:

- Rakettoppskytingen av teknologi utviklet ved UiB til verdensrommet.
- Publisiteten knyttet til funnet av verdens eldste tegning gjort av SapienCE-senteret ledet av arkeologen Christopher Henshilwood. Nyheten ble plukket opp av internasjonale mediehus som BBC og NY Times, og anslag viser at saken hadde en potensiell rekkevidde på 1,9 milliarder lesere.

Svært mye av den populærvitenskapelige virksomheten ved UiB skjer i regi av den enkelte forsker eller forskermiljø. Det legges også til rette for en rekke sentrale tiltak som styrker UiBs dialog med og formidling til samfunnet. Universitetets satsing på open access publisering vil bidra til at forskningen gjøres lettere tilgjengelig for en større brukermasse.



UiB-forskere fant verdens eldste tegning i en hule i Sør-Afrika. Funnet fikk mer enn 1000 unike nyhetsoppslag verden over. Foto: Craig Foster

UiB produserer nå i økende grad innhold spesielt for sosiale medier, og har med dette økt gjennomslagskraften spesielt på Facebook og Twitter gjennom det siste året. UiB har over 51 000 følgere på Facebook og over 19 000 følgere på Twitter. UiB.no er imidlertid fortsatt UiBs viktigste kommunikasjonskanal.

Store Norske Leksikon (SNL) er Norges største nettsted for forskningsformidling, med 2 millioner unike brukere i måneden og 300 000 leste artikler hver dag. UiB er ett av medlemmene i Foreningen Store norske leksikon og medeier av leksikonet. De siste årene har UiB drevet utstrakt formidlingsarbeid gjennom SNL. Ved utgangen av 2018 hadde SNL 53 av 745 fagansvarlige fra UiB. Disse har ansvar for 146 fagområder og 9 044 artikler. UiBs artikler er lest nær 4,4 millioner ganger i 2018.

Det er også gjennomført en rekke ulike tiltak med formål å styrke UiBs dialog og formidling til samfunnet.

- Christiekonferansen ble arrangert for 9. gang i 2018 med vel 270 deltakere og med tema Toleransens grenser. Konferansen er et viktig møtepunkt mellom næringsliv, politikk og forskning og har etablert seg som en sentral arena i Bergen.
- UiB bidrar spesielt til Forskningsdagene i Bergen. I tillegg ble det arrangert Forsker grand prix, Forschernatt på Historisk museum og debatter på Litteraturhuset. Debattene ble også strømmet på Morgenbladets portal.
- Universitetsaulaen er blitt en etterspurt konferansearena for universitetets fagmiljøer og for samfunns- og næringslivet i regionen. Over 100 arrangement er avholdt i 2018.
- UiB samarbeider med Litteraturhuset i Bergen om arrangementer, som for eksempel «Kroppen for Voksne», ledet av Trond Viggo Torgersen. Samtalene i serien blir også tatt opp og redigert til radioprogram som sendes på NRK P1.

Andre arrangement og samarbeid som kan fremheves er Bergen internasjonale filmfestival (BIFF) med prisutdeling av «Gulluglen» for beste forskningsformidlingsfilm.

UiB ønsker å hedre tradisjonen med muntlig formidling i Frank Aarebrotts ånd, og etter hans død er det bestemt at det skal avholdes en årlig Aarebrotforelesning. Aarebrotforelesningen 2018 var et samarbeid mellom UiB, familien til Frank Aarebrot og Studentersamfunnet i Bergen. Forelesningen ble holdt i Universitetsaulaen, varte i 200 minutter og sendt direkte på NRK 2. Tema for den første Aarebrotforelesningen var fascisme, med professor i statsvitenskap ved UiO, Bernt Hagtvet, var den første foreleseren. En fullsatt aula fulgte forelesningen live, i tillegg var det satt opp et ekstra lokale med storskjerm på Kvarteret. På TV fulgte over 88 000 hele foredraget og 381 000 personer var innom i løpet av kvelden.



Frank Aarebrot. Foto: Thor Brødreskift

Universitetet i Bergen skal ha rett kompetanse, godt samspill mellom faglige, administrative og teknisk ansatte og effektive arbeidsprosesser for å nå universitetets felles mål

Digitalisering og bruk av ny teknologi fremmer innovasjon i både forskning, utdanning, formidling, forvaltning og administrasjon. Arbeidet med digitalisering av universitetets ulike samlinger skal gjøre samlingene bedre tilgjengelig for flere grupper i samfunnet.

I 2018 re-organiserte UiB alle sine store digitaliseringsprosjekter i programmet DigUiB. Programmet omfatter prosjekter som er prioritert med utgangspunkt i prinsipper og mål i UiBs strategi, digitaliseringsstrategi og nasjonale føringer. Et eget forum bestående av avdelingsdirektører og fakultetsdirektører prioriterer på vegne av universitetsledelsen, her rapporteres også overordnet på fremdrift, risiko og avvik. UiB har samtidig styrket prosjektmetodikk og -kompetansen internt ved å bygge opp et eget prosjektkontor ved IT-avdelingen, samt ved å etablere en ressursgruppe med ansatte som bistår prosjekter og prosjektledere på felt som prosjektstyring,

risikoanalyse, gevinstrealisering og interessentkartlegging. Det langsiktige målet er å bygge en bredere og mer solid kompetanse for prosjektgjennomføring i bredden av universitetsorganisasjonen.

I 2018 har UiB mer enn 30 digitaliseringsprosjekter i arbeid, i en kombinasjon av større satsinger og mindre prosjekter som har til hensikt å gi smidige løsninger på veien mot et mer overordnet mål. Av større prosjekter som har levert eller skutt fart i 2018, kan støtte til laboratorietjenester (Lab-IT) og sikker lagring av sensitive forskningsdata (SAFE) nevnes som eksempler på infrastrukturer som i vesentlig grad forbedrer tjenester for våre forskere. Innen undervisning har UiB startet arbeidet med å tilgjengeliggjøre tredjeparts programvare som en skytjeneste, smidig og sømløst gjennom UiBs læringsplattform og digitale eksamensløsning, samt et integrert og tverrfaglig støttetilbud til utvikling av undervisning i UiB læringslab. Administrativt forbereder organisasjonen overgangen til nye løsninger for økonomi- og lønnsystem og sak/arkiv ved å digitalisere og standardisere enkelte arbeidsprosesser innen disse feltene.

Prosjekt Digital Kompetanse følger opp UiBs digitaliseringsstrategi. Her legges rammene for det videre arbeidet med kompetanseutvikling og bruk av digitale arbeidsverktøy og prosesser, både for ledere og medarbeidere ved UiB. Det har ellers vært arbeidet med intern kommunikasjon, bevisstgjøring, opplæring og erfaringsinnhenting som grunnlag for det videre arbeidet med kompetanseheving og lederutvikling innen digitalisering.

UiB har gjennom flere år gjort et betydelig arbeid med å utvikle og effektivisere administrative oppgaver, blant annet gjennom OU-prosjektet, #ORG2022-programmet og i forbindelse med innføring av digitale løsninger. Dette arbeidet videreføres gjennom Digitaliseringsprogrammet (DigUiB) og Prosjekt for Tjenesteutvikling, som skal legge til rette for en helhetlig tenking om administrativ tjenesteutvikling ved universitetet.

Prosjekt Tjenesteutvikling skal ha en utforskende og smidig tilnærming med delprosjekter med ulik innretning, fra pilotprosjekter, blant annet basert på eksisterende aktiviteter i DigUiB og BOTT, til mer omfattende delprosjekter. Prosjekter med direkte relevans for kjernevirksomheten vil ha prioritet. Samlingen av sentraladministrasjonen i ett bygg vil være ett viktig virkemiddel for å utvikle en helhetlig administrasjon og ambisjonen er at bygget skal representere et nav i arbeidet med innovativ tjenesteutvikling. Bygget representerer samlet en betydelig arealeffektivisering for universitetet, men gjennom Prosjekt Tjenesteutvikling skal det også realiseres en rekke andre gevinster som vil frigjøre ressurser til økt støtte til den faglige virksomheten og gi et bedre grunnlag for å realisere universitetets ambisjoner i strategi og handlingsplaner.

Utvikling i forholdstall mellom vitenskapelig og tekniske-administrative stillinger

Forholdstallet mellom vitenskapelig tilsatte og tilsatte i teknisk-administrative stillinger har vært svært stabilt i perioden 2014–2018. Totalt er det om lag 1,5 vitenskapelig årsverk pr teknisk-administrative årsverk. Det er imidlertid forskjeller mellom fakultetene der MED har lavest forholdstall med 1,6, mens det er flest vitenskapelig tilsatte ved fakultetene HF og SV. Dette er også fakultet med relativt få tekniske tilsatte.

Gitt universitetets strategier og målsetninger om økt handlingsrom for faglig aktivitet, skal utviklingen i forholdstallene følges med en ambisjon om økning på institusjonsnivå i strategisk periode.

Tabell 27. Forholdstall mellom vitenskapelig og teknisk-administrativt personale

Fakultet	2014	2015	2016	2017	2018
HF	3,8	3,5	3,6	3,5	3,9
JUS	3	3,4	3,1	2,6	2,6
MN	2,5	2,5	2,4	2,6	2,5
MED	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6
PSYK	2,4	2,3	2,4	2,7	3,2
SV	3,6	3,7	3,6	4,2	3,9
KMD	3,6	3,7	3,6	2,0	2,3
UIB TOTALT	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

4. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

4.1 OVERORDNET VURDERING AV INTERNKONTROLL

Universitetet i Bergen har gjennomgående fokus på å etablere systemer og å gjennomføre nødvendige aktiviteter slik at vi oppfyller kravene til styring og kontroll slik de fremkommer av Økonomireglementet §4 og §14 og bestemmelsene punkt 2.5 om intern kontroll. Den overordnede vurdering er at UiB har rimelig god styring og kontroll med virksomhetene.

I 2018 har internrevisjonen levert rapporter på følgende områder

- Midlertidige tilsatte
- Digitalisering – digital transformasjon – muligheter og risikoer
- Klinikkdirift ved PSYK
- Digital læringsplattform

4.2 ARBEIDSLIVSKRIMINALITET

I henhold til forskriftene skal oppdragsgiver sørge for at leverandør har lønns- og arbeidsvilkår som er i samsvar med gjeldende tariffavtaler. Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen. Forskriftene krever at oppdragsgiver innhenter dokumentasjon på at leverandøren og eventuelle underleverandører oppfyller krav til lønns- og arbeidsvilkår. Når det gjelder vurdering av risiko for arbeidslivskriminalitet så viser erfaring at bygg og anlegg er en utsatt bransje. Ved UiB er avtaler som inngås innenfor bygg og anlegg og bygningsdrift utformet i samsvar med bestemmelsene inntatt i forskrift 8. februar 2008 nr. 112 om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.

Risikovurdering

Risikovurderingen som ble gjort i 2018 konkluderte med at det skulle gjennomføres egenrapportering blant leverandører i alle pågående rammeavtaler knyttet til bygge- og anleggsarbeider og FDV. I mars 2018 var det 34 pågående rammeavtaler innenfor dette avtaleområdet, og som inkluderer blant annet avtaler om håndverkertjenester, arkitekttjenester, rådgivende ingeniører og renholdstjenester.

Gjennomføring av tiltak

Gjennomføring av egenrapportering blant leverandører ble utført med bruk av skjema utarbeidet av DIFI. Skjema ble sendt ut til 34 leverandører i mars 2018 og på bakgrunn av mottatte egenrapporteringsskjema ble

det gjort en risikovurdering av leverandør og kontrakt. For 4 av leverandørene var det behov for å innhente ytterligere informasjon utover opplysninger som fremkom av egenrapporteringen. Med tilleggsinformasjon ble det gjort risikovurdering av alle leverandører og kontrakter.

Resultat

Risikovurderingen av de 44 leverandørene viste 10 vurderinger med resultat gul og de øvrige med resultat grønn. Resultat gul indikerer at det er vurdert noe risiko knyttet til leverandøren, men at det ikke er avdekket avvik. Resultat grønn indikerer at det ikke er vurdert risiko knyttet til leverandøren og at det ikke er avdekket avvik.

En samlet vurdering tilsier at det ikke er avdekket forhold eller vurdert høy risiko som tilsier at det er grunnlag for å undersøke leverandører ytterligere for mistanke om arbeidslivskriminalitet.

Videre arbeid

Erfaringene fra 2018 gir et godt grunnlag for videre arbeid. Det skal gjennomføres egenrapportering av nye leverandører samt at egenrapportering skal gjentas for noen eksisterende leverandører.

I 2018 er Visma CLM innkjøpt som dataverktøy for avtaleoppfølging. Dette gjør det mulig å gjennomføre automatisert utsending av e-post med egenrapporteringsskjema til leverandører og i tillegg samle dokumentasjon av egenrapportering på samme sted. Egenrapportering i 2019 vil vi gjennomføre digitalt og kunne teste ut metodikk. Dette vil øke kvaliteten og forenkle arbeidet både for UiB og leverandørene.

4.3 SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet for perioden 2016–2018 er blitt fulgt opp og blir prolongert til juni 2019. Planen omfatter fire HMS-mål, konkretisert gjennom virkemidler og tiltak. I 2018 har arbeidet med HMS-kompetanse, beredskap og sikkerhet blitt særlig vektlagt.

Det er i 2018 gjennomført overordnet ROS-analyse på virksomhetsnivå med involvering bredt i organisasjonen. Arbeidet har vært koordinert fra HR. Følgende utvalgte prioriterte områder var med i analysen: Cyberangrep, ekstremvær, forskningsjuks, lekkasje av biologiske faktorer, pandemi og epidemi, og bussulykke med studenter i utlandet. I 2018 har fakultet, Universitetsbiblioteket og Universitetsmuseet etablert tiltaksplaner for 2018/2019 for HMS-risikovurderinger, beredskapsplanverk og beredskapsøvelse, for å sikre kontinuerlig og systematisk arbeid på dette området. Arbeidet med opplæring og bruk av digitalt krisestøtteverktøy og digitalt system for HMS-risikostyring (CIM) er videreført i 2018. Det ble også utviklet digital registrering av feltarbeid og tokt i CIM, dette er i 2018 tatt i bruk ved tre institutt. I løpet av 2018 har flere enheter ved UiB gjennomført risikovurderinger innen HMS-feltet.

Det er utarbeidet en rekke e-læringskurs innen HMS for ulike målgrupper i 2018: HMS-risikovurderinger, strålevern, sikkerhet, i møte med livstruende vold, samt informasjon om HMS i generelle e-læringskurs for nytilsatte og ny som leder.

Det er gjennomført varslingsøvelser for beredskapsledelsen og en felles beredskapsøvelse for beredskapsledelsen og fakultetene i 2018. Det er også gjennomført varslingsøvelser og beredskapsøvelser på fakultets- og avdelingsnivå. Scenarioene har vært knyttet til hendelser med store folkemengder i universitetets bygg, større sykdomsutbrudd og situasjoner hvor ansatte og studenter er på reise.

Det har vært en alvorlig hendelse som har gjort det nødvendig for universitetsledelsen å sette beredskapsstab i 2018: En bilulykke i Sør-Afrika, hvor en student mistet livet og to studenter ble skadd. Denne tragiske hendelsen medførte en rekke beredskapsmøter og ble i etterkant grundig evaluert og fulgt opp med tiltaksplaner.

I 2018 ble det registrert 386 HMS-avvik. HMS-avvikene følges opp fortløpende. Et stort antall HMS-avvik som er meldt inn omhandler utfordringer med inneklima på Institutt for klinisk odontologi ved MED. Instituttet, fakultetet, Eiendomsavdelingen og Seksjon for HMS, beredskap og BHT følger inneklima ved instituttet tett. Det er gjennomført kartlegginger og iverksatt en rekke tiltak i forbindelse med ventilasjonsanlegget. Videre skal belysningen og temperaturstyring bedres.

Som en oppfølging av innbruddet ved Universitetsmuseet i 2017 er det arbeidet systematisk for å utvikle en bedre sikkerhetskultur blant universitetets ansatte og studenter i 2018. Sikresiden.no er tatt i bruk og en spørreundersøkelse om sikkerhet ble sendt til alle studenter og ansatte våren 2018. I oppfølgingen er det fokusert på temaer som IT-sikkerhet, adgangskontroll, ansattes sikkerhet på reise og livstruende voldssituasjoner.

UiB vedtok i november 2017 ny Handlingsplan ytre miljø 2018–2022. Resertifisering av UiB som Miljøfyrtårn er i gang og vil bli fullført våren 2019. I tillegg arbeides det med kartlegging av universitetets indirekte klimagassutslipp. UiBs arbeid med å bli klimanøytrale innen 2030 koordineres fra HR.

Informasjonssikkerhet

UiBs styringssystem for informasjonssikkerhet bygger på ISO 27001, der vi også har sett hen til DIFIs og Uninetts veiledere. Systemet består av tre deler:

- Del I** *Styrende del* inneholder et overordnet styringsdokument med policy, sikkerhetsmål og bemyndigelse i tillegg til *IKT-Reglement for Universitetet i Bergen*. Begge disse ble besluttet i universitetsstyret i sak 131/15 der etablering av styringssystemet ble vedtatt. IKT-reglementet gjelder for alle ansatte og alle brukere av UiBs IT-systemer, og disse må eksplisitt forplikte seg til dette enten som ansatt eller for å få brukerkonto. Brudd på IKT-reglementet kan få og har fått konsekvenser for ansattes arbeidsforhold.
- Del II** *Gjennomførende del* inneholder prosedyrer, maler, sikkerhetsmål og rutiner, og ble sist endret og godkjent av universitetsdirektøren 22. mai 2017. Del II inneholder også en gjennomgang av hvordan hvert av de 107 sikkerhetsmålene som listes opp i ISO 27000 er realisert ved UiB.
- Del III** *Kontrollerende del* inneholder løpende sikkerhetskontroller, ROS-analyser, rapportering mv.

Del I og de normative delene av Del II inngår i UiBs regelsamling som er tilgjengelig på UiBs nettsider: regler.app.uib.no. Del III dokumenteres i de respektive relevante systemene (arkivsystem, tjenestekatalog, beredskapssystem, saksbehandling, mv). Styringssystem for informasjonssikkerhet legger rammene for arbeidet med informasjonssikkerhet ved UiB.

Ledelsens gjennomgang for kalenderåret 2018 ble gjort i desember. Det har også vært en egen gjennomgang for dekangruppen og rektoratet for kalenderåret 2019. Til ledelsens gjennomgang framlegges en skriftlig og arkivert rapport som gjennomgås. Rapporten inneholder vurdering av sikkerhetsmål og sikkerhetsstrategier, vurdering av kriterier for akseptabel risiko, sikkerhetsorganisering, oversikt over avviksmeldinger og alvorlige hendelser, oversikt sikkerhetsrevisjoner, status risikovurderinger, status risikohåndtering og ressurs og kompetansebehov.

I rapporten til ledelsens gjennomgang foreslås det også tiltak basert på erfaringene og hendelsene i året. Tiltakene tas med i forslaget til årsplan for kommende år, sammen med innspill og tiltak som framkommer i møtet. Etter gjennomgangen fremmes endelig forslag til årsplan for informasjonssikkerhet som godkjennes av universitetsdirektør.

Det planlegges framlagt sak til universitetsstyret våren 2019 for å justere Del I av styringssystemet slik at dette er konsistent med ny personlovgivning (GDPR). Tilsvarende vil Del II også justeres.

4.4 LÆRLINGER

UiB har hatt følgende utvikling i antall lærlinger fordelt på ulike lærefag i tidsrommet 2014–2018:

Lærefag	2014	2015	2016	2017	2018
Kontor- og administrasjonsfaget	5	6	18	20	13
IKT-servicefaget	4	4	4	4	4
Byggdrifterfaget			3	4	4
Laboratoriefaget			1	2	2
Fjernstyrte undervannsoperasjoner				1	1
Mediegrafikerfaget				2	1
Sum:	9	10	26	33	25

Etter å ha oppnådd en vesentlig økning i antallet lærlinger i 2016–2017, er målsettingen nå å opprettholde tilbudet og ta inn så mange lærlinger vi har behov for og kapasitet til. I lærefaget fjernstyrte undervannsoperasjoner er UiB tilknyttet Opplæringskontoret for oljerelaterte fag. I byggdrifterfaget er vi tilknyttet Byggopp. Vi ønsker å inngå tilsvarende samarbeid og medlemskap i OK Stat eller annet opplæringskontor for de resterende lærefagene og det pågår for tiden dialog og samarbeid om dette.

UiB har til nå i all hovedsak rekruttert lærlinger direkte fra videregående opplæring etter fullført VG2. Blant søkerne til er det også mange som ikke har relevant videregående opplæring og som har stått utenfor skole- og arbeidsliv i mer enn 2 år. Som del av arbeidet med inkluderingsdugnaden vil vi vurdere å ta inn én eller flere søkere innenfor denne målgruppen.

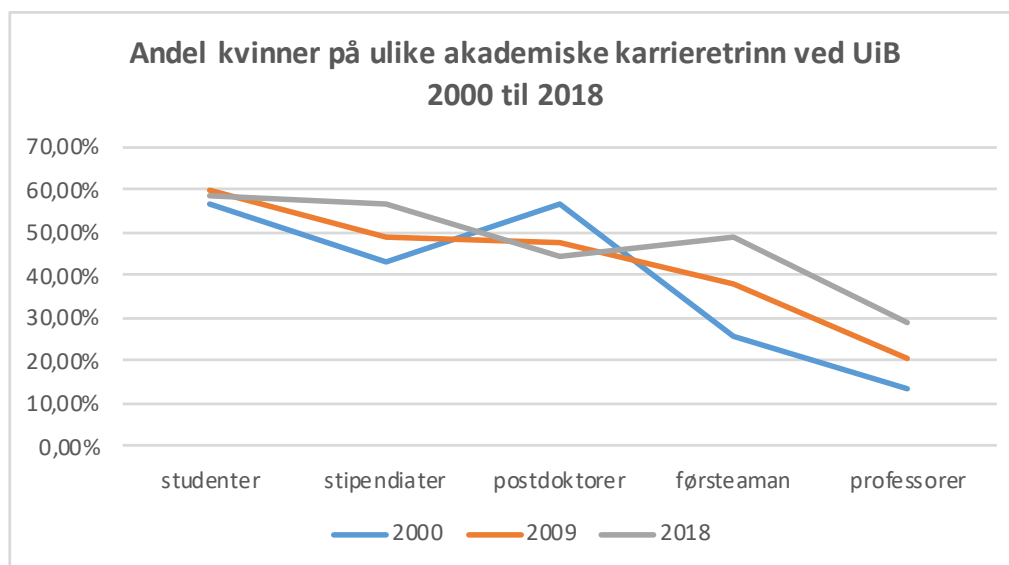


UiB-lærlinger. Foto: Eivind Senneset

4.5 LIKESTILLING, MANGFOLD, DISKRIMINERING OG TILGJENGELIGHET

Selv om mye er oppnådd, har UiB fortsatt utfordringer knyttet til kjønnsbalanse i vitenskapelige toppstillinger. Rekruttering av kvinner til professorstillinger og faglige lederstillinger har derfor vært et viktig satsingsområde de siste fire årene. Det er et mål at kvinner skal utgjøre 50 % av nytilsatte i alle vitenskapelige stillinger ved UiB i løpet av planperioden 2017–2020.

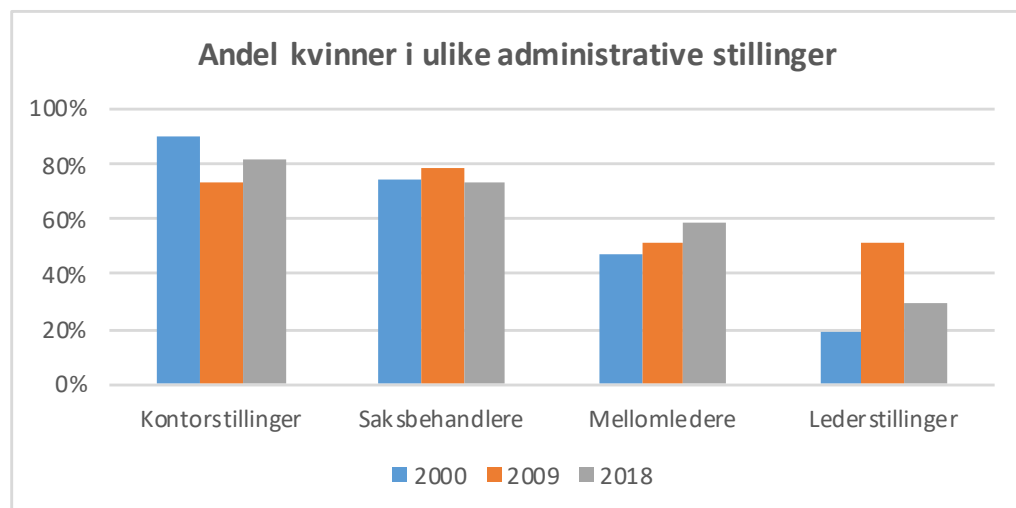
Dette målet er allerede oppnådd for førsteamanuensene (63 % i 2017), men ikke for de andre stillingskategoriene. Det har likevel skjedd en økning av andel kvinner i alle vitenskapelige stillingskategorier de to siste årene og de utgjør i dag 46 % av alle ansatte i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger. Figur 6 viser endringer i andel kvinner fra student til professor fra 2000 og frem til i dag.



Figur 6. Andel kvinner på akademiske karrieretrinn ved UiB i årene 2000–2018.

Andel kvinner blant studentene er stabil på rundt 60 %. Innenfor de største profesjonsfagene er det fremdeles stor kvinnedominans, en tendens man finner ved alle universitetene. UiB innfører fra høsten 2019 kjønnspoeng ved opptak til psykologistudiet som et tiltak for å rekruttere flere mannlige studenter. Realfagene har fremdeles flest mannlige studenter, men andelen kvinner øker jevnt innenfor de fleste fagfelt.

Andel kvinner blant stipendiatene har økt jevnt fra 43 til 57 %, mens andel kvinner blant postdoktorene varierer og ligger nå på 45 %. Den største økningen i perioden er blant førsteamanuensene, der kvinner nå utgjør 49 % ved UiB som helhet. Andel kvinner i professorstillinger utgjorde i 2018 29 %, og er en økning på 9 % de siste ti årene. Her er det stor variasjon mellom fagfeltene – fra 48 % på psykologi til 15 % i realfagene. Store deler av likestillingsbudsjettet er brukt på tiltak ved realfagene, og også her skjer det en positiv utvikling både når det gjelder studentrekruttering og rekruttering til vitenskapelige stillinger. 38 % av førsteamanuensene og 43 % av stipendiatene ved MN-fakultetet er nå kvinner.



Figur 7. Andel kvinner i ulike administrative stillinger ved UiB i årene 2000–2018

I 2018 utgjorde kvinner i underkant av 70 % av den administrative staben på UiB. De aller fleste i saksbehandler- og utrederstillinger. På mellomledernivå har UiB 59 % kvinner, mens kvinner innehar 30 % av de høyere lederstillingene. Figur 7 viser at det ikke har vært store endringer i kjønnsbalansen blant de administrativt ansatte fra år 2000 og fram til i dag. Innen faglig ledelse finner vi én kvinne blant syv dekaner, og én av syv ledere for fremragende forskingssentre. Kvinner utgjør 37 % av instituttlederne, noe som er en liten tilbakegang fra 2017.

Oppfølging av handlingsplanene

Universitetet vedtok i 2017 to nye handlingsplaner innenfor feltet likestilling og mangfold for perioden 2017–2020: *Handlingsplan for likestilling mellom kjønnene* og *Handlingsplan for mangfold og inkludering*. Tiltakene i planene er konsentrert rundt følgende innsatsområder; kjønnsbalanse og likestilling i forskning og utdanning, likestillingsfokuseret ledelse og holdningsskapende arbeid og et studie- og arbeidsmiljø preget av mangfold, inkludering og likeverd.

UiB setter hvert år av midler til oppfølging av handlingsplanene og andre likestillingstiltak. Fagmiljøene bidrar med egne midler, og til sammen brukte UiB i 2018 vel 6 mill. kroner til likestillingstiltak. Hvert år legges det frem en omfattende rapport for universitetsstyret med status for likestilling, mangfold og inkludering ved UiB: kjønnsfordeling på alle stillingsgrupper, fagfelt og blant studentene, nytilsetninger, lønnsstatistikk, fravær ved sykdom og omsorgsarbeid, aldersfordeling, tilsatte med utenlandsk bakgrunn m.v. Den oppsummerer også arbeidet med handlingsplanene, hva som er oppnådd og hvilke utfordringer som gjenstår. (I 2018: [styresak 61/18](#)).

Prosjektet Balanse-Bergen, med støtte fra Forskningsrådets BALANSE-program er fulgt opp med flere tiltak i 2018. Likestilling- og mangfoldsledelse innarbeides i alle ledelsesprogram, likestillingskompetanse etterspørres ved tilsetninger i lederstillinger og det arrangeres årlige opprykkskurs for å styrke rekrutteringen av kvinner til professorstillinger.

Av øvrige tiltak som er gjennomført kan nevnes kvalifiseringsstipend, støtte til faglige reiser eller lederkurs, nettverksbygging og insentivmidler ved ansettelse av kvinner som professor II/førsteamanuensis II i mannsdominerte fagmiljøer. Det er særlig realfagene og samfunnsvitenskapene som benytter seg av disse tiltakene.

Arbeidet med universell utforming av bygninger, læringsmiljøet og campusområdet er en viktig del av tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne. Det har blitt innført en årlig ordning med kvalifiseringsstipend til vitenskapelig ansatte med funksjonsnedsettelse og trainee-ordninger som kan være portåpnere til arbeidslivet. Et annet prioritert område er arbeidet for bedre service og tilrettelegging for utenlandske ansatte og studenter gjennom Internasjonalt senter.

Et annet prioritert område er rekruttering av flyktninger og personer med innvandrerbakgrunn og å bedre service og tilrettelegging for ansatte og studenter som er rekruttert fra utlandet. Handlingsplanene inneholder også tiltak for å bedre det psykososiale arbeids- og læringsmiljøet. Det skal settes i gang kurs for LHBTI-sertifisere universitetet, og kompetansen Skeivt arkiv besitter skal bidra til å skape større toleranse for mangfold.

#Metoo-kampanjen har ført til økt oppmerksomhet rundt ulike former for trakassering blant studenter og ansatte. UiB har intensivert informasjonsarbeidet, særlig i forhold til ledere på ulike nivåer, men også til den enkelte ansatte og student.

4.6 INKLUDERINGSDUGNADEN OG 5 %-MÅLET

I følge regjeringens inkluderingsdugnad er det en målsetting at minst 5 % av nyansatte skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en.

Slike data er ikke tidligere registrerte ved UiB, men en manuell datainnhenting viser at UiB hadde 120 faste tilsetninger i tidsrommet 01.07.18–31.12.18. Av disse hadde en person hull i CV eller nedsatt funksjonsevne. Det utredes nå mulige tiltak for å følge opp dette arbeidet.

UiB har erfaring med trainee-program rettet mot personer med høyere utdanning og nedsatt funksjonsevne, som det vil være aktuelt å benytte videre. Mange avdelinger og enheter ved UiB samarbeider med NAV om tiltaks- og praksisplasser for personer som av ulike grunner har falt utenfor arbeidslivet. Det er imidlertid sjelden at praksisperioden resulterer i fast stilling ved UiB. Erfaringene viser likevel at dette gir kandidatene muligheter til å bygge opp en CV. Mange forteller at nettverk og referanser fra praksisperiode ved UiB har vært til hjelp på veien videre.

UiB har outsourcet en del stillingstyper som kunne vært benyttet i dette arbeidet, eksempelvis innenfor renhold og kantinedrift. For de vitenskapelige stillingene er CV og ikke minst vitenskapelig produksjon med vekt på de siste årene viktige kvalifikasjonskrav. Også i administrative og tekniske stillinger stilles det høye utdanningskrav og krav om relevant erfaring. I tillegg kommer at omstilling og krav om effektivisering forutsetter større grad av omplussing, en viss nedbemanning, grundig vurdering av budsjettmessig dekning og langsiktige kompetansebehov. Når utlysning så finner sted, skal ansettelsen uansett være basert på kvalifikasjonsprinsippet, noe som gjør det vanskelig for søkere med hull i CV å nå opp i konkurransen.

5. VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

5.1 PLANER FOR VIRKSOMHETEN OG STYRINGSPARAMETERE FOR 2019

Universitetet i Bergen sin rolle som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet innenfor en rekke fagområder skal videreutvikles og styrkes. Slik kan UiB best fremstå som et offensivt, utadvendt og samfunnsengasjert universitet. UiB skal frambringe kunnskap og innsikt gjennom nyskapende forskning av høy kvalitet og internasjonalt format. Kunnskapen skal formidles og videreutvikles gjennom forskningsbasert og studentaktiv undervisning. Dette gjør kandidater utdannet ved UiB til viktige bidragsyttere i å forme framtidens samfunn gjennom bruk og utvikling av ny kunnskap, og UiB til en viktig kultur- og verdibærer.

Universitetets reviderte strategi 2016–2022 – «Kunnskap som former samfunnet» – setter rammene for universitetets prioriteringer i 2019. Dokumentet er et verdidokument for hele universitetet. Realiseringen av mål og ambisjoner er avhengig av et vedvarende engasjement og eierskap blant alle våre ansatte og studenter. I revisjonsperioden har det blitt gjort statusvurderinger av UiBs handlingsplaner, styringsparameter, måltall, organisatoriske tilpasninger, tildelingsbrev, utviklingsavtaler og andre relevante oppfølgersaker knyttet til strategien. Den reviderte strategien består etter dette av 4 hovedmål med 23 tilhørende delmål.

Regjeringens reviderte Langtidsplan for forskning og høyere utdanning, som ble lansert i oktober 2018, passer på et overordnet nivå godt inn med hensyn til profilen ved UiB og våre strategiske satsinger. De fem langsiktige satsingene overlapper for en stor del UiBs aktiviteter. Humaniora og samfunnsvitenskapen får en betydelig større plass i planen enn tidligere. Bærekraftmålene fremheves som sentralt bakteppe for den reviderte planen. Langtidsplanen legger også opp til et IKT-løft, blant annet ved å styrke grunnleggende forskning. Samtidig er ambisjonene om å utvikle fremragende fagmiljøer med som et overordnet, langsiktig mål.

Tilretteleggende aktiviteter i strategien beskriver hvilke innsatsområder, planer og ressurser som skal til for at UiB skal nå sine mål innen 2022. For å sikre at organisasjonen skal nå strategiens mål for UiB innen 2022, er oppfølgingspunktene gjort mer handlingsorientert. Tekstene er kortet ned og språklig redigert for å tydeliggjøre prioriteringene i strategien. Beskrivelsen av hver aktivitet blir fulgt opp med tiltakspunkter som skal angi prioriterte aktiviteter som må gjennomføres for at UiB skal nå sine mål.

HOVEDMÅL OG REVIDERTE DELMÅL FOR PERIODEN 2019–2022

UiB skal utvikle flere fremragende forskningsmiljøer. Innen 2022 skal alle våre fakulteter ha fagmiljøer i verdensklasse og flere fagmiljøer av høy internasjonal standard.

Dette skal vi oppnå:

- Ved å ivareta og utvikle sterke fagdisipliner innen et bredt utvalg av fagområder og prioritere grunnleggende forskning. Våre forskere skal publisere i høyt anerkjente kanaler, og arbeide for gjennomslag i nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer.
- Ved å ha internasjonalt sterke og attraktive doktorgradsutdanninger som utdanner forskere med høy faglig og etisk standard.
- Ved å styrke den faglige utviklingen innenfor satsingsområdene våre, profilere dem og utvikle deres tverrfaglige potensiale.
- Ved å utvikle tverrfaglig forskning og samarbeidsformer som utnytter breddeuniversitetets fortrinn.
- Ved at kunnskap og kompetanse deles åpent. Vi skal legge til rette for åpen tilgang til og bruk av forskningsresultater, -data, -publikasjoner og læringsressurser.
- Ved å ha fagkulturer med tydelig oppmerksomhet på etikk, ledelse-, og karriereutvikling.
- Vi skal prioritere rekruttering for å bygge solide forskningsmiljøer.

UiB skal utdanne attraktive kandidater. Innen 2022 skal 85 prosent av kandidatene ha relevant jobb to år etter fullført utdanning.

Dette skal vi oppnå:

- Ved å ha ambisiøse, forskningsbaserte studietilbud som aktivt involverer studentene og fremmer kandidatenes kritiske tenkning, selvstendighet og omstillingsevne.
- Ved å skape fysiske og digitale læringsarenaer som fremmer faglig integrasjon og motiverer studentene til innsats.
- Ved å satse på målrettet studentrekruttering i hele bredden av universitetets utdanningstilbud og systematisk formidle kandidatenes kompetanse til arbeidsmarkedet.
- Ved å øke antallet fullførte mastergrader markant. Frem til 2022 skal vi oppnå betydelig større gjennomføring blant våre bachelor- og mastergradskandidater.
- Ved å ta ansvar for samfunnets behov for livslang læring gjennom en systematisk utvikling av attraktive etter- og videreutdanningstilbud.
- Ved å ha et utbredt samarbeid med de beste utdanningsinstitusjonene internasjonalt. Innen 2022 skal minst 40 prosent av kandidatene våre ha et utvekslingsopphold som en del av graden sin.
- Ved å prioritere skole- og praksissamarbeid og bedre koordinering mellom fagdisiplin, didaktisk og pedagogisk kompetanse skal vi bli ledende i landet på lektorutdanning.
- Ved å integrere digitale ferdigheter og digital dannelse i alle våre studier.

UiB skal innen 2022 være en ettertraktet kompetanseinstitusjon som har styrket sine langvarige relasjoner med omverden.

Dette skal vi oppnå:

- Ved å være en tydelig premissleverandør for forsknings- og kunnskapspolitikk skal UiB bidra med kunnskap som former samfunnet.
- Ved å drive innovasjon og legge til rette for entreprenørskap. Gjennom samarbeid med omverden skaper vi nye prosesser, teknologi og produkter og bidrar til et omstillingsdyktig samfunn.
- Ved å samarbeide med omverden om å utvikle kunnskapsklynger, forskningsprosjekter, studieprogrammer og praksis i studiene.
- Ved strategisk samarbeid med NORCE om eksternt finansiert forskning av høy kvalitet som fremmer nyskaping og omstilling i samfunnet.
- Ved å være en attraktiv samarbeidspartner for kunst- og kulturinstitusjoner og en ledende drivkraft i å videreutvikle Bergen som kunnskapsby.
- Ved at vår kompetanse og vårt kritiske perspektiv bidrar til en bærekraftig samfunnsutvikling og adresserer målene i Agenda 2030. Gjennom å tilby vitenskapelig rådgivning svarer vi på samfunnets behov for kompetanse, kunnskap og løsninger

UiB skal bidra i det offentlige ordskiftet og til den kunnskapsbaserte samfunnsutviklingen gjennom god formidling og dialog med omverdenen. Innen 2022 skal vi være ledende på digital formidling.

Dette skal vi oppnå:

- Ved å prioritere forskningsformidling og fremme en ytringskultur som bygger på forskningsbasert kunnskap og saklig argumentasjon.
- Ved kritisk kunnskapsformidling og aktiv bruk av ulike typer formidlingskanaler skal vi styrke og synliggjøre UiBs rolle for demokrati og samfunnsutvikling.
- Ved å skape flere viktige møteplasser og digitale kanaler for faglig formidling, kritisk tenkning og samfunnsdebatt.
- Ved å videreutvikle Universitetsmuseets og Universitetsbibliotekets rolle som arenaer for forskningskommunikasjon og prioritere digitalisering av våre vitenskapelige samlinger.

TILRETTELEGGENDE AKTIVITETER FOR PERIODEN 2019–2022

UiBs ambisjon er å være et internasjonalt forskningsuniversitet og en sentral premissleverandør i utformingen av dagens og morgendagens samfunn. UiBs tilretteleggende aktiviteter og virkemidler for å nå strategiens mål og visjoner er konkretisert i tiltaksplaner, handlingsplaner og delstrategier.

Rekruttering og kompetansebygging

For et universitet er menneskene den viktigste ressursen. Målrettet rekruttering av studenter og ansatte og systematisk medarbeiderutvikling er avgjørende for at UiB skal nå strategiens mål. I strategiperioden vil følgende virkemidler prioriteres:

- Utvikle tiltak for mer målrettet studentrekruttering
 - Videreutvikle en helhetlig lønnspolitikk
 - Styrke mottaket av nytilsatte
 - Videreutvikle karriereprogram for yngre forskere
 - Tilby lederutvikling for de ulike lederrollene
 - Utvikle kompetanse- og karriereutviklende tiltak for alle gruppene av ansatte

Et stimulerende og inkluderende arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet ved universitetet skal være stimulerende og baseres på det kunnskapsmessige og kulturelle mangfoldet som kjennetegner vår institusjon. Vi skal løfte frem stoltheten og mulighetene som ligger i å arbeide ved en solid kunnskapsinstitusjon. I strategiperioden vil følgende virkemiddel prioriteres:

- Utvikle helhetlig arbeidsgiverpolitikk og -praksis
- Utvikle møteplasser som stimulerer til kunnskapsutveksling og relasjonsbygging på tvers av fag og roller
- Styrke og utvikle administrative tjenester og systemer med de ansatte og studentenes behov som premiss

Et attraktivt læringsmiljø

UiB skal tilby studentene gode, nyskapende læringsmiljøer basert på høy forsknings- og undervisningskompetanse, og med metoder, infrastruktur og verktøy som støtter opp om framtidsrettede læringsformer. I strategiperioden vil følgende virkemidler prioriteres:

- Utvikle læringsarealer som fremmer studentaktive læringsformer
- Følge opp UiBs omfattende planverk for å styrke læringsmiljøet. Ved strategisk arealutvikling, satsing på digitalisering og en oppfølging av de ulike handlingsplanene knyttet til utdanningsaktiviteten ved UiB, arbeider UiB målrettet med læringsmiljøet.

Kunnskapsformidling og samfunnsdialog

Formidlingen skal være fri og uavhengig. Gjennom aktiv bruk av ulike typer formidlingskanaler, kommunikasjonstiltak og dialog med omverden, skal kunnskap fra hele bredden av vår faglige virksomhet være tilgjengelig og deles med samfunnet. I strategiperioden vil følgende virkemidler prioriteres:

- Utvikle nye virkemidler for å bygge UiBs omdømme og synliggjøre vår rolle i og betydning for Kunnskapsbyen Bergen
- Synliggjøre UiB som kunst- og kulturinstitusjon gjennom formidling av KMDs faglige profil og egenart
- Styrke kunnskapsformidling knyttet til universitetsmuseets samlinger
- Etablere rutiner og prosesser i bredden av våre grunnmiljø som gir mulighet for vitenskapelig rådgivning gjennom nasjonale, europeisk og globale fora
- Utvikle spesialiserte arenaer for vitenskapelig rådgivning direkte rettet på Agenda 2030-spørsmål

Internasjonalt samarbeid

UiB har en sterk internasjonal profil der studenter og ansatte samarbeider med kollegaer fra hele verden. Gjennom forskningssamarbeid, mobilitet og nettverksbygging skal vi utvikle kunnskap av høy internasjonal kvalitet, og ta initiativ for å fremme en bærekraftig utvikling. I strategiperioden vil følgende virkemidler prioriteres:

- Legge til rette for mobilitet blant våre ansatte
- Gjennomgå og prioritere universitetets internasjonale samarbeidsavtaler
- Arbeide for å få etablert et europeisk universitetsnettverk
- Gjennomgå opptaksmodeller for internasjonale studenter
- Styrke tjenester for mottak av internasjonale gjester

Infrastruktur for kvalitet i forskning, utdanning, innovasjon og formidling

UiB skal tilby funksjonell og formålstjenlig infrastruktur som støtter kvalitet i forskning, utdanning, formidling og innovasjon. I strategiperioden vil følgende virkemidler prioriteres:

- Arbeide for å øke avsetninger til større infrastruktur
- Styrke tilgjengeligheten i våre samlinger gjennom digitalisering
- Styrke sikringen av universitetsmuseets samlinger
- Utvikle forskningsbaserte læringsmiljø, både fysisk og digitalt

Tverrfaglighet og nye kunnskapsområder

For å utvikle ny kunnskap og møte vår tids samfunnsutfordringer skal vi styrke samarbeidet om forskning og undervisning på tvers av fagdisipliner og fakulteter. I strategiperioden vil følgende virkemidler prioriteres:

- Utvikle kunnskap om viktige samfunnsutfordringer gjennom fler- og tverrfaglige prosjekter innen de strategiske satsingene
- Utvikle flere tverrfaglige studietilbud
- Utvikle studietilbud som adresserer utfordringer i Agenda 2030
- Etablere et senter for humaniora og følge opp de tverrfaglige tiltakene i Humaniorastrategien
- Arbeide tverrfakultært for å styrke og utvikle IKT-kompetansen i forskning og utdanning

Kunnskapsklynger

Kunnskapsklyngene skal være en drivkraft for innovasjon, forskning, utdanning og kompetanseutvikling for UiB. Klyngene bygger på tverrfaglig samarbeid mellom fagmiljøer og partnere ved forskningsinstitusjoner, i næringsliv, forvaltning og kultur- og samfunnsliv. I strategiperioden vil vi prioritere samarbeid om forskningsprosjekter, studietilbud og innovasjon i følgende kunnskapsklynger:

I 2018 åpnet Senter for undersøkende journalistikk i Media City Bergen, og de første journalistiske graveprosjektene vil snart være å se på trykk, både fra masterstudenter og i samarbeid med eksterne redaksjoner.

Samarbeid om forskningsprosjekter, studietilbud og innovasjon i følgende kunnskapsklynger:

- Alrek helseklynge
- Media City Bergen
- Marin kunnskapsklynge
- Middelalderklynge
- Kunnskapsklynge for klimaforskning
- Kunnskapsklynge for fremtidens energi og teknologiløsninger

I tillegg samarbeider UiB med initiativtakerne til kunnskapsklyngen FinTech.

Utvikle organisasjon

En velfungerende organisering av faglig og administrativ virksomhet er en forutsetning for å nå strategiens ambisjoner. Vi skal videreutvikle administrative og tekniske tjenester gjennom samordning på tvers av fagfelt og nivåer i organisasjonen. I strategiperioden vil følgende virkemidler prioriteres:

- Videreutvikle samarbeidsformene innen de strategiske satsingene for å styrke tverrfaglig forskning og utdanning
- Utvikle strukturer og samarbeidsformer som bidrar til kvalitet og nyskaping i faglig virksomhet
- Styrke organiseringen av lektorutdanningen
- Utvikle nye tjenestemodeller og tjenesteformer innen den samlede administrasjonen gjennom Prosjekt for tjenesteutvikling

Ny teknologi og digitalisering

Ny teknologi skal styrke kvaliteten i faglig og administrativ virksomhet og gjøre universitetets kunnskap mer tilgjengelig for samfunnet. Vi skal videreføre og styrke vår posisjon som digitalt ledende. I strategiperioden vil følgende virkemidler prioriteres:

- Utvikle policy og prosesser for åpen vitenskap
- Prioritere kompetanseheving for bruk av ny teknologi
- Styrke studentenes grunnleggende digitale ferdigheter

- Videreutvikle DigUiB-programmet
- Samarbeide nasjonalt om nye systemer for administrative tjenester

Innovasjon og entreprenørskap

Skal UiB nå målet om å holde høy, internasjonal faglig kvalitet må grunnfinansieringen sikres, bidrags- og oppdragsfinansieringen styrkes og studieplassene brukes på en effektiv og samfunnsnyttig måte. I strategiperioden vil følgende virkemiddel prioriteres:

- Synliggjøre grunnfinansieringens betydning for at UiB kan fylle sine samfunnsroller og -oppgaver
- Følge opp samarbeidsavtalen med NORCE for å videreutvikle eksternt finansierte prosjekter
- Sikre god utnyttelse av studieplassene og gjennomføring i studiene
- Utvikle modeller og incentiver for en styrket satsing på etter- og videreutdanning
- Fortsatt styrke vår forskningsinnsats i Forskningsrådet og EUs forskningsprogrammer

Finansiering for å nå våre mål

Skal UiB nå målet om å holde høy, internasjonal faglig kvalitet, må grunnfinansieringen sikres, bidrags- og oppdragsfinansieringen styrkes og studieplassene brukes på en effektiv og samfunnsnyttig måte. I strategiperioden vil følgende virkemiddel prioriteres:

- Synliggjøre grunnfinansieringens betydning for at UiB kan fylle sine samfunnsroller og -oppgaver
- Videreutvikle virkemiddelapparatet for BOA-inntekter og øke inntektene fra Forskningsrådet
- Følge opp samarbeidsavtalen med NORCE for å videreutvikle eksternt finansierte prosjekter
- Sikre god utnyttelse av studieplassene og gjennomføring i studiene
- Utvikle modeller og incentiver for en styrket satsing på etter- og videreutdanning
- Handlingsplan for EU-finansierte satsinger 2016–2022

5.2 PLANER FOR TILDELT BEVILGNING

Universitetets strategi er førende for innretning og prioritering i budsjettforslaget for 2019. Handlingsplanene gir retning for innsats innenfor prioriterte områder. Budsjettet er rettet inn for å støtte realiseringen av strategien. De viktigste økonomiske virkemidlene i budsjettet for 2019 er:

- 11 mill. kroner til handlingsplaner under strategien som tilføres når tiltakene er klare. Dette inkluderer:
 - 2,5 mill. kroner til Humaniorastrategien inkludert et tverrfaglig senter for humaniora
 - 2,2 mill. kroner til oppfølging av Handlingsplan for Kina
 - 2,2 mill. kroner til arbeidet med bærekraftsmålene
 - 4,1 mill. kroner til oppfølging av andre tiltak

- Som følge av økt prioritering av humaniora en planmessig satsning på HF.
 - 3 mill. kroner for å sikre strategisk handlingsrom til å møte den nasjonale satsingen på humaniora gjøres permanent og legges inn i fakultetets ramme i 2019. Rammen økes med ytterligere 1,5 mill. kroner til 4,5 mill. kroner
 - 1 mill. kroner bevilges ett-årig til tiltak for økt opptak i 2018.
 - Ytterligere opptrapping av fakultets ramme med 2 mill. kroner både i 2020 og i 2021.

- Sikring av en forsvarlig drift av Det juridiske fakultet
 - 2 mill. kroner til strategiske tiltak bevilget i 2018 gjøres permanent og legges inn i fakultetets ramme og økes med 1 mill. kroner til 3 mill. kroner.
 - Ytterligere opptrapping av fakultets ramme med 2 mill. kroner både i 2020 og i 2021.

- Styrking av universitetspedagogikk gjennom en plan for å bygge opp større kapasitet. Førsteårsbevilgning i 2019.
- 4 mill. kroner settes av til drift av nye samlinger i Universitetsmuseet i Muséplassen 3.
- Det settes av midler til en 10-årig forlengelse av SFI Lakselus.
- Det etableres et Proof of concept-program.
- Det settes av midler til et nytt Senter for havvind.
- Det settes av midler til senterleder Senter for Griegforskning.
- Det settes av midler til tiltak ved MED for å støtte opp under innovasjonsaktivitet og utvikling av pedagogisk basiskompetanse bistillinger.
- 20 rekrutteringsstillinger reforderes hvorav 6 til satsningsområdene.
- 23 mill. kroner fra nye studieplasser de siste årene kommer inn i UiBs økonomi og fordeles i rammene.
- 75 % av posten for forskningsinfrastruktur legges ut i fakultetenes rammer. Resten danner basis for en ny strategisk post for forskningsinfrastruktur ved UiB felles.
- Fortsatt realvekst innenfor eiendomsområdet slik at godt vedlikehold sikres og klynge-satsingen skal kunne realiseres. I tråd med Masterplan for areal videreføres realveksten i internhusleieordningen på 1,5 %.
- Det settes av 6 mill. kroner til Administrasjonen til gjennomføring av nye oppgaver knyttet til oppfølging av strategi og handlingsplaner.
- Plan for omfordeling til strategi følges opp i 2019 gjennom en strategiavsetning lik 0,8 %. Statens effektiviseringskutt trekkes fra rammen med sats lik Stortingets vedtak (0,5 % i regjeringens forslag til Statsbudsjett).

5.3 STØRRE BYGGEPROSJEKTER

Framlegget til Masterplan for areal gir en beskrivelse av universitetets planer fram til 2040, i tråd med departementets føringer. Et sentralt element er fortsatt sterkt fokus på langsiktig vedlikehold og rehabilitering. I tillegg skisseres planer for noen større ombyggingsprosjekter og nybygg. Ambisjonen er at alle universitetets bygg skal ha en tilstandsgrad tilsvarende TG 1. I tillegg til finansiering over statsbudsjettet via Kunnskapsdepartementet og salg av bygninger tilsier dette en realvekst i internhusleieordningen på 1,5 % fram til 2025.

UiB vil på en helhetlig måte videreutvikle og fortsette å konsentrere sin virksomhet rundt de to hovedcampusene. Det skal legges vekt på åpne og levende campusområder som del av byutviklingen i Bergen. Bygninger ved UiB skal være tilgjengelig for alle studenter og må oppfylle krav til universell utforming.

Masterplanen omtaler følgende større byggeprosjekter innenfor de to campusene:

Campus Årstadvollen

Campus Årstad/Møllendal vil etter planen preges av to sentrale satsinger, utvikling av kunnskapsklyngen Alrek helseklynge og samling av miljøene ved Fakultet for kunst, musikk og design. Det planlegges også å legge til rette for økt studententreprenørskap og innovasjon gjennom utvidelse av areal for inkubatorvirksomhet.

Alrek helseklynge har som visjon å bli et internasjonalt kraftsentrum som skal skape innovative helse- og omsorgsløsninger i primærhelsetjenestene for hele mennesket, ved hjelp av fremragende forskning og utdanning, fullverdige praksisarenaer og tverrfaglig samhandling. Klyngen skal endre helseforskningens innretning for å skape nye, effektive løsninger på lokale og globale utfordringer gjennom helhetlig, tverrdisiplinær forskning og aktiv bruk av teknologi. Den skal også sikre kandidater helhetlig teoretisk og praktisk kunnskap, og legge til grunn at klinisk arbeid, forebygging, helsefremmende arbeid i primærhelsetjenesten og kommunene skal ha spesiell oppmerksomhet. Kunnskapsklyngen skal videre frembringe de relevante og effektive teknologiske og organisatoriske løsningene som etterspørres av leverandører av helse- og omsorgstjenesten lokalt og globalt.

Utbyggingen er planlagt i tre trinn:

1. Rive gammelt odontologibygget i Årstadveien 17 og bygge nytt (ca. 11 000 BRA)
2. Rehabilitering Årstadveien 21, (4 500 BRA) (Overlege Danielsens hus)
3. Bygge nybygg på parkeringsplass ved Årstadveien 23 (10 000 BRA)

UiB sitt styre vedtok den 31. mai 2018 igangsetting av Alrek helseklynge byggetrinn og 11. juni ble totalentreprisekontrakt med Skanska Norge AS signert. Rivning av det gamle odontologibygget i Årstadveien 17 og grunnarbeider er gjennomført i løpet av høsten 2018. Planlagt ferdigstilling er august 2020. Det har vært gjennomført omfattende brukerforsker der bla. arbeidsplasskonsepter er behandlet og besluttet. Møbleringsplaner er planlagt i detalj som et godt grunnlag for pågående prosjektering.

I 2017/2018 har det vært gjennomført en tilnærmet total rehabilitering av Overlege Danielsens Hus. Prosjektet er kjørt innenfor planlagte tid, og de rammer som har vært stilt til rådighet.

Byggetrinn 3 av Alrek helseklynge ligger noe lengere fram i tid.

KMD

Opprettelsen av Fakultet for kunst, musikk og design (KMD) januar 2017 har åpnet opp for nye bygningsmessige løsninger for Griegakademiet. I samarbeid med Statsbygg ble det satt i gang et skisseprosjekt for byggetrinn 2 for Griegakademiet. Det legges stor vekt på sambruk av areal med nybygget til Kunsthøyskolen, og at en samlokalisering vil gi betydelige synergieffekter sett opp mot arealbruk for studenter, undervisning og fellesfunksjoner og mot administrativ bemanning. Den viktigste begrunnelsen for samlokalisering er likevel muligheten dette gir for at Griegakademiet kan flytte inn i funksjonelle lokaler tilrettelagt for akademiets aktiviteter. Dette vil samtidig gi grunnlag for å styrke fagmiljøene, som igjen vil styrke Bergen som internasjonal kulturby.

UiB opprettet som første norske universitet et ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid ved Fakultet for kunst, musikk og design.

Basert på forutsetningen om at nytt bygg ikke skal øke universitetets samlede arealbruk, gir dette rom for et bygg på ca. 6 000 m² brutto. Bygget skal omfatte blant annet ensemblerom, øvingsrom og undervisningsrom. Basert på en kalkyle på kr. 85 000–95 000/m² anslås byggekostnadene til å ligge mellom 550–600 mill. Dette vil ut fra dagens leienivå fra Statsbygg (6,1 % av byggekostnadene) gi en årlig husleie på mellom ca. 31 og 35 mill. kroner.

Inkubatorbygg

Det er et stort behov for inkubatorareal på campus Årstad/Møllendal. Det er i tillegg behov for areal for å kunne fostre samhandling og problemløsning mellom næringsliv, klinisk personell, pasienter og pårørende knyttet til offentlig tjenesteproduksjon. Per i dag er det store plassbegrensinger i området. BB-bygget er imidlertid dimensjonert for to nye etasjer og gir muligheter til areal for slike formål. Utbyggingen av Helsecampus Årstadvollen vil dekke UiBs øvrige arealbehov. Utbyggingen av to nye etasjer på BBB (dagens parkeringsdekk) vil dermed ikke gå utover universitetets øvrige virksomhet.

Bygget er planlagt som en blanding av kontorer og åpne landskaper. Det vil gå over to etasjer med et samlet bruttoareal på ca. 2 400 m². Byggekostnadene er stipulert til 100 mill. kroner. Bygget skal huse oppstarts- og inkubatorvirksomhet knyttet til medisinske og andre helsefaglige miljøer ved UiB og Helse Bergen. Alle areal som settes opp for å stimulere til innovasjon skal ha en multibruker-tilnærming.

Campus Nygårdshøyden

Campus Nygårdshøyden skal videreutvikles med arealer som legger til rette for å utvikle fremragende forsknings- og utdanningsmiljøer. Dette skal skje både gjennom rehabilitering av noen av universitetets viktigste signalbygg og gjennom oppfølging av planer knyttet til Klimaklyngen, Kunnskapsklyngen for energi og teknologi (EnTek), samt initiativet rundt etablering av en middelalderklynge. En viktig målsetting er å samle de sentraladministrative avdelingene i Nygårdsgaten 5. Formålet er tettere integrasjon for å økt effektivitet og samarbeid.

Planene for campus Nygårdshøyden legger til rette for videreføring av arbeidet med å erstatte eldre og lite egnede villaer med mer moderne og formålstjenlige universitetsarealer. Fredning av flere bygg gjør i mange tilfeller dette arbeidet utfordrende og i flere tilfeller kreves rehabilitering framfor riving/nybygg. Samtidig representerer deler av den eldre bygningsmassen universitetets signalbygg og særpreg.

EnTek-bygget

Realisering av EnTek-bygget har stor strategisk betydning for UiB og må sees i sammenheng med en helhetlig utvikling av campus på Nygårdshøyden sør. Bygget vil gi UiB mulighet for tettere samarbeid med andre forskingsaktører og næringslivet, samt gi økt satsing på ressurskrevende infrastruktur som er en forutsetning for å lykkes i nasjonal og internasjonal konkurranse. Ambisjonen er at bygget skal være en internasjonal portal for innovasjon innenfor energi og teknologi. Planarbeidet legger til rette for et nytt laboratoriebygg med blant annet læringstorg, undervisningsøyer, avanserte laboratorier og fleksible prosjektlokaler. Totalt blir bygget på 17 000 m². Basert på utkastet som vant arkitektkonkurransen, utarbeides en reguleringsplan for de aktuelle tomtene som inngår i planene. Total byggekostnad er stipulert til 650–750 mill. kroner.

I sammenheng med Realfagbygget vil bygget kunne ha stor innvirkning på andre byggeprosjekter ved universitetet. Med moderne forskningsinfrastruktur vil bygget fremstå som navet i en energi- og teknologiklynge som legger til rette for samhandling. Denne form for samhandling har stor nasjonal og regional betydning.

EnTek-bygget vil bli plassert i nær tilknytning til universitetets kunnskapsklynge for klima. Klimaklyngen ligger i bygningskomplekset Allégaten 70, Jahnebakken 3 og 5, der både Allégaten 70 og Jahnebakken 3 skal oppgradere overflater, samt skifte tak og tekniske installasjoner i årene fremover. I tillegg til UiB, er både Nansensenteret og Bjerknessenteret lokalisert i disse bygningene. Til sammen integrerer dette samarbeidspartnere innenfor klima og teknologi på campus.



Skisse av EnTek-bygget. Illustrasjon: Cubus Arkitekter/Arkitema.

Rehabilitering av Realfagbygget

Realfagbygget ble tegnet av arkitekt Harald Ramm Østgaard og regnes som et av de beste eksempler på brutalistisk arkitektur i Norge. Byggets arkitektur og særpreg bidro til at Realfagbyggets fasader og deler av interiøret er underlagt vern gjennom fredningsvedtak av riksantikvaren i 2014.

Realfagbygget er et av landets største enkeltstående bygninger med sine 47 000 m² bruksflate fordelt på 7 etasjer. Bygget har i all hovedsak vært benyttet som undervisnings- og laboratoriebygg for MN-fakultetet, Uni Research og De naturvitenskapelige samlinger ved Universitetsmuseet.

De tekniske anleggene i bygget og deler av bygningskonstruksjonene har nådd sin tekniske levealder og krever fornyelse. Økt avtrekkskapasitet for laboratorier lar seg vanskelig løse innenfor de tekniske rammer som bygget har i dag. Blant annet har Kjemisk institutt utfordringer ved at de har en betydelig underkapasitet for avtrekkskap. Bygget har også utfordringer med tanke på å møte dagens krav til inneklime med hensyn til luft- og temperatur. I tillegg har bygget planløsninger som i dag er lite hensiktsmessige i forhold til krav til moderne læringsarealer og arbeidsplasser for studenter og ansatte.

En utviklingsplan for bygget viser at en rehabilitering av bygget har stort potensial for arealeffektivisering. Som beskrevet under omtalen av EnTek må rehabiliteringen av realfagbygget ses i sammenheng med planer for etterbruk. Det oppfattes for eksempel som lite hensiktsmessig med full rehabilitering av byggets lab-arealer dersom disse om få år skal flyttes til EnTek og arealene omdisponeres til annet formål, som gjerne krever ny omarbeiding. Gitt de bygningsmessige utfordringene ved Kjemisk institutt bør beslutningen om etterbruk prioriteres.

Det legges her til grunn at lab-arealer ved nåværende Kjemisk institutt flyttes til EnTek-bygget. Dette gir muligheter for å bruke disse arealene som avlastingsarealer under rehabiliteringen av resterende deler av Realfagbygget uten at ytterligere enheter må flyttes ut. Etter at bygget er ferdig rehabilitert foreslås det at fristilte arealer brukes som erstatningsarealer/rokeringsarealer for senere større rehabiliteringsprosjekter på Nygårdshøyden.



Oppskytingen av UiB-teknologi til Den internasjonale romstasjonen var et stort høydepunkt i universitetsåret 2018. Foto: NASA

6. ÅRSREGNSKAP 2018

6.1 LEDELSESKOMMENTARER

INSTITUSJONENS FORMÅL

Universitetet i Bergen er et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet med forskning, forskningsbasert utdanning og forskerutdanning i alle fagmiljøer.

Forskning, utdanning, formidling og innovasjon er universitetets hovedoppgaver, og faglig bredde, mangfold og høy kvalitet er fundamentet. All aktivitet ved UiB er tuftet på forskningsuniversitetets akademiske verdier. UiB skal frembringe kunnskap og innsikt gjennom nyskapende og kreativ forskning av høy kvalitet og internasjonalt format.

VURDERING AV INSTITUSJONENS DRIFT I PERIODEN

Driften ved universitetet anses som normal. Årets inntekter har vært høyere enn kostnadene, og resultatet er dermed også positivt. Både inntektene og kostnadene har imidlertid vært lavere enn forventet, og resultatet er også noe lavere enn budsjettet. Den bidrags- og oppdragsfinansierte aktiviteten (BOA) er lavere enn budsjettet, men 3,1 % høyere enn i 2017.

REGNSKAPSAVLEGGELSE

Regnskapet for 2018 gir et dekkende bilde og er avlagt i samsvar med bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra overordnet departement og med opplysning om eventuelle avvik. Resultatoppstilling for inntekter og kostnader følger Kunnskapsdepartementets (KD) mal. Universitetet utfører internkontroll og har nå økt fokus på å innrette en helhetlig ramme som utgangspunkt for gjennomføringen for på den måten sikre at internkontrollen i større grad er dokument og risikobasert. Universitetet er underlagt revisjon av Riksrevisjonen.

GJENNOMFØRING AV ÅRETS BUDSJETT

Universitetet i Bergen gjennomfører oppdraget KD har gitt i tildelingsbrevet for 2018: Det blir gjennomført grunnleggende forskning, blir gitt forskerutdanning og gjennomført forskningsbasert undervisning med forventet omfang og kvalitet.

Overføringen på grunnbevilgningen økte i løpet av 2018. Overføringen er fordelt med 137,7 mill. kroner ved fakultetene, og 124,9 mill. kroner ved UiB felles, og består i stor grad av avsetninger til større investeringer. Dette innebærer at universitetets handlingsrom er mindre enn det som fremkommer av overføringsnivået.

Bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA) utgjør en stor del av universitetsbudsjettet og universitetet arbeider for å øke denne delen av økonomien. Aktiviteten har vært lavere enn budsjettet i 2018, men det er en positiv utvikling sammenlignet med 2017.

RESULTATREGNSKAP OG PERIODISERT BUDSJETT

Totaltall

Tabell 1. Totaltall UiB, regnskap per 31.12.2018

I/K	Årsbudsjett*	Budsjett	Regnskap	Avvik
Innt.	-5 097 003 000	-5 097 003 000	-5 010 793 029	-86 209 971
Kostn.	5 035 950 000	5 035 950 000	4 954 967 014	80 982 986
Sum	-61 053 000	-61 053 000	-55 826 015	-5 226 985

Driftsinntektene i 2018 er samlet sett 86 mill. kroner (1,7 %) lavere enn budsjettert, mens driftskostnadene er 81 mill. kroner (1,6 %) lavere enn budsjettert, noe som gir et driftsresultat som er 5,2 mill. kr. lavere enn budsjettert. Resultatet av periodens aktiviteter er ved årsskiftet på 55,8 mill. kr, der 53,3 mill. kroner er resultat fra GB og 2,5 mill. kroner er overskudd fra oppdragsaktiviteten.

Grunnbevilgning (GB)

Tabell 2. Hovedtall grunnbevilgningen UiB, regnskap per 31.12.2018

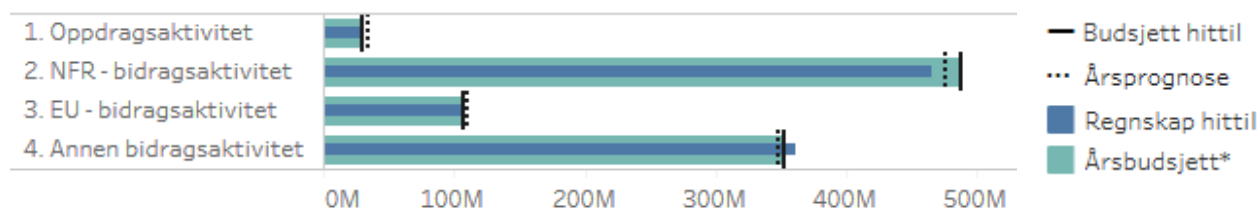
I/K	Årsbudsjett*	Budsjett	Regnskap	Avvik
Innt.	-4 121 953 000	-4 121 953 000	-4 044 852 013	-77 100 987
Kostn.	4 060 900 000	4 060 900 000	3 991 516 407	69 383 593
Sum	-61 053 000	-61 053 000	-53 335 606	-7 717 394

Driftsinntektene på grunnbevilgningen er 77,1 mill. kroner lavere enn budsjettert, et avvik på 1,9 %. Samtidig er driftskostnadene på grunnbevilgningen 69,4 mill. kroner (1,7 %) lavere enn budsjettert. Totalt sett er inntektene lavere enn budsjettert på grunn av salg av bygg som ikke ble gjennomført. Kostnadene er lavere enn budsjettert på grunn av lavere aktivitet enn planlagt ved fakultetene.

Resultatet av periodens aktiviteter er 53,3 mill. kroner. Dette er 7,7 mill. lavere enn budsjettert. Overføringen fra 1.1.2018 øker fra 209,2 mill. kroner til 262,6 mill. kroner per 31.12.18. Se tabell 3 lenger nede i saken for utvikling i overføringen slik den er fremstilt i note 15.

Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

Inntektene fra bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA) utgjør tilskudd og overføringer fra andre, med tillegg av salgsinntekter fra oppdragsprosjekter. BOA-inntektene blir bokført når aktiviteten blir gjennomført dvs. når kostnadene blir bokført. Figur 1 viser inntektene i 2018 per hovedfinansieringskilde.



Figur 1. Bidrags- og oppdragsinntekter UiB, regnskap 31.12.2018

De samlede BOA-inntektene i 2018 er 965,9 mill. kroner. Det er 9,1 mill. kroner (0,9 %) lavere enn budsjettert. Avviket skyldes i hovedsak lavere NFR-bidragsaktivitet enn budsjettert.

Sammenlignet med 2017 har inntektene økt med 29,5 mill. kroner (3,1 %). Inntektene har økt innen alle finansieringskildene utenom oppdragsaktivitet. I 2017 var oppdragsaktiviteten veldig høy pga. omklassifisering fra tidligere år, og det er hovedårsaken til nedgangen sammenlignet med i fjor. Den største økningen er på annen bidragsaktivitet og NFR-inntekter, med hhv. 22 mill. kroner og 20 mill. kroner. En del av oppdragsprosjektene er avsluttet i løpet av året og bidrar til et årsoverskudd som øker virksomhetskapitalen ved utgangen av året med 2,5 mill. kroner.

Balansen

Innestående på universitetets konsernkonto og øvrige bankkonti er 1 357,9 mill. kroner. Det er 176,6 mill. kroner høyere enn per 1.1.2018.

Avregningen med statskassen viser en forpliktelse på 262,6 mill. kroner og beløpet er i sin helhet knyttet til avsatte bevilgninger. Økningen er på 53,3 mill. kroner siden nyttår, noe som er 7,7 mill. kroner lavere enn planlagt.

Utvikling i avsatt andel til tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Per 31.12.18 er overføringen av KD-midler 261,1 mill. kroner. Overføringen av KD-midler har økt med 51,2 mill. kroner siden 1.1.2018. Tabell 3 viser utviklingen i overføringene slik de er presentert i note 15.

Tabell 3. Overføringer knyttet til bevilgninger

Note 15 del 1 (mill. kroner)	2018	2017
KD Utsatt virksomhet	100,7	198,8
KD Strategiske formål/sparing	88,8	157,9
KD Investeringer	71,5	-146,8
KD Andre avsetninger	0,0	0,0
Andre dep - utsatt virksomhet og investeringer	1,5	-0,6
Sum bevilgningsfinansiert aktivitet	262,6	209,2

Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet er per 31.12.18 høyere enn på samme tid i fjor. Dette er i stor grad knyttet til bevilgninger til investeringer i bygg og utstyr som er planlagt gjennomført i senere perioder.

Investeringer

Avskrivningene i 2018 er 15 mill. kroner høyere enn i 2017. Investeringene i eiendom er 2,9 mill. kroner lavere i 2018 enn i 2017.

Tabell 4. Forholdet mellom investeringer og verdifall

Opprettholdelsesgrad	2005-2017	2018	2005-2018
Bygninger	1,3	1,5	1,3
Bygningsinstallasjoner	0,6	0,0	0,6
Delsum bygg	0,9	0,6	0,9
Teknisk-vitenskapelig utstyr	1,3	1,1	1,2
Datautstyr, lisenser og kontormaskiner	1,1	1,2	1,1
Inventar	1,4	1,8	1,5
Annet	0,7	2,1	0,8
Delsum andre eiendeler	1,2	1,3	1,2
Totalt	1,0	0,9	1,0

Tabell 4 viser forholdet mellom investering i eiendeler og det regnskapsmessige fallet i verdien på eiendelene.

Forholdstallene sier noe om det blir investert tilstrekkelig for å opprettholde verdien på de aktiverbare eiendelene til universitetet. En opprettholdelsesgrad over 1 indikerer at det ble investert mer enn verdifallet. I 2018 er opprettholdelsesgraden imidlertid 0,9, noe som skyldes lave investeringer i bygningsinstallasjoner. For perioden 2005–2017 er forholdet mellom investering i bygg 1,0. Samlet for alle UiB sine aktiverte eiendeler er forholdstallet 1,0 i samme periode. Investeringene de siste årene har vært lave, men Universitetsaulaens verdi ble aktivert i UiB sitt regnskap i 2016, og har hatt stor effekt på nøkkeltallet for opprettholdelsesgrad.

Tabellen antyder at det er investert tilstrekkelig i de forskjellige kategoriene, med unntak av bygningsinstallasjoner og annet. Det har vært høyt prioritert ved universitetet å allokere betydelige midler til å sikre vedlikehold og investering i bygg og infrastruktur. Prioritering av dette vil fortsette og økte investeringer og driftskostnader innenfor byggområdet ventes å kreve en større del av universitetets budsjetter også i årene fremover.

Store investeringer for UiB de nærmeste årene vil være rehabilitering av Realfagsbygget og ferdigstillelse av Universitetsmuseet, Alrek Helseklynge og klyngesatsingene for øvrig.

Bergen, 21.02.19



Dag Rune Olsen
rektor

Jørgen Melve
Bjørn Østbø
Sausan Hussein
Kjersti Fløttum
Hanne Foss Hansen
Bjørn K. Haugland
Erlend S. Grønvold
Alf Erling Risa
Marianne Møgster
Sofie Marhaug
Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

6.2 REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren. Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

ANVENDTE REGNSKAPSPRINSIPPER

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10 og sammenstilt med de tilsvarende kostnadene (motsatt sammenstilling). Ordinær driftsbevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er med mindre annet ikke er særskilt angitt, å anse som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er presentert i regnskapet i den perioden midlene er bevilget. Bevilgninger til ordinær drift som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt C II Avregning under Statens kapital i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd til ordinære driftsoppgaver som gjelder vedkommende regnskapsperiode og som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger som gjelder særskilte tiltak og som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og presentert i avsnitt C IV i balanseoppstillingen. Dette gjelder også bevilgningsfinansiert aktivitet hvor det er dokumentert at midlene av bevilgende myndighet er forutsatt benyttet i senere terminer. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktkostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i Innskutt virksomhetskapital. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt oppdragsvirksomhet, har motpost i Opptjent virksomhetskapital. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av forpliktelse knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimater utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verdivurderinger

utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapsital

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapsital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapsital ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linje Andre bankinnskudd i avsnitt IV i balanseoppstillingen

6.3 RESULTATREGNSKAP

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	31.12.2017
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	3 767 543	3 559 991
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	931 915	888 400
Salgs- og leieinntekter	1	273 713	222 009
Andre driftsinntekter	1	37 622	5 165
<i>Sum driftsinntekter</i>		5 010 793	4 675 564
Driftskostnader			
Varekostnader		8 057	7 510
Lønnskostnader	2	3 044 561	2 868 895
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	324 635	309 917
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	93 001	
Andre driftskostnader	3	1 485 253	1 471 700
<i>Sum driftskostnader</i>		4 955 508	4 658 021
Driftsresultat		55 285	17 543
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	1 966	1 937
Finanskostnader	6	1 425	1 922
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		541	15
Resultat av periodens aktiviteter		55 826	17 558
Avregninger og disponeringer			
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15	-53 336	-15 520
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	8	-2 490	-2 038
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		-55 826	-17 558

6.4 BALANSE

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	31.12.2017
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	4	3 155	5 771
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		3 155	5 771
II Varige driftsmidler			
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	4 703 719	4 937 426
Maskiner og transportmidler	5	21 174	20 194
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	511 063	470 598
Anlegg under utførelse	5	82 351	26 755
<i>Sum varige driftsmidler</i>		5 318 308	5 454 974
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	11	66 192	48 389
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		66 192	48 389
Sum anleggsmidler		5 387 655	5 509 134
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	2 066	1 591
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		2 066	1 591
II Fordringer			
Kundefordringer	13	103 612	118 130
Andre fordringer	14	138 343	94 174
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	2 773	2 092
<i>Sum fordringer</i>		244 728	214 397
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	1 189 763	1 012 778
Andre bankinnskudd	17	168 170	168 492
Kontanter og lignende	17	5	7
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		1 357 938	1 181 277
Sum omløpsmidler		1 604 731	1 397 265
Sum eiendeler		6 992 386	6 906 399

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	31.12.2017
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Innskutt virksomhetskapital			
Innskutt virksomhetskapital	8	34 520	16 700
Opptjent virksomhetskapital	8	38 032	35 542
Sum virksomhetskapital		72 552	52 242
II Avregninger			
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	262 555	209 220
<i>Sum avregninger</i>		262 555	209 220
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	5 321 463	5 460 745
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		5 321 463	5 460 745
IV Statens finansiering av særskilte tiltak			
Statens finansiering av særskilte tiltak med utsatt inntektsføring	15 III	1 857	3 786
<i>Sum statens finansiering av særskilte tiltak</i>		1 857	3 786
Sum statens kapital		5 658 428	5 725 993
D. Gjeld			
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		188 826	221 763
Skyldig skattetrekk		116 576	106 657
Skyldige offentlige avgifter		109 168	99 883
Avsatte feriepenger		254 797	241 353
Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15	435 501	323 489
Mottatt forskuddsbetaling	16	26 040	28 329
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	203 052	158 933
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		1 333 959	1 180 406
Sum gjeld		1 333 959	1 180 406
Sum statens kapital og gjeld		6 992 386	6 906 399

6.5 NOTER

NOTE 1 SPESIFIKASJON AV DRIFTSINNTEKTER

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet		
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet*	3 572 869	3 487 094
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-291 218	-294 112
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)*	324 635	309 917
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	93 001	
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	27 864	25 978
- periodens tilskudd til andre (-)		-2 396
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	9 851	4 409
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	3 737 002	3 530 890
Inntekt fra bevilgninger fra andre departement		
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	30 541	29 100
Sum inntekt fra bevilgninger fra andre departement	30 541	29 100
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	3 767 543	3 559 991
Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾		
Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	118 167	111 069
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	-27 212	-18 723
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	90 955	92 346
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	533 591	513 454
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	64 414	67 690
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	-132 870	-136 036
Periodens netto tilskudd fra NFR	465 135	445 108
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	556 090	537 454
Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾		
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	898	461
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	898	461
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	9 238	5 199
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	88 459	58 995
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	45 735	44 080
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	36 207	36 793
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	-18 701	-8 028
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	160 938	137 039
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	135 388	153 721
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	41 939	42 249
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	-75 532	-93 514
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	101 796	102 456
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	1 811	197
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	4 001	1 417
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	-1 811	-53
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	4 001	1 561
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	267 633	241 517
Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger¹⁾		
Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	90 178	131 982
- ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger (-)	-120 789	-138 804
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	138 804	116 250
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	108 193	109 429
Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	931 915	888 400

NOTE 1 SPESIFIKASJON AV DRIFTSINNTEKTER (FORTS.)

	31.12.2018	31.12.2017
Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter		
<i>Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet¹⁾</i>		
Statlige etater*	11 250	34 013
Kommunale og fylkeskommunale etater	1 716	457
Organisasjoner og stiftelser	6 064	3 528
Næringsliv/privat	11 518	7 167
Andre	3 478	2 902
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	34 026	48 066
<i>* Reduksjon i oppdragsinntekter skyldes reklassifisering av fem prosjekter fra bidrag til oppdrag i 2017.</i>		
<i>Andre salgs- og leieinntekter</i>		
Leieinntekter	30 286	29 837
Pasientinntekter	26 556	27 618
Andre inntekter*	182 846	116 488
Sum andre salgs- og leieinntekter	239 687	173 943
Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	273 713	222 009
<i>Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.¹⁾</i>		
Salg av eiendom	37 357	5 110
Salg av andre driftsmidler	265	55
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	37 622	5 165
Sum driftsinntekter	5 010 793	4 675 564

NOTE 2 LØNN OG SOSIALE KOSTANDER

DEL I

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017
Lønninger	2 111 014	2 000 847
Feriepenger	264 423	251 941
Arbeidsgiveravgift	379 411	359 306
Pensjonskostnader ¹⁾	275 447	244 063
Sykepenger og andre refusjoner	-81 882	-97 279
Andre ytelser	96 149	110 017
Sum lønnskostnader	3 044 561	2 868 895

Antall årsverk: 3 966 3 830

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 12,35 prosent for 2018.

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer

	Lønn	Andre godtgjørelser
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)	1 533	39
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)		
Administrerende direktør	1 327	18

Godtgjørelse til styremedlemmer

	Fast godtgjørelse	Godtgjørelse pr. møte
Styremedlemmer fra egen institusjon	61	7
Eksterne styremedlemmer	61	7
Styremedlemmer valgt av studentene	61	7
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon (1.vara for vintenskapelige tilsatte)		7
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon		7
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer		7
Varamedlemmer for studenter		7

NOTE 3 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017
Husleie	231 785	220 718
Vedlikehold egne bygg og anlegg	143 537	165 189
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	158 138	166 129
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	40 127	48 361
Mindre utstyrsanskaffelser	24 054	20 402
Tap ved avgang anleggsmidler	458	78
Leie av maskiner, inventar og lignende	8 901	7 128
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	233 004	229 532
Reiser og diett	156 327	148 260
Øvrige driftskostnader (*)	488 922	465 902
Sum andre driftskostnader	1 485 253	1 471 700

(*) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Tidsskrifter	60 607	55 216
Rekvisita, materiell og driftskjøp	105 160	109 833
Kontorkostnader, trykksaker og lignende	43 863	42 673
Porto, telefon, linjeleie mm.	9 282	15 759
Representasjon, bevertning, markedsføring	5 783	7 107
Tilskudd mm.	83 084	69 551
Øvrige driftskostnader	181 141	165 762
Sum øvrige driftskostnader (*)	488 922	465 902

Økning i posten husleie mot 2017 skyldes leie av Møllendalsveien 61 (KMD) fra juni 2017

NOTE 4 IMMATERIELLE EIENDELER

Beløp i 1000 kroner

	F&U ¹⁾	Programva re og tilsvarende	Andre rettigheter mv.	Under utførelse	SUM
Anskaffelseskost 31.12.2017			23 797		23 797
+ tilgang pr. 31.12.2018 (+)			232		232
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2018 (-)			-1 028		-1 028
Anskaffelseskost 31.12.2018			23 001		23 001
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)			-19 073		-19 073
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2018 (-)			-1 495		-1 495
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2018 (+)			722		722
Balansført verdi 31.12.2018			3 155		3 155

Avskrivningssatser (levetider) s-spesifikt 5 år / lineært

Tilleggsopplysninger når det er avhendet immaterielle eiendeler:

Salgssum ved avgang anleggsmidler					
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler			-306		-306
Regnskapsmessig gevinst/tap			-306		-306

NOTE 5 VARIGE DRIFTSMIDLER

Beløp i 1000 kroner

	Tomter	Drifts-bygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Maskiner, transportmidler	Annet inventar og utstyr	Sum
Anskaffelseskost 31.12.2017	602 951	7 540 381	1 600	26 755		280 848	1 854 382	10 306 917
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2018 - eksternt finansiert (+)								
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2018 - internt finansiert (+)								
+ andre tilganger pr. 31.12.2018 (+)		23 048		103 080		5 015	174 844	305 987
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2018 (-)	-15 441	-353 782	-1 600			-370	-22 156	-393 348
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)		47 484		-47 484				
Anskaffelseskost 31.12.2018	587 510	7 257 132	0	82 351		285 493	2 007 070	10 219 556
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2017 (-)								
- nedskrivninger pr. 31.12.2018 (-)		-93 001						-93 001
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)		-3 207 505				-260 655	-1 382 736	-4 850 895
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2018 (-)		-183 975				-3 919	-135 247	-323 141
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2018 (+)		343 560				254	21 976	365 790
Balansført verdi 31.12.2018	587 510	4 116 210	0	82 351		21 174	511 063	5 318 308

Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	20-60 år dekomponert lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets-spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært	
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:								
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	15 441	46 659	2 520			215	194	65 028
- bokført verdi av avhendte anleggsmidler* (-)	-15 441	-10 222	-1 600			-116	-180	-27 559
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	36 437	920			99	13	37 470

Lønningen lystgård er i 2018 mottatt i gave fra Avinor. Bygget er aktivert til bruksverdi, 15 mill.
 Årstadveien 17 er i 2018 revet i forbindelse med bygging av Alrek helseklynge. Restverdi av bygget er nedskrevet, 93 mill.

Vedr. bygg under arbeid i regi av Statsbygg

Rehabilitering av Museplass 3, Naturhistorisk Museum midt- og nordfløy, i regi av Statsbygg er ferdigstilt i 2018. Nå pågår oppbygging av utstillinger og museet er planlagt åpnet høsten 2019.

Vedr. leieforhold med kjøpsopsjon *

Selskap/bygg	Bokført verdi 31.12.2017	Langsiktig gjeld 31.12.2017	Kontraktenes utløpsår	Brutto areal m2
<u>Universitetet i Bergen Eiendom AS</u>	kr 173 739 305	kr 171 924 899		
Thormøhlensgate 55 A***			2026+10	486
Seksjonene 3, 5, 6, 7 og 10-12 i Thormøhlensgt. 55			2021+10+5	17 669
<u>Nygårdshøyden Eiendom AS</u>	kr 684 693 328	kr 625 174 585		
Nygårdsgaten 5 Stein Rokkans Hus			2035	17 275
Jon Lunds Plass 3			2029	790
Rosenberggt. 39			2029	1 214
Nina Griegs gate 2,4,6, Nygård skole, S2			2035	4 180
Sydneshaugen 4, 8, 12 og 14			2033	1 175
Jekteviksbakken 31, S 1 og 1/2 S 3			2019 + 10 + 5	3 383
Thormøhlensgate 53 A			2024 +5+5+5	4 572
Thormøhlensgate 53 B			2019 + 10 + 5	5 264
<u>Magør Eiendom AS</u>	kr 69 969 357	kr 71 277 019		
Lars Hilles gate 3, Nygård skole, S1**				4 662
Thormøhlensgate 55 S 2*****	kr 1 598 529		2026	210
Thormøhlensgate 55 S 8*****	kr 8 852 898			1 617
Sum total	kr 938 853 417	kr 868 376 503		62 497

* Opsjonene går ut på å overta eiendommene til restgjeld. Med restgjeld menes gjeld til kredittorganisasjoner.

** Nygård skole S1 leies av Bergen kommune for 5+5 år regnet fra 15.12.09. UiB skal overta leieforholdet når kommunen flytter ut. Kommunen har 12 mndr. oppsigelse.

***Inngår i leieavtalen for Thormøhlensgate 55.

**** Fremleiet, formell eier er Magør's datterselskap Høyteknologisenteret Seksjon 2 AS.

***** Fremleiet eksternt, formelle eier er Magør's datterselskap Høyteknologisenteret Seksjon 8 AS. UiB har inh. til avtale av 23.12.14, rett og plikt til å tre inn i leieforholdet om dagens leietakere avslutter leieforholdene.

Årstadveien 21 S 2 - UiB leier fra 01.01.19. Kontraktens utløpsår er 2029 + 10 + 5 år. Bruttoareal er 3 155 m2. Byggeregnskap er ikke avsluttet. Bokført verdi og langsiktig gjeld er ikke avklart.

NOTE 5 VARIGE DRIFTSMIDLER (FOTS.)

Vedr. disposisjonsrett i Helse Bergens lokaler

Bygg	Bruttoareal m ²
Gamle hovedbygg	271
Hudbygget	148
Kvinneklubben	380
Øyebygget	335
Barne og ungdomssykehuset	1 043
Haukelandsbakken	
Sentralblokken	2 696
Laboratoriebygget	2 948
Sandviken	347
Haukelandsbk 45	49
Konrad Birkhaugs Hus	28
Haukelandsbakken 49	
Haukelandsbakken 45	264
Sum arealer med disposisjonsrett Helse Bergen	8 509

Arealoversikten er justert etter ny avtale mellom Helse Bergen og Universitetet i Bergen fra desember 2018.

Vedr. tomteforhold knyttet til Helse Bergens grunn

UiB og Helse Bergen er enige om at grunnen under Vivariet (Gnr. 161, Bnr. 15) og BB-bygget (Gnr. 161, Bnr. 15) skal eies av UiB. Når hjemmelsforholdet er ordnet vil disse tomtene bli aktivert i UiBs balanse. Bergen kommune har hatt teknisk grensepåvisning med innmåling av grensepunkter i 2014/16. Det som gjenstår er formell fradeling av tomtearealet og tinglysning av forholdene. Det er gitt avslag på søknad om fritak fra dokumentavgift ved overføring av eiendommene. Saken har vært stilt i bero da dokumentavgiften vil komme på flere millioner ved overskjøtning av eiendommene til UiB, men den vil nå bli videreført med bl.a. tinglysning av en urådighetserklæring.

NOTE 6 FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

Beløp i 1000 kroner

31.12.2018 31.12.2017

Finansinntekter

Renteinntekter	651	525
Agio gevinst	1 315	1 412
Sum finansinntekter	1 966	1 937

Finanskostnader

Rentekostnad	71	123
Agio tap	1 353	1 800
Sum finanskostnader	1 425	1 922

NOTE 7 GJELDER IKKE FOR UiB

NOTE 8 INNSKUTT OG OPPTJENT VIRKSOMHETSKAPITAL (NETTOBUDSJETTERTE VIRKSOMHETER)

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskapital innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskapital tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskapital til å finansiere investeringer i randsones virksomhet. Når virksomhetskapital er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskapital, dvs. den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskapital er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskapital skal anses som bundet.

<i>Innskutt virksomhetskapital:</i>	Beløp
Innskutt virksomhetskapital 01.01.2018	16 700
Salg av eierandeler i perioden (-)	-14 000
Kjøp av eierandeler i perioden (+)	31 820
Innskutt virksomhetskapital 31.12.2018	34 520
<i>Bunden virksomhetskapital:</i>	
Bunden virksomhetskapital pr. 01.01.2018	31 689
Kjøp av aksjer i perioden	29 750
Salg av aksjer i perioden (-)	-29 767
Bunden virksomhetskapital 31.12.2018	31 672
Innskutt og bunden virksomhetskapital 31.12.2018	66 192
<i>Annen opptjent virksomhetskapital:</i>	
Annen opptjent virksomhetskapital 01.01.2018	3 853
Overført fra periodens resultat	2 490
Overført til/fra bunden virksomhetskapital (+/-)	17
Annen opptjent virksomhetskapital 31.12.2018	6 360
Sum virksomhetskapital 31.12.2018	72 552

Aksjene i Norce AS er finansiert ved tingsinnskudd i form av UiBs aksjer i CMR AS og Uni Research AS, i tillegg til midler fra fullmakt, som UiB har fått fra KD til å erverve aksjer ved bruk av andre midler enn opptjent virksomhetskapital.

NOTE 9,10 OG 10A GJELDER IKKE FOR UiB

NOTE 11 INVESTERINGER I AKSJER OG SELSKAPSANDELER

Beløp i 1000 kroner

	Organisasjonsnummer	Antall aksjer/andeler	Eierandel	Årets resultat*	Balanseført egenkapital*	Balanseført verdi i virksomhetens regnskap	Rapportert til kapitalregnskapet (1)
Aksjer							
Unifond AS	995200090	10 000	100,0 %	0	187	200	200
Universitetet i Bergen Eiendom AS	983231292	400	100,0 %	0	1 192	400	400
NORCE Norwegian Research Centre AS****	919408049	560	54,6 %		30	61 570	61 570
Bergen Teknologioverføring AS	987753153	46 061	33,4 %	446	36 631	1 040	1 040
Simula UiB AS	916893957	490	49,0 %	2 479	5 531	196	196
Bergen Vitensenter AS	989005049	450	19,0 %	-5 194	13 316	451	451
SKiBAS	973199986	1	33,3 %	-517	7 136	35	35
Øvrige selskap***			0,0 %	0	0	0	0
Sum aksjer				-2 786	64 023	63 892	63 892
Andeler (herunder leieboerinnskudd)							
Leieboerinnskudd i Stiftelsen Bryggen Museum						2 300	2 300
Sum andeler						2 300	2 300
Balanseført verdi 31.12.2018				-2 786	64 023	66 192	66 192

* Gjelder bokført resultat i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

** Gjelder bokført egenkapital i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

*** Vesentlige poster spesifiseres i eget avsnitt under oppstillingen

**** Aksjene i Norce AS er finansier ved tingskudd i form av UiBs aksjer i CMR AS og Uni Research AS, i tillegg til midler fra fullmakt, som UiB har fått fra KD til å erverve aksjer ved bruk av andre midler enn opptjent virksomhetskapital

NOTE 12 BEHOLDNINGER AV VARER OG DRIFTSMATERIELL

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017
Anskaffelseskost		
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	566	190
Beholdninger beregnet på videresalg	1 500	1 401
Sum anskaffelseskost	2 066	1 591
Sum varebeholdninger	2 066	1 591

NOTE 13 KUNDEFORDRINGER

<i>Beløp i 1000 kroner</i>	31.12.2018	31.12.2017
Kundefordringer til pålydende	105 001	121 090
Avsatt til latent tap (-)	-1 390	-2 959
Sum kundefordringer	103 612	118 130

Aldersfordeling kundefordringer:

	31.12.2018	31.12.2017
Ikke forfalt	84 919	103 461
1-30 dager	16 084	12 752
31-60 dager	748	300
61-90 dager	622	213
91-180 dager	991	968
181-360 dager	39	222
Over 360 dager	209	214
Sum	103 612	118 130

Det er avsatt ca 1,3 % av fordringsmassen til latent tap. Tapsavsetningen blir beregnet ut fra en vurdering av enkeltfordringer og historisk tap på krav.

NOTE 14 ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

<i>Beløp i 1000 kroner</i>	31.12.2018	31.12.2017
Forskuddsbetalt lønn	464	198
Reiseforskudd	2 890	2 569
Personallån	94	170
Andre fordringer på ansatte	8 667	9 257
Forskuddsbetalte kostnader	78 503	73 134
Andre fordringer	47 725	8 847
Sum	138 343	94 174

Økning i andre fordringer skyldes i hovedsak salg av Prof. Keyzers gate 6B og 8, med overtagelse i desember 2018 og oppgjør i januar 2019.

NOTE 15 AVREGNING STATLIG OG BIDRAGSFINANSIERT AKTIVITETER MV (NETTOBUDSJETTERTE VIRKSOMHETER)

Den andel av bevilgninger og midler som skal behandles tilsvarende som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2018	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2017	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet				
<i>Utsatt virksomhet</i>				
Fakultetenes frie annuum	-50 026		8 501	-58 527
Vitenskapelig utstyr	14 066		17 953	-3 887
Sentre og felles satsninger	15 866		14 120	1 746
Lisensavtale patent	17 145		18 145	-1 000
Avsatt til egenfinansiering BOA	33 825		16 034	17 791
Etter- og videreutdanning	14 165		11 201	2 964
Andre oppgaver ⁰⁾	55 672		112 818	-57 147
SUM utsatt virksomhet	100 712		198 773	-98 061
<i>Strategiske formål</i>				
Møllendalsveien 61, brukerutstyr*	34 076		93 076	-59 000
Utstyr i odontologibygget - sentral avsetning	14 554		14 554	
Utstyrsmidler Museet	14 549		600	13 949
Sikring av samlinger UM og UB	18 000			18 000
Andre oppgaver ⁰⁾	7 651		49 651	-42 000
SUM strategiske formål	88 830		157 881	-69 051
<i>Større investeringer</i>				
Utstyr og tiltak i odontologibygget	9 623		11 418	-1 795
Sikringstiltak UMUB	7 255		299	6 956
Utstyrsmidler Museplass 3. Midt- og Nordfløy.	13 745		-1 829	15 574
Allegaten 70 - kantine	19 471		29 876	-10 405
Universell utforming	12 890		7 950	4 940
Andre oppgaver ⁰⁾	8 535		-194 535	203 070
SUM større investeringer	71 518		-146 821	218 339
Sum Kunnskapsdepartementet	261 060		209 833	51 227
Andre departementer				
Dobbeltkompetanse odontologi	-204		370	-575
Spesialistutdanningen	0		-1 960	1 960
Medienorge	1 063			1 063
Kvalifiseringsprogrammet	-62		145	-207
Jussformidlingen	699		832	-133
Sum andre departementer	1 495		-613	2 108
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	262 555		209 220	53 336
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	262 555		209 220	53 336
Tilført fra annen opptjent virksomhetskapital, se note 8				0
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til				53 336

NOTE 15 AVREGNING STATLIG OG BIDRAGSFINANSIERT AKTIVITETER MV (NETTOBUDSJETTERTE VIRKSOMHETER) (FORTS.)

Del II: Ikke inntektsførte ordinære bevilgninger, tilskudd, bidrag og gaver:	Avsetning pr. 31.12.2018	Avsetning pr. 31.12.2017	Endring i perioden
Andre statlige etater (unntatt NFR)			
<i>Statlige etater</i>	79 925	52 823	27 102
Sum andre statlige etater (unntatt NFR)	79 925	52 823	27 102
Norges forskningsråd			
<i>NFR</i>	84 932	31 020	53 912
Sum Norges forskningsråd	84 932	31 020	53 912
Regionale forskningsfond			
<i>Regionale forskningsfond</i>	-504	-3	-501
Sum regionale forskningsfond	-504	-3	-501
Andre bidragsytere³⁾			
<i>Kommunale og fylkeskommunale etater</i>	1 082	-316	1 398
<i>Organisasjoner og stiftelser</i>	14 629	16 390	-1 761
<i>Næringsliv og private bidragsytere</i>	30 104	29 002	1 102
<i>Andre bidragsytere</i>	32 864	33 543	-679
<i>EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning</i>	64 022	19 726	44 297
<i>EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål</i>	7 656	2 500	5 156
<i>Sum andre bidrag¹⁾</i>	<i>150 358</i>	<i>100 844</i>	<i>49 513</i>
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	150 358	100 844	49 513
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	314 711	184 685	130 026
Gaver og gaveforsterkninger			
<i>Gaver</i>	71 808	83 099	-11 291
<i>Gaveforsterkning</i>	48 982	55 705	-6 723
Sum gaver og gaveforsterkninger	120 789	138 804	-18 014
Sum ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver mv	435 501	323 489	112 012
Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak⁷⁾ med utsatt inntektsføring	Forpliktelse pr. 31.12.2018	Forpliktelse pr. 31.12.2017	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet			
<i>Tildeling fra PKU</i>	1 857	3 786	1 929
Sum Kunnskapsdepartementet	1 857	3 786	1 929
Sum ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak	1 857	0	3 786

Med utsatt virksomhet menes tiltak som er forutsatt gjennomført i 2018 .

I tillegg til beløpene som er spesifisert i tabellen består utsatt virksomhet blant annet av midler som er satt av til ulike forskningssatsninger, Senter for krisepsykologi, administrative systemer, sammen med ubrukt del av tildeling fra Kunnskapsdepartementet til SLATE og tildelinger til UiB fra Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgare utdanning.

Strategiske formål er tiltak der det er vedtatt å bruke midlene i senere perioder (sparing).

Større investeringer er bygginvesteringer og forskutteringer. Forskutteringer muliggjør igangsetting av andre tiltak mot midlertidig inndekning i tiltak som er under sparing eller er forsinket (jmf utsatt virksomhet og strategi). Forskuttering av salgsinntekt gjelder aktivitet som skal finansieres ved salg av bygg, der kostnadene kommer tidligere enn inntektene. Andre avsetninger er midler som ikke er knyttet til et bestemt formål, eller hvor det ikke foreligger eksterne bindinger.

*Noen av postene under strategiske tiltak og større investeringer henger sammen.

- Møllendalsveien 31, brukerstyr: Brukte 46,9 mill. kroner mer enn planlagt av bevilgningen i 2017, som førte til negativ IB 2018. Faktisk rest er 39,5 mill. kroner.

Delsummene fra UB 2017 stemmer ikke med IB 2018. Det skyldes omklassifisering av avsetninger knyttet til rekrutteringsstillinger og forskutteringer av byggprosjekter.

Tilgang er som hovedregel årets tildelte budsjett pluss merinntekter. Avgang er kostnadsført for 2018.

NOTE 15 AVREGNING STATLIG OG BIDRAGSFINANSIERT AKTIVITETER MV (NETTOBUDSJETTERTE VIRKSOMHETER) (FORTS.)

Spesifikasjon Del I: Inntektsførte bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2018	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2017	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet				
<i>Utsatt virksomhet</i>				
Rekrutteringsstillinger				
Rekrutteringsstillinger ØKA	10 000		7 432	2 568
Bibliotekformål ved UB, drift	608		775	-168
Bibliotekformål ved UB, mediekjøp	-2 940		0	-2 940
Museumsformål ved Universitetsmuseet i Bergen	-5 967		3 555	-9 522
Sentre og felles satsninger	15 866		14 120	1 746
Fakultetenes frie annuum	-50 026		8 501	-58 527
PKU, tildelinger til UiB (PKU er nå en del av DIKU)	4 181		4 397	-215
PKU, drift	2		822	-820
Vitenskapelig utstyr	14 066		17 953	-3 887
Sentraladministrasjon og IT-infrastruktur	845		-1 201	2 046
Bygningsdrift	545		0	545
Forskerininitierte prosjekter	79		80	-2
Andre forskningssatsninger	7 823		16 838	-9 015
Administrative systemer	7 369		2 160	5 209
Likestillingsarbeid	4 622		3 511	1 111
Hovedtillitsvalgte	3 482		2 842	640
Forskningsetisk komite REK III	4 215		4 800	-585
Førstesemesterstudiet	-1 099		-1 771	672
Eksamensavvikling	-160		-22	-138
Etter og videreutdanning (12451)	14 165		11 201	2 964
Norsk for fremmedspråkelige	730		531	199
Spesialistutdanningen	-9 975			-9 975
Utstillingsprosjekt MP3	5 600		2 000	3 600
DigUiB	1 685		-1 351	3 036
Avsatt til egenfinansiering BOA	33 825		16 034	17 791
Holbergprisen inkl. prispenger	863		-319	1 182
UH-nett vest	2 495		2 641	-146
Kjernefasiliteter	11 950		8 298	3 652
Tungregnemaskin	-1 901		-381	-1 520
Lisensavtale patent	17 145		18 145	-1 000
Midler til fagmiljø for læringsanalyse (SLATE)	7 796		5 562	2 234
Utstyrsmidler Museet	1 213		4 043	-2 830
Språksamlingen	3 842		2 991	851
Senter for krisepsykologi	7 088		5 559	1 529
Hav, Liv, Samfunn - Handlingsplaner	9 000		4 195	4 805
Statsinterne feriepengeforpliktelser	273		273	
<u>Andre tiltak samt restmidler på drift</u>	<u>-18 593</u>		<u>34 558</u>	<u>-53 151</u>
<i>Sum utsatt virksomhet</i>	<i>100 712</i>		<i>198 773</i>	<i>-98 061</i>
 <i>Strategiske formål (planlagt i 2019 og senere)</i>				
Utstyr i nytt odontologibygge - sentral avsetning	14 554		14 554	
Møllendalsveien 61, brukerutstyr	34 076		93 076	-59 000
Salgsinntekter bygge (sparing)	7 651		7 651	
Utstyrsmidler Museet	14 549		600	13 949
Sikring av samlinger UM og UB	18 000		0	18 000
Tildeling fra KD til rehabilitering Geofysisk institutt (Jahnebakker)	0		30 000	-30 000
<u>Planlagt brukt til nedbetaling av forskuttering</u>	<u>0</u>		<u>12 000</u>	<u>-12 000</u>
<i>Sum strategiske formål</i>	<i>88 830</i>		<i>157 881</i>	<i>-69 051</i>

NOTE 15 AVREGNING STATLIG OG BIDRAGSFINANSIERT AKTIVITETER MV (NETTOBUDSJETTERTE VIRKSOMHETER) (FORTS.)

Spesifikasjon Del I: Inntektsførte bevilgninger, forts.:	Avsetning pr. 31.12.2018	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2017	Endring i perioden
<i>Større investeringer (planlagt i 2018)</i>				
Div arbeid ved fakultetene	-438		-267	-171
Inventar	1 535		7 090	-5 555
Universell utforming	12 890		7 950	4 940
Undervisningsrom	360		1 365	-1 005
Salg av bygg	-15 322		-25 043	9 721
Utstyr og tiltak i odontologibygget (tiltak planlagt i 2017)	9 623		11 418	-1 795
Sjøvannsledning HIB	-110		-1 388	1 278
Forvaltning av UiBs kulturhistoriske bygg	1 397		1 537	-140
ENØK tiltak - EOS	721		100	620
Skilting	583		162	421
AHH - auditorium m.m.	0		-1 325	1 326
Dragefjellet skole, ventilasjon	0		0	
H. Hårfagresgt. 1 - ventilasjon	0		-2 644	2 645
Jahnebakken 5	2 199		4 357	-2 158
Rehabilitering Realfagbygget	-3 124		7 408	-10 532
Christiesgate 12, studentarb.plasser for psykologi	0		1 667	-1 667
Årstadveien 21 ODH - rehabilitering	-6 443		-4 878	-1 565
Nytt sjøvannsanlegg m/energidel-område 3	4 737		-4 523	9 260
Sannering oljefyrer	0		29	-29
ENTEK-bygget, prosjektering	565		2 341	-1 776
HF div. prosjekter	0		0	
Realfagbygget - nye studentsosiale arbeidsplasser	0		0	0
Utstyrsmidler Museet, Aula	1 046		5 550	-4 504
Ny studentvilla O.Kyrresgt.53	-385		19 768	-20 153
Utrede Campus Årstadvollen	-1 676		1 689	-3 364
Ombygging til Servicesenter, Studentsenteret	681		899	-219
Toppsystem SD-anlegg	-1 125		-776	-349
SFF-er byggtiltak	0		643	-642
Utstyrsbevilgning KD - Museplass 3. Midt- og Nordfløy.	13 745		-1 829	15 574
Velferdshytter mv	-239		2 020	-2 260
Møllendalsveien 61, brukerutstyrsbevilgning	3 064		-46 870	49 934
Allegaten 70 - kantine	19 471		29 876	-10 405
Sikringstiltak UMUB	7 255		299	6 956
Prosjekter under planlagt vedlikehold	-3 674		-1 269	-2 405
Forskuttering EIA salg av bygg 2017	-325		-36 025	35 700
Forskutteringer byggprosjekter	-96 315		-98 985	2 670
Andre bygg- og vedlikeholdsprosjekter	120 821		-27 167	147 988
<i>Større investeringer</i>	71 518		-146 821	218 339
Sum Kunnskapsdepartementet	261 060		209 833	51 227
<i>Andre departementer og statlige etater</i>				
Utsatt virksomhet, Dobbeltkompetanse odontologi	-204		370	-575
Medienorge	1 063			1 063
Spesialistutdanningen	0		-1 960	1 960
Kvalifiseringsprogrammet	-62		145	-207
Jussformidlingen	699		832	-133
<i>Sum andre departementer og statlige etater</i>	1 495		-613	2 108
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	262 555		209 220	53 336

NOTE 16 OPPTJENTE, IKKE FAKTURERTE INNTEKTER / FORSKUDDSBETALTE, IKKE OPPTJENTE INNTEKTER

Beløp i 1000 kroner

DEL I

<i>Opptjente, ikke fakturerte inntekter</i>	31.12.2018	31.12.2017
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	611	1 538
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	772	11
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	27	429
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	1 344	114
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	19	
Sum fordringer	2 773	2 092

DEL II

<i>Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter</i>	31.12.2018	31.12.2017
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	5 449	5 929
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	8	891
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	1 738	2 867
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	7 441	7 521
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	10 817	10 199
Andre prosjekter ²⁾	586	922
Sum gjeld	26 040	28 329

Mottatt forskuddsbetaling som gjelder salgs- og leieinntekter er i 2018 reklassifisert fra annen kortsiktig gjeld til mottatt forskuddsbetaling i balansen. Sammenligningstall for 2017 er korrigert tilsvarende.

NOTE 17 BANKINNSKUD, KONTANTER OG LIGNEDE

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017
Innskudd på oppgjørskonto i statens konsernkontosystem ³⁾	1 189 763	1 012 778
Øvrige bankkonti i Norges Bank ^{1) 3)}	145 809	139 427
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank ¹⁾	22 361	29 065
Håndkasser og andre kontantbeholdninger ¹⁾	5	7
Sum bankinnskudd og kontanter	1 357 938	1 181 277

Posten øvrige bankkonti i Norges bank består av innestående på gave og gaveforsterkningskonto

Posten Øvrige bankkonti består av innestående på konto for EU koordinatormidler.

NOTE 18 ANNEN KORTSIKTIG GJELD*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2018	31.12.2017
Skyldig lønn	52 616	52 452
Skyldige reiseutgifter	4 998	2 993
Annen gjeld til ansatte	-414	-287
Påløpte kostnader	116 912	71 705
Midler som skal videreformidles til andre**	27 198	30 363
Annen kortsiktig gjeld	1 741	1 706
Sum	203 052	158 933

Midler som skal videreformidles til andre**

EU-midler prosjektkoordinering	27 198	29 055
PKU		1 309

Mottatt forskuddsbetaling som gjelder salgs- og leieinntekter er i 2018 reklassifisert fra annen kortsiktig gjeld til mottatt forskuddsbetaling i balansen. Sammenligningstall for 2017 er korrigert tilsvarende.

Økning i påløpte kostnader skyldes økning i periodiseringer pr. 31/12-18.

NOTE 19 SEGMENTREGNSKAP FOR NASJONALE FELLESOPPGAVER ORGANISERT ETTER UHL § 1.4.4, PROGRAM FOR KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	31.12.2017
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	S1		7 899
Salgs- og leieinntekter	S1		16
<i>Sum driftsinntekter</i>			7 915
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	S2		4 039
Andre driftskostnader	S3		3 054
<i>Sum driftskostnader</i>			7 093
Driftsresultat			822
Avregninger			
Mellomregnskap med vertsinstitusjonen	S5		822
<i>Sum avregninger</i>			822
Periodens resultat			0
Note S1 Spesifikasjon av driftsinntekter		31.12.2018	31.12.2017
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>			
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet*			7 962
- brutto benyttet til investeringsformål av periodens bevilgning (-)**			-63
<i>Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>			7 899
<i>Andre driftsinntekter</i>			
Øvrige andre inntekter 1			16
<i>Sum andre driftsinntekter</i>			16
Sum driftsinntekter			7 915
Note S2 Spesifikasjon av lønn og sosiale kostnader		31.12.2018	31.12.2017
Lønninger			3 332
Feriepenger			257
Arbeidsgiveravgift			526
Pensjonskostnader*			223
Sykepenger og andre refusjoner (-)			-335
<i>Andre ytelser</i>			37
<i>Sum lønnskostnader</i>			4 039
Antall årsverk:			2
<i>Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.</i>			
<i>Premiesats til Statens pensjonskasse er 11,5 prosent for 2017.</i>			
<i>Premiesatsen for 2016 var 12,3 prosent.</i>			
Note S3 Spesifikasjon av andre driftskostnader		31.12.2018	31.12.2017
Mindre utstyrsanskaffelser			-10
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne			226
Reiser og diett			1193
Øvrige driftskostnader (*)			1645
<i>Sum andre driftskostnader</i>			3 054
Note S5 Spesifikasjon av mellomregnskap med vertsinstitusjonen		31.12.2018	31.12.2017
<i>Omløpsmidler</i>			
Kasse og bank			2 416
<i>Sum omløpsmidler</i>			2 416
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Annen kortsiktig gjeld			-1594
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>			-1 594
Avregning med vertsinstitusjonen			822

Program for kunstnerisk utviklingsprogram er fra 01.01.2018 overført til Diku (Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgare utdanning).

NOTE 19 SÆRSKILT REGNSKAPSOPPSTILLING FOR SPESIALISTUTDANNING I ODONTOLOGI

Tall i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	31.12.2017
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	S1	15 594	16 914
Salgs- og leieinntekter	S1	9 414	10 504
Andre driftsinntekter	S1		154
Sum driftsinntekter		25 008	27 572
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	S2A, S2B	16 470	14 541
Varekostnader	S3A,S3B	1 658	1 632
Andre driftskostnader	S3A,S3B	14 894	13 961
Sum driftskostnader		33 023	30 134
Driftsresultat		-8 015	-2 562
Avregninger			
Mellomregnskap med vertsinstitusjonen	S5	-8 015	-2 562
Sum avregninger		-8 015	-2 562
Periodens resultat		-8 015	-2 562
Note S1 Spesifikasjon av driftsinntekter		31.12.2018	31.12.2017
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet			
brutto benyttet til investeringsformål av periodens bevilgning ²⁾ (-)		-16	
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet		-16	
Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer ¹⁾			
Periodens tilskudd/overføring - tilskudd til spesialistutdanning fra Helsedir 1. termin			
Periodens tilskudd/overføring - tilskudd til spesialistutdanning fra Helsedir 2. termin		15 610	16 914
Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer		15 610	16 914
Andre driftsinntekter ¹⁾			
Øvrige andre inntekter - inntekter fra pasienter for tannbehandling		9 329	10 504
Øvrige andre inntekter - subsidiering av pasientbehandling fra Hdir tilskudd			
Øvrige andre inntekter		85	154
Sum andre driftsinntekter		9 414	10 658
Sum driftsinntekter		25 008	27 572
Note S2A Spesifikasjon av lønn og sosiale kostnader - teoridel¹⁾		31.12.2018	31.12.2017
Lønninger		3 327	3 570
Feriepenger		439	475
Arbeidsgiveravgift		592	634
Pensjonskostnader ²⁾		469	455
Sykepenger og andre refusjoner (-)		0	-38
Andre ytelser		13	1
Sum lønnskostnader		4 841	5 097
Antall årsverk:		4,75	5,5

1) I denne delen av note S2 skal lønnskostnader til planlegging og videreutvikling av utdanningene, administrasjon av utdanningene, og lønnskostnader til gjennomføring av teoridelen (forelesninger, kurs m.v.) av utdanningene spesifiseres.

2) Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet). Kostnader til pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

NOTE 19 SÆRSKILT REGNSKAPSOPPSTILLING FOR SPESIALISTUTDANNING I ODONTOLOGI (FORTS.)

Note S2B Spesifikasjon av lønn og sosiale kostnader - klinisk trening¹⁾	31.12.2018	31.12.2017
Lønninger	8 431	7 096
Feriepenger	1 051	868
Arbeidsgiveravgift	1 513	1 243
Pensjonskostnader ²⁾	1 139	884
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-572	-654
<u>Andre ytelser</u>	<u>67</u>	<u>7</u>
Sum lønnskostnader	11 630	9 444

Antall årsverk: 17,75 17

1) I denne delen av note S2 skal lønnskostnader til den kliniske praksistreningen under veiledning knyttet til utdanningene spesifiseres.

2) Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet). Kostnader til pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Note S3A Spesifikasjon av andre driftskostnader - teoridel¹⁾	31.12.2018	31.12.2017
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.		2
Reiser og diett	151	346
<u>Øvrige driftskostnader knyttet til gjennomføring av teoridelen²⁾</u>	<u>1 889</u>	<u>4 293</u>
Sum andre driftskostnader	2 040	4 641

1) I denne delen av note S3 skal øvrige kostnader til planlegging og videreutvikling av utdanningene, administrasjon av utdanningene, og kostnader til gjennomføring av teoridelen (forelesninger, kurs m.v.) av utdanningene spesifiseres.

2) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet.

Note S3B Spesifikasjon av andre driftskostnader - klinisk trening¹⁾	31.12.2018	31.12.2017
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	717	725
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	68	1 137
Mindre utstyrsanskaffelser	10	
Leie av maskiner, inventar og lignende		
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	1 826	1 756
Reiser og diett	246	73
<u>Øvrige driftskostnader knyttet til gjennomføring av klinisk trening²⁾</u>	<u>9 989</u>	<u>5 629</u>
Sum andre driftskostnader	12 855	9 320

1) I denne delen av note S3 skal øvrige kostnader til den kliniske praksistreningen under veiledning knyttet til utdanningene spesifiseres.

2) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet.

Note S5 Spesifikasjon av mellomregnskap med vertsinstitusjonen	31.12.2018	31.12.2017
Kortsiktig gjeld		
<u>Annen kortsiktig gjeld</u>	<u>8 015</u>	<u>2 562</u>
Sum kortsiktig gjeld	8 015	2 562
Avregning med vertsinstitusjonen	8 015	2 562

NOTE 20 GJELDER IKKE FOR UiB

NOTE 30 EU-FINANSIERTE PROSJEKTER

Beløp i 1.000 kroner

Prosjektets kortnavn (hos EU)	Prosjektnavn (tittel)	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)		Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7		Tilskudd fra EUs andre tiltaksprogrammer finansiert av EU		Koordinatorrolle (ja/nei)	
		Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra FP7	Tilskudd fra FP7	Tilskudd fra FP7	SUM	SUM	SUM	SUM
PARAPPROX	Parameterized Approximation		385						385 Ja
GLANAM	GLANAM (Glaciated North Atlantic Margins)		4 191						4 191 Ja
TOF-MEPPA	Strial Gamma Flashes-the Most Energetic Photon Phenomenon in our Atmosphere		10 327						10 327 Ja
SEFAMAN	Spacially resolved Ecosystem Models and their Application to Marine Management				1 147				1 147 Nei
TRIGGER	King of hearts, joints and lungs: periodontal pathogens as etiologic factor in RA, CVD and COPD and their impact on treatment strategies.		588						588 Ja
Deaquerebase	Deaquerebase						182		182 Nei
PRODEEP	Progenetic evolution in the deep-sea fauna		525						525 Ja
MANOREG	A common European approach to the regulatory testing of nanomaterials		54						54 Nei
IS-ENSEZ	Infrastructure for the European Network for Earth System Modelling - Phase 2		13						13 Nei
SYN-ENERGENE	Synthetic biology Engaging with New and Emerging Science and Technology in Responsible Governance of the Science and Society Relationship		54						54 Nei
AGGRESSOTYPE	Aggression subtyping for improved insight and treatment. Innovation in psychiatric disorders		269						269 Nei
PREFACE	Enhancing prediction of tropical Atlantic climate and its impacts		12 828						12 828 Ja
OCEAN-CERTAIN	Ocean Food-web Patrol - Climate Effects: Reducing Targeted Uncertainties with an Interactive Network		1 172						1 172 Nei
MIRACLES	Multi-product Integrated biorefinery of Algae: from Carbon dioxide and Light Energy to high-value Specialities		2 085						2 085 Nei
UNIVAX	A Universal Influenza Vaccine through Synthetic, Dendritic Cell-Targeted, Self-Replicating RNA Vaccines		828						828 Nei
ICE2ICE	ICE2ICE- Arctic Sea Ice and Greenland Ice Sheet Sensitivity		41 948						41 948 Ja
MIND	Mastering skills in the training Network for attention deficit hyperactivity and autism spectrum Disorders		1 422						1 422 Nei
ERAS-MUS+	Erasus Co-Mobility for ES17						185		185 Nei
COOLIMAT	Fusion of Alternative Climate Models By Dynamical Synchronization		662						662 Ja
FLUCOP	Standardization and Development of Assays for...				1 187				1 187 Nei
PleafishControl	Scientific basis and tools for preventing...		1 258						1 258 Nei
Discardless	Paving the way towards gradual elimination of discards in European fisheries		17						17 Nei
ECO-POTENTIAL	IMPROVING FUTURE ECOSYSTEM BENEFITS THROUGH EARTH OBSERVATIONS		771						771 Nei
EMOAL	European Joint Master in Quality in Analytical Laboratories					12			12 Nei
ACP	Aromatic-Online Project					867			867 Ja
EVOMESODERM	The evolution of mesoderm and its differentiation into cell types and organ systems		4 349						4 349 Ja
CAT	Climate change access. Oncoic cooling stops reconstructed with clumped isotope thermometry		4 748						4 748 Ja
STERCP	Synchronization to enhance reliability of climate prediction		6 084						6 084 Ja
EMERIC	European Marine Biological Research Infrastructure Cluster to promote the Blue Bioeconomy		1 111						1 111 Nei
MAReMED	Marine Management and Ecosystem Dynamics under climate change		1 240						1 240 Nei
Ultradian	Dynamic hormone diagnostics		15 565						15 565 Ja
SwitchBoard	In the eye of the observer: Visual processing at the heart of the retina		644						644 Nei
WiseFeed	Improving sustainability and performance of aquacults		681						681 Ja
STEMM-CCS	Strategies for environmental Monitoring of Marine Carbon Capture and Storage		167						167 Nei
CoCA	Comorbid Conditions of Attention deficit/hyperactivity disorder		51						51 Nei
BLUEandGREEN	Boosting scientific excellence and innovation capacity in biorefineries based on marine resources		27						27 Nei
CAVICE	Cave Ice Microbiom					238			238 Nei
CLARIN-ERIC	Clarin Eric of Koornraad De Smeit		401						401 Nei
SPONGES	Deep-sea Sponge Grounds Ecosystems of the North Atlantic		23 592						23 592 Ja
ISPIC	Image-Guided Surgery and Personalised Postoperative Immunotherapy to Improving Cancer Outcome		630						630 Nei
Virus-X	Viral Metagenomics for Innovation Value		1 679						1 679 Nei
PET3D	PET Imaging in Drug and Development		1 280						1 280 Nei
ONOFF	Hugdan-ERIC		1 689						1 689 Ja
SeaDataCloud	SeaDataCloud		65						65 Nei
CANDID	CANDID		892						892 Ja
ENERI	ENERI		377						377 Nei

NOTE 31 RESULTAT – BUDSJETTOPPFØLGINGSRAPPORT

Beløp i 1000 kroner	Avvik budsjett/			
	Budsjett pr 31.12.2018	Regnskap pr 31.12.2018	regnskap pr 31.12.2018	Regnskap pr 31.12.2017
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	3 861 419	3 767 543	93 876	3 559 991
Inntekt fra tilskudd og overføringer	945 715	931 915	13 800	888 400
Salgs- og leieinntekter	158 933	273 713	-114 780	222 009
Andre driftsinntekter	130 936	37 622	93 314	5 165
<i>Sum driftsinntekter</i>	5 097 003	5 010 793	86 210	4 675 564
Driftskostnader				
Varekostnader	7 781	8 057	-277	7 510
Lønn og sosiale kostnader	2 969 167	3 044 561	-75 394	2 868 895
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	317 917	324 635	-6 719	309 917
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		93 001	-93 001	
Andre driftskostnader	1 740 879	1 485 253	255 626	1 471 700
<i>Sum driftskostnader</i>	5 035 743	4 955 508	80 235	4 658 021
Driftsresultat	61 260	55 285	5 975	17 543
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	100	1 966	-1 866	1 937
Finanskostnader	307	1 425	-1 118	1 922
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	-207	541	-748	15
Resultat av periodens aktiviteter	61 053	55 826	5 227	17 558
Avregninger				
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	-61 053	-53 336	-7 717	-15 520
Tilført annen opptjent virksomhetskapital		-2 490	2 490	-2 038
<i>Sum avregninger</i>	-61 053	-55 826	-5 227	-17 558

NOTE 32 DATAGRUNNLAG FOR INDIKATORER I FINANSIERINGSSYSTEMET

Beløp i 1000 kroner

Indikator	31.12.2018	31.12.2017
Tilskudd fra EU	105 797	104 017
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	465 135	445 108
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	898	461
Sum tilskudd fra NFR og RFF	466 033	445 570
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)		
- diverse bidragsinntekter	160 938	137 039
- tilskudd fra statlige etater	90 955	92 346
- oppdragsinntekter	34 026	48 066
Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet	285 919	277 451

6.6 LIKVIDITET – KONTANTSTRØMANALYSE

<i>Beløp i 1000 kroner</i>	Note	31.12.2018	31.12.2017
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter			
Innbetalinger			
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettobudsjetterte)		3 572 869	3 511 299
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettobudsjetterte)		30 541	29 100
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		534 965	544 609
innbetalinger av tilskudd og overføringer		637 103	562 897
innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler		9 851	4 409
andre innbetalinger		404 557	357 806
Sum innbetalinger		5 189 886	5 010 120
Utbetalinger			
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		3 125 648	2 966 014
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester		1 494 105	1 479 370
andre utbetalinger		149 480	201 665
Sum utbetalinger		4 769 233	4 647 049
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		420 654	363 071
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)		65 028	31 066
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)		-291 218	-294 112
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)		17	
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)		-17 820	-17
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-243 993	-263 063
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		176 660	100 008
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		1 181 277	1 081 269
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		1 357 937	1 181 277
* Avstemming			
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet	15	53 336	15 520
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)		2 490	2 038
bokført verdi avhendede anleggsmidler		27 865	25 978
ordinære avskrivninger		324 635	309 917
nedskrivning av anleggsmidler		93 001	
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)		-291 218	-294 112
endring i ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler		-139 282	-41 783
endring i varelager		-475	247
endring i kundefordringer		14 519	7 575
endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag		93 998	58 871
endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger		18 014	-22 554
endring i leverandørgjeld		-32 937	43 565
poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter		244 010	263 046
endring i andre tidsavgrensingsposter		12 698	-5 237
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		420 654	363 071

6.7 OPPSTILLING AV BEVILGNINGSRAPPORTERING

Virksomhetsregnskapet for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsregnskapet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten. Virksomhetsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsenes punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet. Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til bestemmelsenes punkt 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet innbetalt på sin bankkonto. Beholdninger på virksomhets oppgjørskonto i Norges Bank overføres til nytt år. Bevilgningsoppstillingen omfatter perioden fra 1. januar til den aktuelle balansedagen. Bevilgningsoppstillingens del I viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i henhold til tildelingsbrev og hvilke utbetalinger som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene. Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank. Bevilgningsoppstillingens del III viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Beløp i 1000 kroner

Del I

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev					Samlet utbetaling
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler		3 537 248
	Felles utgifter for				
281	universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70		9 110
	Felles utgifter for universiteter				
281	og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres		2 700
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler					3 549 058
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæ	21	Spesielle driftsutgifter		2 000
258	Tiltak for livslang læring	21	Spesielle driftsutgifter		5 450
287	Forskningsinstitutter og andre	56	Ludvig Holbergs minnepris		16 329
288	Internasjonale samarbeidstiltal	76	UNESCO-formål		32
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet					3 572 869
335	Mediestøtte	73	Medieforskning og etterutdanning		2 200
470	Fri Rettshjelp	72	Spesielle rettshjelpstiltak		4 000
770	Tannhelsetjenester	70	Tilskudd		24 341
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet					30 541
Sum utbetalinger i alt					3 603 410

Del II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾	Note	Regnskap
Oppgjørskonto i Norges Bank		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17	1 012 778
Endringer i perioden (+/-)		176 984
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17	1 189 763
Øvrige bankkonti Norges Bank ²⁾		
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17	139 427
Endringer i perioden (+/-)		6 381
Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank	17	145 809

Del III

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet					
Konto	Tekst	Note	31.12.2018	31.12.2017	Endring
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	1 189 763	1 012 778	176 984
628002	Leieboerinnskudd	11	2 300	3 900	-1 600
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger	17	145 809	139 427	6 381



uib.no